

Az Európai Unió Hivatalos Lapja

C 15

Magyar nyelvű kiadás

Tájékoztatások és közlemények

54. évfolyam

2011. január 18.

Közleményszám	Tartalom	Oldal
	I <i>Állásfoglalások, ajánlások és vélemények</i>	
	ÁLLÁSFOGLALÁSOK	
	Régiók Bizottsága	
	86. plenáris ülés, 2010. október 5. és 6.	
2011/C 15/01	A Régiók Bizottsága állásfoglalása – A cancúni éghajlat-változási csúcstalálkozó – Az RB hozzájárulása az UNFCCC COP 16 üléshez, 2010. november 29. – december 10.	1
	VÉLEMÉNYEK	
	Régiók Bizottsága	
	86. plenáris ülés, 2010. október 5. és 6.	
2011/C 15/02	A Régiók Bizottsága véleménye – A helyi és regionális önkormányzatoknak a jövőbeli környezetvédelmi politikában betöltendő szerepe (előrettekintő vélemény)	4
2011/C 15/03	A Régiók Bizottsága véleménye – A kohéziós politika hozzájárulása az Európa 2020 stratégiához ...	10
2011/C 15/04	A Régiók Bizottsága véleménye – A haladás mérése A – GDP-n innen és túl	17

HU

 Ár:
4 EUR

(folytatás a túloldalon)

<u>Közleményszám</u>	Tartalom (folytatás)	Oldal
2011/C 15/05	A Régiók Bizottsága véleménye – A magán- és állami beruházások mobilizálása a gazdasági fellendülés és a hosszú távú szerkezeti változások érdekében: a köz-magán társulások fejlesztése	23
2011/C 15/06	A Régiók Bizottsága véleménye – Az Északi-tenger–La Manche csatorna térségre vonatkozó stratégia	26
2011/C 15/07	A Régiók Bizottsága véleménye – Európai digitális menetrend	34
2011/C 15/08	A Régiók Bizottsága véleménye – Küzdelem a hajléktalanság ellen	41
2011/C 15/09	A Régiók Bizottsága véleménye – Az európai szomszédságpolitika és különösen a „keleti partnerség” kezdeményezés megvalósítása – A Moldovai Köztársaság helyi és regionális önkormányzatainak korszerűsítése, reformja és adminisztratív kapacitása	46
2011/C 15/10	A Régiók Bizottsága véleménye – Helyi és regionális önkormányzatok Grúziában és a Grúzia–EU közötti együttműködés fejlesztése	51

I

(Állásfoglalások, ajánlások és vélemények)

ÁLLÁSFOGLALÁSOK

RÉGIÓK BIZOTTSÁGA

86. PLENÁRIS ÜLÉS, 2010. OKTÓBER 5. ÉS 6.

A Régiók Bizottsága állásfoglalása – A Cancúni éghajlat-változási csúcstalálkozó – Az RB hozzájárulása az UNFCCC COP 16 üléshez, 2010. november 29. – december 10.

(2011/C 15/01)

A RÉGIÓK BIZOTTSÁGA

Az EU-nak sürgősen további eredményeket kell elérnie a globális éghajlat-politika terén

1. felidéri a **koppenhágai éghajlat-változási csúcstalálkozóval** kapcsolatos, a 2009. júniusi plenáris ülésen elfogadott állásfoglalásában rögzített elkötelezettségét;

2. megerősíti, hogy teljes mértékben támogat egy **nemzetközi éghajlat-változási megállapodást**, amelynek célkitűzése az, hogy a globális felmelegedés mértéke 2012-ig ne haladjon meg a 2 Celsius-fokot;

3. sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy bár a koppenhágai csúcstalálkozót megelőzően a **világ figyelme a környezettel kapcsolatos aggályokra és az éghajlatváltozásra összpontosult**, az értekezleten elért megállapodás nem teljesítette az éghajlat-politikában alapvető szerepet betöltő európai uniós érdekcsoportok – például a helyi és regionális önkormányzatok – jelentékeny elvárásait;

4. támogatja az Európai Bizottság arra irányuló erőfeszítéseit, hogy **nemzetközi szinten kötelező erővel bíró megállapodást érjen el az üvegházhatásúgáz-kibocsátás csökkentéséről**, és felkéri az EU-t, hogy a Lisszaboni Szerződés szellemének és tartalmának megfelelően egységesen lépjen fel az ENSZ éghajlat-változási keretegyezménye (UNFCCC) részes feleinek 16., Cancúni konferenciáján (COP 16), és ismét vezető szerepet vállaljon a nemzetközi éghajlat-változási tárgyalásokon;

5. elismeri, hogy az uniós éghajlat-változási célkitűzéseket csak úgy lehet elérni, ha egyrészt a **kibocsátáscsökkentés** a

jövőben **igazságos módon oszlik meg** a nemzetközi közösség tagjai között, megfelelőképpen figyelembe véve az országok és régiók különböző képességeit és kiindulási helyzetét, másrészt pedig, ha világszinten egyetértés alakul ki a rendszeres nyomon követés, jelentéstétel és ellenőrzés alapvető közös szabályain alapuló határozott fellépésről;

6. szükségesnek tartja, hogy uniós szinten további eredményeket érjünk el az éghajlatváltozás elleni küzdelemben, továbbá azt, hogy **ambiciózus célokat tűzzünk ki** a jövőben is, valamint támogassuk és népszerűsítsük azok sikeres megvalósulását, különösen helyi és regionális szinten. Kéri a Tanácsot és az Európai Bizottságot, hogy amennyiben nem jön létre nemzetközi éghajlat-változási megállapodás, alakítsák át ennek megfelelően az uniós éghajlat-politikára vonatkozó stratégiájukat, és erősítsék meg azt;

7. különösen reméli, hogy létrejön egy **megállapodás azokról a struktúrákról**, amelyek az olyan kérdések megoldásához szükségesek, mint az alkalmazkodás, a hatáscsökkentés, a finanszírozás, az erdőirtás okozta kibocsátások csökkentése, a nemzetközi légi és tengeri közlekedés korlátozása, új mechanizmusok létrehozása a kibocsátás-kereskedelmi piacon, valamint támogatás a leginkább érintett fejlődő és a legkevésbé fejlett országok számára;

A helyi és regionális önkormányzatok kulcsfontosságú szerepe

8. megismétli rendületlen **elkötelezettségét az EU 20/20/20-as célkitűzései mellett**, és sürgeti a világ minden szubnacionális kormányzati szintjét, hogy ruházzanak be az éghajlatváltozás elleni küzdelemben, hívják fel a közvélemény figyelmét a problémára, mozgósítsák az állami politikai támogatást, az üzleti befektetéseket és a finanszírozási forrásokat, valamint ösztönözzék a termelőket és a fogyasztókat arra, hogy változtassák meg szokásaikat úgy, hogy hatékonyabban használják fel az erőforrásokat és környezetbarátabb gazdaság jöjjön létre;

9. hangsúlyozza, hogy az RB által javasolt „A helyi és regionális önkormányzatok Európa 2020 stratégiára vonatkozó **területi paktuma**” igen jelentős eszköz lehet az éghajlatváltozás elleni küzdelemben, hiszen az „Erőforrás-hatékony Európa” céljait csak az európai, nemzeti, regionális és helyi kormányzati szintek közötti szoros, a szubszidiaritás elvére épülő partnerség révén lehet hatékonyan elérni;

10. készen áll arra, hogy bizonyos feltételek teljesítése esetén a **célkitűzést 30 %-ra emelje**;

11. megjegyzi, hogy az Európai Bizottság elemezte az üvegházhatásúgáz-kibocsátás **több mint 20 %-kal** való csökkentésének lehetőségeit. Az RB sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy az elemzés alapján az Európai Bizottság úgy érzi, hogy a jelenlegi körülmények nem teszik lehetővé azt, hogy az Unió a kibocsátás-csökkentési célt egyoldalúan 30 %-ra növelje, és hogy jelenleg nem is valósít meg további politikai kezdeményezéseket;

12. rámutat az európai városok és régiók erőfeszítéseire, amelyek konkrét hatáscsökkentési célkitűzéseket tartalmazó helyi és regionális szintű éghajlat-védelmi és energiaügyi stratégiákat fogadtak el, és csatlakoztak a **Polgármesterek Szövetségéhez**, amelynek célja a CO₂-kibocsátás legalább 20 %-kal való csökkentése 2020-ra;

13. sürgeti a Tanácsot és az Európai Bizottságot, hogy **vonják be az RB-t** a Cancúni UNFCCC COP 16 tárgyalásokat megelőző folyamatba, hogy így biztosítsák a helyi és regionális önkormányzatok által az éghajlatváltozás hatásainak csökkentésében és az azokhoz való alkalmazkodásban betöltött szerepnek a teljes mértékű és megfelelő elismerését;

Az éghajlatváltozással kapcsolatos aggályok és az alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdaság elképzelésének megjelenítése minden ágazatban

14. úgy véli, hogy az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodást és a hatások enyhítését önálló célkitűzésként **integrálni** kell minden meglévő uniós politikai keretbe, köztük az uniós mezőgazdasági és vidékfejlesztési politikába – ideértve az erdőirtás elkerülését, a közlekedési, a biodiverzitási, a víz- és hulladékgazdálkodási politikát is –, valamint a – például a kohéziós politika, az ipar- és agrárpolitika, továbbá az uniós fejlesztési együttműködési politika területére vonatkozó – finanszírozási programokba;

15. felkéri az Európai Bizottságot, hogy valósítsa meg az **átfogó közlekedési és éghajlat-változási csomagot**, és emlékeztet arra, hogy a légi és tengeri közlekedésnek a globális kibocsátás-kereskedelmi rendszerbe való felvétele fontos lépés lenne a szén-dioxid-kibocsátás csökkentése irányában; úgy véli, hogy ennek a csomagnak figyelembe kellene vennie a szigetek és a legkülső régiók sajátos helyzetét is – ezek ugyanis nagymértékben a légi és tengeri közlekedésre vannak utalva –, és egyensúlyra kellene törekednie a CO₂-kibocsátás csökkentése és az ezekben a régiókban felmerülő, az éghajlatváltozás elleni küzdelemre irányuló intézkedések elfogadásából eredő hatalmas költségek között;

16. úgy véli, hogy az EU-nak a fenntartható növekedést célzó Európa 2020 stratégiára (a zöld „New Deal”-re) alapozva specifikus projekteket kell indítania **az alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdaságra** történő átállás támogatása érdekében, hogy az EU a világ legéghajlatbarátabb régiójává váljon;

17. fontosnak tartja, hogy energiapolitikája révén az EU határozott lendületet adjon **az alacsony szén-dioxid-kibocsátást célzó innovációnak és az energiahatékonságnak**, biztosítva, hogy az innováció, az energiahatékony és az új technológiák mielőbbi bevezetése megerősítse az európai vállalkozások

vezető szerepét a környezetbarát gazdaság legfontosabb ágazataiban;

18. emlékeztet arra, hogy további **jelentős beruházásokra** lesz szükség például az iparban, a közlekedésben és a lakóházak, valamint a köz- és kereskedelmi épületek terén, ha el akarjuk érni a 20/20/20-as uniós célkitűzéseknek megfelelő energiamegtakarítást;

19. úgy véli, hogy egy szén-dioxid-adó, vagy a kibocsátások valamilyen közvetlen formában történő megadóztatása hasznos eszköz lehet, mivel egyrészt segíthet ösztönözni a csökkentett energiafelhasználást és a tisztább energiák használatát, másrészt hozzájárulhat az éghajlatváltozás elleni küzdelem által megkívánt változásokhoz szükséges pénzügyi erőforrások megteremtéséhez;

20. következőképpen **új eszközöket** javasol, melyeket vagy a strukturális alapok keretében elsődleges célkitűzésként, vagy pedig egy külön energetikai beruházási alap formájában lehetne létrehozni;

21. meggyőződése, hogy az alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdaságra **társadalmilag felelős és gazdaságilag tartható** módon kell átállni: a várhatóan létrejövő új, „zöld” munkahelyek mellett meg kell őrizni, és – ha szükséges – megfelelően át kell alakítani a meglévő munkahelyeket;

22. **stratégiai köz-magán társulásokat ajánl**, például szövetségeket a kis- és középvállalkozások és a helyi és regionális önkormányzatok között annak érdekében, hogy továbbfejlessék és alkalmazzák az alacsony szén-dioxid-kibocsátású technológiákat, és arra kéri fel a régiókat és városokat, hogy a köz- és magánszférabeli partnerek között kössenek helyi éghajlatvédelmi paktumokat, amelyek tartalmazzák a 20/20/20-as célkitűzés eléréséhez szükséges konkrét éghajlatvédelmi intézkedéseket;

Az EU éghajlati kérdésekben világszerte vezető pozíciójának megszilárdítása: többszintű kormányzás és a helyi és regionális önkormányzatok pénzügyi megerősítése

23. kiemeli, hogy az éghajlatváltozás elleni uniós fellépés sikerének feltétele **az erőfeszítések összehangolása** a helyi, regionális, nemzeti, európai és globális kormányzati szintek között;

24. hangsúlyozza annak jelentőségét, hogy figyelembe vegyék a regionális és helyi önkormányzatok szerepét az éghajlatváltozás elleni küzdelemben. Ezzel összhangban, valamint a szubszidiaritás elvét alkalmazva hangsúlyozzuk, hogy figyelembe kell venni ezeket a kormányzati szinteket, mivel az ő hatáskörükhöz tartozik a hatások enyhítését és az alkalmazkodást célzó tervek kidolgozása, valamint más, az éghajlatváltozás elleni küzdelemben kiemelt fontossággal bíró regionális és helyi szintű intézkedések;

25. megjegyzi, hogy a szén-dioxid-kibocsátás 75 %-áért a **városi területek** felelnek, ezért a városok az éghajlatváltozás elleni küzdelemünk arcvonalában állnak, és felhívja a figyelmet arra, hogy az üvegházhatást okozó gázok kibocsátásának csökkentésével kapcsolatos kötelező célokra vonatkozó koppenhágai megegyezés kudarca miatt különösen nagy felelősség hárul a helyi és regionális önkormányzatokra a tekintetben, hogy határozottan és sürgősen lépjenek fel az éghajlatváltozás enyhítése és a változáshoz való alkalmazkodás érdekében. **A Polgármesterek Szövetségének** létrehozása fontos lépést jelent a helyes úton;

26. hangsúlyozza, hogy EU-nak a **zöld gazdaság és az éghajlat-változási politikák közötti szinergiákkal** kapcsolatos jövőképe szerte a világon ösztönző hatást gyakorolhatna, ha teljes mértékben elismerik és erősítik a helyi és regionális önkormányzatokban rejlő lehetőségeket;

27. Kiemeli, hogy ennek a jövőképeknek **átfogó és innovatív intézkedéseket** kellene tartalmaznia a közlekedés, az építőipar és az energiatermelés terén, hogy új ipari forradalmat képviseljen, amely a magánháztartásokat is bevonja az energiatermelésbe;

28. arra szólítja fel az Európai Bizottságot és a Tanácsot, hogy a globális éghajlatváltozással kapcsolatos politikai folyamatban **az EU továbbra is kitartóan és hitelesen töltsen be vezető szerepét** azáltal, hogy fejleszti és erősíti a helyi, szubnacionális, nemzeti és regionális készségeket, kapacitásokat és intézményeket, és kéri az Európai Bizottságot, hogy nemzetközi partnereivel fenntartott kapcsolataiban támogassa ezt a megközelítést;

29. határozottan hisz abban, hogy az európai helyi és regionális önkormányzatok – követendő példát mutatva – hozzá tudnak járulni az EU világszínvonalú pozíciójához, ezért érdeklődéssel várja **az USA polgármesteri konferenciájával kötendő új egyetértési megállapodással** kapcsolatos munkákat annak biztosítására, hogy az európai és USA-beli önkormányzatok konkrét eredményeket érjenek el az éghajlatváltozás enyhítése és a változáshoz való alkalmazkodás terén;

30. határozottan ajánlja, hogy szervezzenek egyfelől **tanfolyamokat** a helyi és regionális önkormányzatok számára arról, hogy helyi szinten miként lehet kezelni az éghajlatváltozást, másfelől **figyelemkeltő kampányokat** a polgárok számára az éghajlatváltozásról;

31. határozott véleménye szerint kiemelt hangsúlyt kell fektetni arra, hogy az éghajlatváltozást **minden kormányzati szinten építsék bele a költségvetésbe**, és ennek érdekében

- a) megismétli, hogy a helyi és regionális önkormányzatokat mielőbb el kell látni a **megfelelő európai eszközökkel** az éghajlatváltozás kezelésével kapcsolatos helyi és regionális erőfeszítések támogatása céljából. Át kell dolgozni a pénzügyi támogatásra és finanszírozásra vonatkozó nemzeti keretfeltételeket, és meg kellene könnyíteni az Európai Beruházási Bank kölcsöneihez való hozzáférést;
- b) megjegyzi, hogy a jelenlegi pénzügyi válság többletterhet ró az önkormányzati költségvetésekre. Ezért kiemeli, hogy hasznos lenne megfelelően kialakított **szubvenciókat és ösztönzőket** kínálni a helyi és regionális önkormányzatoknak az energiahatékonyság, a fenntartható energiapolitikák és a megújuló energiával kapcsolatos projektek támogatására. Az **„Intelligens energia – Európa” program** megerősítésére szólít fel, amelyet ugyanakkor úgy kellene átalakítani, hogy jobban megfeleljen a helyi és regionális önkormányzatok változó igényeinek;
- c) az **uniós költségvetés következő felülvizsgálatát** tekintve ajánlja, hogy az éghajlat-változási kihívásokat **horizontális prioritásként** kezeljék a már meglévő támogatási rendszerekben, például a strukturális alapokban, a KAP-ban és a kutatási és technológiafejlesztési keretprogramokban;

d) javasolja, hogy az európai kibocsátás-kereskedelmi rendszerből származó **bevételek** jelentős részét bocsássák a helyi és regionális önkormányzatok rendelkezésére az éghajlatváltozás enyhítésével és a változáshoz való alkalmazkodással kapcsolatos intézkedések helyi szintű megvalósítása érdekében, továbbá javasolja, hogy a nemzetközi szénpiacból származó **pénzeszközöket** a fejlődő országokbeli projektek támogatására is használják fel;

e) ismételt felhívja a figyelmet az **EU strukturális alapjainak** fontos szerepére az egyenlőtlenségek csökkentésében és abban, hogy a strukturális egyenlőtlenségek kiigazítása érdekében valamennyi régiónak hasznára válhasson a kutatás, az innováció és az intelligens beruházások hármasa;

A helyi és regionális önkormányzatok nemzetközi segítségnyújtásra és partnerségre szólítanak fel az éghajlat-változási menetrenddel kapcsolatban

32. kéri, hogy támogassák és fejlesszék a **partnerségben végzett tevékenységeket** az uniós tagállamok és a fejlődő és feltörekvő országokbeli helyi és regionális önkormányzatok között, és ebben az összefüggésben sürgeti, hogy az európai helyi és regionális önkormányzatok a **decentralizált együttműködéssel** kapcsolatban összegyűjtött ismereteikre alapozva bővítsék ki ezt az együttműködést, és dolgozzanak együtt a fejlődő világban működő szubnacionális hatóságokkal a figyelemfelkeltés, a bevált gyakorlatok cseréje, a technológiatranszfer és annak biztosítása érdekében, hogy a Koppenhágában vállalt pénzügyi kötelezettségek meghozzák gyümölcsüket;

33. úgy véli, hogy nemzetközi és nemzeti szinten egyaránt **fokozott konvergenciára** van szükség az éghajlatváltozás és a biodiverzitás csökkenése ellen ható, egymást kölcsönösen erősítő intézkedések terén, aminek révén jobban kihasználhatók a nemzetközi egyezmények keretében elindult globális folyamatok kínálta lehetőségek;

34. kéri az EU-t, hogy támogassa az ökoszisztéma-alapú megközelítések fokozott alkalmazását az **UNFCCC-finanszírozásban**, és ezen belül törekedjen az erdőirtásból és az erdőpusztulásból származó kibocsátás csökkentésére vonatkozó ENSZ-program (REDD/REDD+) bővítésére, hogy az ne csak az **erdőkre**, hanem más ökoszisztémákra, például a **lápvidékekre** is kiterjedjen;

35. Megismétli elkötelezettségét egy **nemzetközileg kötelező erejű megállapodás** mellett, és kitart amellett, hogy a nemzeti kormányzatok csak a **helyi és regionális önkormányzatok aktív bevonásával** lesznek képesek céljaik elérésére;

36. megbízza elnökét, hogy **terjessze ezt az állásfoglalást** az Európai Tanács elnöke, az EU belga elnöksége, az Európai Bizottság, az Európai Parlament, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság és az UNFCCC elé.

Kelt Brüsszelben, 2010. október 6-án.

a Régiók Bizottsága
elnöke

Mercedes BRESSO

VÉLEMÉNYEK

RÉGIÓK BIZOTTSÁGA

86. PLENÁRIS ÜLÉS, 2010. OKTÓBER 5. ÉS 6.

A Régiók Bizottsága véleménye – A helyi és regionális önkormányzatoknak a jövőbeli környezetvédelmi politikában betöltendő szerepe (előzetekintő vélemény)

(2011/C 15/02)

A RÉGIÓK BIZOTTSÁGA

- úgy véli, hogy a helyi és a regionális önkormányzatoknak nagyobb szerepet kell játszaniuk az EU környezetvédelmi politikájának kialakításában. Bevonásuk jobb végrehajtást és felelősségérzetet garantál. A többszintű kormányzás innovatív módszerei – többek között a már meglévő hálózatok és platformok lehetőségeinek kiaknázása – elősegítik majd, hogy a helyi és a regionális önkormányzatok proaktívan elkötelezzék magukat. A Polgármesterek Szövetsége ebben a vonatkozásban hivatkozási alapnak tekinthető, az elképzelést pedig ki lehetne terjeszteni az uniós környezetvédelmi politika más kulcsfontosságú területeire is;
- arra kéri az Európai Bizottságot, hogy vizsgálja meg az uniós környezetvédelmi jog konkrét területeken történő alkalmazása során felmerülő regionális és helyi problémákkal és megoldásokkal foglalkozó éves fórum közös megrendezésének lehetőségét, az Európai Parlamentet pedig arra kéri, hogy vonja be az RB-t az európai környezetvédelmi jog végrehajtásával kapcsolatban az Európai Bizottsággal folytatott vitáiba;
- felkéri a tagállamokat, hogy biztosítsák a hatáskörök belső elosztásának tiszteletben tartását, valamint léptessenek életbe megfelelő konzultációs eljárásokat, például hozzanak létre az államigazgatási szervezeteknek, a régióknak és a helyi önkormányzatok szövetségeinek szakértőiből álló „dokumentációs munkacsoportokat” a teljes politikai ciklus során folytatandó együttműködés érdekében;
- támogatja a környezetvédelmi ellenőrzésekre vonatkozó általános és kötelező erejű keretrendszer elképzelését. Az ellenőrzés formájának és tartalmának részleteit nemzeti szinten kellene szabályozni és regionális és helyi szinten kellene kidolgozni az uniós és alacsonyabb szinteken meghatározott alapelvekből kiindulva;
- hangsúlyozza, hogy a hetedik környezetvédelmi cselekvési program kulcsfontosságú pillére lenne a jövőbeli Európa 2020 stratégiának, és arra szükség van a stratégia környezetvédelmi politikára gyakorolt hatásainak értelmezése érdekében. A cselekvési programnak egyértelmű célokat és menetrendeket kell megállapítania, valamint fenn kell tartania a talajvédelemre irányuló közös tematikus stratégiát, amely egy talaj-keretirányelv elfogadásának célját is magában foglalja.

Előadó:	Paula BAKER (UK/ALDE), Basingstoke and Deane önkormányzati képviselője
Referenciaszöveg:	A spanyol elnökség felkérése

I. POLITIKAI AJÁNLÁSOK

A RÉGIÓK BIZOTTSÁGA

A. Általános megjegyzések

1. üdvözli a „Jobb környezetvédelmi politikai eszközök” kezdeményezésbe és a hetedik környezetvédelmi cselekvési programra irányuló munkába való bekapcsolódását, mivel a helyi és a regionális önkormányzatok kulcsfontosságúak a környezetvédelmi politika megvalósításához és a kézzelfogható eredmények eléréséhez;

2. örömmel fogadja a környezetvédelmi kérdésekkel kapcsolatban számos helyi és regionális önkormányzat által már elvégzett kiváló munkát, és tovább kívánja őket ösztönözni;

3. elismeri, hogy a hatékony alkalmazás akadályt jelent. 2008-ban az uniós jogszabályok megsértésének összes esete közül 23,5 % (481) a környezettel függött össze, ⁽¹⁾ ami azt jelzi, hogy tovább folyik a környezet károsítása és a verseny torzulása;

4. ebben a véleményben arra törekszik, hogy kiemelve a környezetvédelem hatékonyságának növelését szolgáló lehetőségeket valamennyi kormányzati szinten és a szakpolitika kidolgozásának valamennyi szakaszában;

B. A koordináció és a kormányzás javítása

5. úgy véli, hogy a helyi és a regionális önkormányzatoknak nagyobb szerepet kell játszaniuk az EU környezetvédelmi politikájának kialakításában. Bevonásuk jobb végrehajtást és felelősségérzetet garantál. Az RB többszintű kormányzásra vonatkozó elképzelését alkalmazni kell az EU környezetvédelmi politikájára, és az uniós, a nemzeti és a regionális vagy a helyi szint közötti háromoldalú szerződésekre irányuló kísérleti munkát ki kell terjeszteni. ⁽²⁾ Ez a különböző kormányzati szintek között valódi felelősségmegosztást tenne lehetővé a megállapodás tárgyát képező eredmények elérése érdekében;

6. úgy véli, hogy a többszintű kormányzás innovatív módszerei – többek között a már meglévő hálózatok és platformok lehetőségeinek kiaknázása – elősegítik majd, hogy a helyi és a regionális önkormányzatok proaktívan elkötelezzék magukat ahelyett, hogy az uniós jognak a tagállamok közvetítésével történő egyszerű végrehajtására hagyatkoznának. Európai régiókban és városokban számos példa van arra, hogy tagállami fellépés hiányában a helyi szintek léptek fel határozottan, ilyen például a helyi szinten végrehajtott Agenda 21, amely az 1992-es környezetvédelmi csúcstalálkozóból indult ki. A Polgármesterek Szövetsége ebben a vonatkozásban hivatkozási alappal tekinthető;

⁽¹⁾ COM(2009) 304 végleges, az Európai Bizottság weboldala: „Statistics on environmental infringements” (A környezetvédelmi jogsértésekre vonatkozó statisztikák).

⁽²⁾ CdR 89/2009 fin, COM(2002) 709 végleges.

7. szorgalmazza, hogy az Európai Bizottság vizsgálja meg, hogy integrált megközelítést és ágazatközi koordinációt alkalmazva kiterjeszthető-e ez az elképzelés az uniós környezetvédelmi politika más kulcsfontosságú területeire, például a biológiai sokféleség, a hulladék- és vízgazdálkodás, a zaj- és a levegőtisztaság, továbbá a földhasználat területére;

8. sajnálatosnak tartja, hogy bár a regionális és a helyi önkormányzatoknak vannak egyértelmű környezetvédelmi feladataik, az uniós környezetvédelmi jogszabályok a tagállamokra irányulnak, és csak egy „illetékes hatóság” (ritkán „hatóságok”) kijelölését kéri, emellett csak kivételesen említenek együttműködést; ⁽³⁾

9. sajnálatosnak tartja, hogy az uniós környezetvédelmi jogszabályok végrehajtásának javítását célzó európai bizottsági tervek nem helyeznek kellő hangsúlyt a jó helyi és regionális kormányzást támogató fellépésekre; ⁽⁴⁾

10. rámutat, hogy a Lisszaboni Szerződés 11. cikke az európai intézmények határozottabb párbeszédét és konzultációját írja elő. A helyi és a regionális önkormányzatok úgy vélik, hogy ez az új rendelkezés új lehetőségeket nyújt az uniós szakpolitika kialakításában betöltött szerepük erősítésére. Ezen túlmenően a szubszidiaritás elvét kiterjeszti a regionális és a helyi szintre, továbbá a szubszidiaritásról szóló jegyzőkönyv 5. cikke kimondja, hogy minden jogalkotási aktus tervezetének tartalmaznia kell adatokat a tervezet előrelátható pénzügyi hatásairól, továbbá a tagállamok, illetve adott esetben a régiók által annak végrehajtására elfogadandó jogszabályokra vonatkozó hatásairól;

11. úgy véli, hogy az Európai Bizottság hatásvizsgálatát ki kellene terjeszteni a helyi és a regionális szintre, és a területi hatásvizsgálatnak irányadó gyakorlattá kellene válnia;

12. arra kéri az Európai Parlamentet és a Tanácsot, hogy módosítsák azokat a jogalkotási javaslatokat, amelyek messzeemenően befolyásolják a helyi és a regionális önkormányzatokat, és a módosítások esetében is végezzenek hasonló hatásvizsgálatot, mint az eredeti javaslatnál;

13. hangsúlyozza, hogy a környezetvédelmi jogszabályok végrehajtása gyakran jelentős adminisztratív és pénzügyi kötelezettségvállalást tesz szükségessé, valamint tartalmi és szakmai kompetenciát és politikai szándékot követel. A helyi és regionális intézményi struktúrára gyakorolt hatás megismerése segíthet a jelentősebb pénzügyi ösztönzők, valamint az európai és a nemzeti támogatás szükségességének megindokolásában;

⁽³⁾ A Brussels Environment (IBGE) 2010-es tanulmánya „The Regional Dimension in EU Environmental Regulations and Directives” [az EU környezetvédelmi rendeleteinek és irányelveinek regionális dimenziója] címmel, <http://www.eapdebate.org/files/files/study-regionaldimension.pdf>.

⁽⁴⁾ COM(2008) 773/4.

14. úgy véli, hogy az Európai Bizottságnak mindenképpen közös eszközöket kell rendelkezésre bocsátania, amelyekkel elegendő forrás biztosítható a helyi és regionális önkormányzatoknak a kitűzött célok megvalósításához;

15. nyomatékosítja, hogy valamennyi kormányzati szinten jobb kommunikációra van szükség a szakpolitika kidolgozásának valamennyi szakaszában, beleértve az olyan információs rendszerekbe és internetes eszközökbe tett beruházásokat is, amelyek átláthatóvá teszik a környezetvédelmi információkat a nagyközönség és a közintézmények számára. A helyi és regionális önkormányzatokra nehezedő jelentéstételi teher információs és kommunikációs technológiákkal csökkenthető anélkül, hogy mindez befolyásolná a jogszabályok hatását;

16. azt tanácsolja, hogy a nemzeti környezetvédelmi minisztériumok hozzanak létre az államigazgatási szerveknek, a régióknak és a helyi önkormányzatok szövetségeinek szakértőiből álló vertikális „dokumentációs munkacsoportokat” a teljes politikai ciklus során folytatandó együttműködés érdekében;

17. az uniós LIFE+ program határozott népszerűsítését szeretné látni Európa valamennyi régiójában az innovatív helyi intézkedések fellendítése, valamint a „Környezetvédelmi politika és kormányzás” vetület hatásának és ismertségének fokozása érdekében;

18. örömmel fogadja az Európai Bizottság arra irányuló javaslatát, hogy jöjjenek létre az Európai Bizottság személyzetét és a tagállami kapcsolattartó pontokat tömörítő állandó végrehajtási hálózatok.⁽⁵⁾ A tagállami kapcsolattartó pontokat helyi és regionális közigazgatási tisztviselőket magukban foglaló nemzeti végrehajtási munkacsoportoknak kellene támogatniuk;

19. szorgalmazza, hogy a Tanács további késedelem nélkül tegyen további lépéseket a környezetvédelmi ügyekben az igazságszolgáltatáshoz való hozzáférésről szóló, az Európai Parlament által 2004-ben jóváhagyott irányelvjavaslattal kapcsolatban. Ez teljes körűen megvalósítaná az Aarhusi Egyezményt, és hozzájárulna a környezetvédelmi jog jobb és következetesebb végrehajtásához;

20. szorgalmazza a jogsértésekkel és az uniós környezetvédelmi jogszabályok betartásának elmulasztásával foglalkozó igazságszolgáltatási rendszerek közötti tudásmegosztást;

21. támogatja az Európai Parlamentnek a környezetvédelmi ellenőrzésekre vonatkozó általános és kötelező erejű keretrendszerre irányuló felhívását, egy környezetvédelmi ellenőrző testület létrehozását, valamint a környezetvédelmi jog végrehajtásának és alkalmazásának (IMPEL) elősegítésére létrehozott európai uniós hálózat megerősítését.⁽⁶⁾ Az ellenőrzésekre létrehozott kötelező erejű jogi eszköz csökkentheti az EU régiói és városai között az eltérő ellenőrzési rendszerek miatt fennálló tisztességtelen versenyt, továbbá egységes jogi fellépést biztosíthat. Az ellenőrzés formájának és tartalmának részleteit

azonban nemzeti szinten kellene szabályozni és regionális és helyi szinten kellene kidolgozni az uniós és alacsonyabb szinteken meghatározott alapelvekből kiindulva;

22. megismétli azt az ajánlását, hogy az IMPEL-hálózat terjedjen ki valamennyi tagállamon belül a helyi és regionális szintre, ami erős nemzeti IMPEL-hálózatok kialakítását is magában foglalhatja az IMPEL-eredmények széles körben történő terjesztése érdekében;⁽⁷⁾

C. Hatékonyabb kapcsolatok kialakítása a szakpolitikák között

23. üdvözli a Regionális Politikai Főigazgatóság és a Környezetvédelmi Főigazgatóság közelmúltbeli, annak érdekében végzett munkáját, hogy az előbbinek az intézkedései maradéktalanul tiszteletben tartsák a környezetvédelmi követelményeket, továbbá úgy véli, hogy erre a következetességre valamennyi szervezeti egységben szükség van. Az Európa 2020 stratégiában jelzett holisztikus menetrend üdvözlendő, azonban határozott területi dimenzióra van benne szükség;

24. nyomatékosítja, hogy a 2013 utáni uniós költségvetés és valamennyi kohéziós és mezőgazdasági célú uniós finanszírozás felülvizsgálatakor vegyék figyelembe a szakpolitikai következetességet és a környezeti hatásokat;

25. hangsúlyozza, hogy vannak nem szándékos ellentmondások a környezetvédelmi jogszabályok különböző elemei között. A hulladékminimalizálást például mind a hulladékokról szóló, mind a termékekről szóló irányelvben szabályozni kell. Az egyértelmű, félreérthetetlen és eredményre összpontosító jogszabályokkal a szabályozások célirányosabbá válnak, valamint elfogadottságuk és végrehajtásuk is javul;

26. hangsúlyozza, hogy amikor az Európai Bizottság európai jogszabályokat szövegez vagy vizsgál felül, konzultálnia kell a helyi és a regionális önkormányzatokkal. Az ő értékes tapasztalatuk segíthet más szakpolitikákhoz viszonyított következtetések vagy káros hatások korai feltárásában, és javíthatja a jogalkotás hatékonyságát;

27. arra törekszik, hogy enyhítse a piactorzulásra vonatkozó szabályokat, amennyiben ezek akadályt jelentenek a környezetbarát közbeszerzés előtt;

28. nyomatékosítja, hogy a környezeti hatás forrását tárgyaló jogszabályok elengedhetetlenek a környezetvédelmi célkitűzések megvalósításához, valamint annak biztosításához, hogy a helyi és a regionális önkormányzatok betartsák a következetességre vonatkozó kötelezettségeiket. A helyi és a regionális önkormányzatok például nem befolyásolhatják a járművek kibocsátásaira vonatkozó előírásokat, de kötelesek betartani az uniós levegőtisztasági célértékeket;

29. támogatja olyan piaci alapú eszközök alkalmazását, amelyek tükrözik egy-egy árucikk vagy szolgáltatás teljes költségét, és a vásárláskor a fogyasztó tudomására hozzák az annak élettartama alatti környezeti hatásokat, valamint hangsúlyozzák a gyártó felelősségét;

⁽⁵⁾ COM(2008) 773/4.

⁽⁶⁾ Az Európai Parlament 2008. november 20-i állásfoglalása a tagállamokban végzett környezetvédelmi ellenőrzések minimumkövetelményeinek megállapításáról szóló 2001/331/EK ajánlás felülvizsgálatairól.

⁽⁷⁾ CdR 36/2001 fin.

D. **Hogyan végezhetnek több környezetvédelmi munkát a helyi és a regionális önkormányzatok?**

Kormányzási kérdések

30. felkéri a tagállamokat, hogy biztosítsák a hatáskörök belső elosztásának tiszteltetését, valamint léptessenek életbe megfelelő eljárásokat a helyi és a regionális önkormányzatokkal folytatandó konzultációhoz. A hatékony együttműködés – különösen a nemzeti, regionális és helyi közigazgatási tisztviselőkből álló „jogszabály-átültető munkacsoportok” között – elősegíti a kölcsönös egyetértést és a jogszabályok sikeres végrehajtását; ⁽⁸⁾

31. kiemeli a helyi és a regionális önkormányzatoknak a környezeti adatok gyűjtésében betöltött sarkalatos szerepét. Annak biztosítása érdekében, hogy az EU környezeti állapotára vonatkozó jelentések és mutatók következetesek, hatékonyak és megbízhatóak legyenek, szükség van az önkormányzatok, a régiók és a tagállamok közötti megfelelő felelősségi körökre, információáramlásra és megfelelő forrásokra;

32. ösztönzi a feladatkörök átláthatóságát, különösen az uniós környezetvédelmi jogot végrehajtó, valamint a környezetvédelmi szolgáltatásokat vagy infrastruktúrát és a területrendezést ellátó szervezeti egységek között;

Információmegosztás

33. szorgalmazza, hogy a nemzeti és regionális környezetvédelmi minisztériumok és ügynökségek – a helyi és regionális önkormányzatok képviselőinek részvételével – dolgozzanak ki útmutató dokumentumokat, köztük a helyi és regionális önkormányzatok által alkalmazandó eljárásokkal kapcsolatos eszközökre, referencia-paraméterekre és sablonokra vonatkozó konkrét javaslatokat. Ugyanakkor megfelelő intézkedéseket kell hozniuk az EU hasonló környezeti problémákkal küzdő helyi és regionális önkormányzatai közötti együttműködés fokozására;

34. támogatja a helyes gyakorlatok helyi és regionális önkormányzatok közötti megosztásának értékét, ideértve az információhoz való hozzáférést, a köztudatba való bekerülést, illetve a nyelvi különbségek jelentette kihívások kezelésének módjait is;

A polgárok elkötelezése és bevonása

35. gratulál azoknak az önkormányzatoknak, amelyek ösztönzik és bevonják a polgárokat a területükre vonatkozó életminőséggel kapcsolatos közös és hosszú távú jövőkép kialakításába, összekapcsolva ezzel környezeti, társadalmi és gazdasági kérdéseket;

36. szorgalmazza a polgárok és a környezetük közötti kapcsolatok megerősítésére irányuló oktatás és kutatás támogatását. A polgárok nincsenek teljesen tisztában azzal, hogy a környezet milyen szerepet tölt be az életükben. ⁽⁹⁾ A helyi és a regionális önkormányzatok – mivel a helyi közösségekhez legközelebb lévő szintet jelentik – fokozottabb tudatosságot ösztönözhetnek minden életkorú polgár körében;

⁽⁸⁾ CdR 199/2009 fin; CdR 89/2009 fin; az EIPA 2009-es, „The institutional impacts of EU legislation on local and regional governments” [az uniós jogszabályoknak a helyi és regionális önkormányzatok gyakorolt intézményi hatásai] című tanulmánya

⁽⁹⁾ Az Eurobarométer által a közvéleménynek a környezettel szembeni hozzáállására vonatkozóan végzett speciális felmérések (biológiai sokféleség – 2010, éghajlatváltozás – 2009, környezet – 2008) szerint, lásd: http://ec.europa.eu/environment/working_en.htm.

37. úgy véli, hogy a hatóságoknak – lehetőleg az interneten keresztül – információterjesztési eljárásokat kell bevezetniük, és végre kell hajtaniuk az Aarhusi Egyezményt, ⁽¹⁰⁾ hozzáférést biztosítva a környezetvédelmi igazságszolgáltatáshoz, bevonva a nagyközönséget az uniós környezetvédelmi politika helyi végrehajtásának nyomán követésébe és megfelelő eszközöket hozva létre a részvételi demokrácia és a helyi felelősségérzet megteremtéséhez;

38. úgy véli, hogy az SKV- és a KHV-irányelv kulcsfontosságú jogi eszköz a helyi és a regionális környezetvédelmi politikát és a nyilvánosság részvételét tekintve ⁽¹¹⁾ annak érdekében, hogy a helyi tudást figyelembe vegyék, ugyanakkor tudomásul vegyék a költségek és a szaktudás tekintetében jelentkező kihívásokat;

39. olyan egyszerű és összehangolt nyilvános környezetvédelmi ellenőrzési mechanizmusok használatát javasolja a helyi és regionális önkormányzatoknak, amelyekkel egyszerűbben teljesíthetők a törvényi előírások, és amelyek a hatékonyság, az átláthatóság és a közös felelősségvállalás elveire épülve kedveznek az államigazgatás és a nyilvánosság közötti kapcsolatoknak;

Pénzügyek és horizontális integráció

40. arra kéri a helyi és a regionális önkormányzatokat, hogy építsék be a környezetet valamennyi tevékenységi területbe, például kockázati tőkével, üzleti anyagokkal és mikrohitelkkel támogatva a környezetbarát helyi vállalkozásokat, ideértve a környezetbarát közbeszerzésre vonatkozó tanácsadást is;

41. arra ösztönzi a helyi és regionális önkormányzatokat, hogy legyenek környezettudatos közbeszerzők. A közbeszerzések az EU GDP-jének mintegy 16 %-át teszik ki, és azoknak a lehető legjobb környezetvédelmi értéket kell biztosítaniuk. Üdvözlendő ezért a környezettudatos közbeszerzésnek szentelt új weblap (<http://ec.europa.eu/environment/gpp>) elindítása;

42. támogatja a vízügyi keretirányelv 9. cikkében és a hulladékokról szóló keretirányelv 14. cikkében előírt költségmegtérülési lehetőségek maximális kihasználását – előbbi annak érdekében, hogy a takarékosághoz és a hatékonysághoz ösztönzőket lehessen biztosítani, utóbbit pedig a környezeti költségeknek a felhasználó tudomására hozatala érdekében –, és ösztönzi hasonló gazdasági eszközök beépítését a jövőbeli javaslatokba;

43. támogatja a meglévő nemzeti tervezési rendszerek figyelembevételével a tervezés (és ezen belül a fenntartható területrendezés), valamint a gyártás és a forgalmazás szoros összehangolását az alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdaság fejlesztése, a fenntartható termelés ösztönzése, valamint a forráshatékonyság és a megújuló energia népszerűsítése érdekében, és ennek révén „zöld” munkahelyek létrejötte, a fenntartható növekedés támogatása, továbbá a környezetre és az emberek egészségére gyakorolt káros hatások enyhítése céljával;

⁽¹⁰⁾ A környezeti ügyekben az információ-hozzáféréstől, a nyilvánoságnak a döntéshozatalban történő részvételéről és az igazságszolgáltatáshoz való jog biztosításáról szóló ENSZ/EGB-egyezmény.

⁽¹¹⁾ CdR 38/2010 fin.

44. kéri, hogy a jövőben a határ régiókban, valamint a közös folyókkal, illetve határvizekkel elválasztott, egymással határos területeken alakítsanak ki politikát a környezetvédelmi kérdések kezelésére az Európai régiók és hasonló partnerségi programok jobb helyi szintű kihasználása érdekében, hogy ezáltal befolyást gyakorolhassanak a szomszédos országban, és közös környezetvédelmi programokat dolgozthassanak ki és valósíthassanak meg;

E. Hogyan működhet közre az RB?

A szakpolitikák kidolgozásának szakaszában

45. felkéri az Európai Bizottságot, hogy alkalmazzon proaktív megközelítést, és már a szakpolitikák kidolgozásának korai szakaszában kérje fel az RB-t előrettekintő vélemények kidolgozására;

46. elkötelezett amellett, hogy folytassa az együttműködést az Európai Bizottsággal a bizonyos javaslatok által a helyi és regionális önkormányzatokra gyakorolt hatás kiértékelésében (területi hatásvizsgálatok), amit az RB szakosodott hálózatain – a szubszidiaritásfigyelő hálózaton és az Európa 2020 stratégiát nyomon követő platformon keresztül valósít meg;

Mind a szakpolitikák kidolgozásának szakaszában, mind pedig a döntéshozatali szakaszban

47. elkötelezett amellett, hogy véleményeinek szövegezésében hasznosítsa a helyi és regionális önkormányzatok szakembereinek helyi szintű tapasztalatait. Ez magában foglalja az RB szakosodott hálózataival – a szubszidiaritásfigyelő hálózattal és az Európa 2020 stratégiát nyomon követő platformmal – folytatott célirányos konzultációt, valamint a helyi és a regionális szövetségekkel és a kulcsfontosságú érdekelt felekkel tartandó meghallgatások megszervezését;

A döntéshozatali szakaszban

48. hangsúlyozza, hogy a Lisszaboni Szerződés – azáltal, hogy explicit módon bevezette az RB-vel folytatandó kötelező konzultációt – megerősítette az RB szerepét az EU éghajlatváltozással kapcsolatos politikájára irányuló döntéshozatalban, továbbá üdvözli a Lisszaboni Szerződés azon rendelkezését, amely újbóli konzultációhoz való jogot biztosít, ha valamely eredeti jogalkotási javaslat jelentősen módosul a jogalkotási folyamat során, lehetővé téve az RB számára felülvizsgált vélemények kidolgozását;

49. meg kívánja erősíteni a társjogalkotókkal, vagyis az Európai Parlamenttel és a Tanáccsal a környezetvédelmi dokumentációkkal kapcsolatban folytatott együttműködést. Az Európai Parlament ENVI bizottsága megvizsgálhatná közös meghallgatások lehetőségét, és felkérheti az RB előadóit kulcsfontosságú RB-vevények előterjesztésére. A tagállamok felkérhetnék az RB-t, hogy rendszeresen vegyen részt a környezetvédelmi miniszterek informális tanácsülésén; ⁽¹²⁾

A végrehajtás javításával kapcsolatban

50. arra kéri az Európai Bizottságot, hogy vizsgálja meg az uniós környezetvédelmi jog konkrét területeken – például a

vízügy vagy a biológiai sokféleség, a zaj, a levegő vagy a hulladék területén – történő alkalmazása során felmerülő regionális és helyi problémákkal és megoldásokkal foglalkozó éves fórum közös megrendezésének lehetőségét;

51. arra kéri az Európai Parlamentet, hogy vonja be az RB ENVE szakbizottságát az európai környezetvédelmi jog végrehajtásával kapcsolatban az Európai Bizottsággal folytatott konkrét ENVI bizottsági vitákba;

52. javaslatot tesz az „Európa Zöld Fővárosa” díj kidolgozására, továbbá hangsúlyozza azon óhaját, hogy részt kíván venni a díjat odaítélő zsűriben. E célból a következőket javasolja:

- költségvetési források a nyertesek számára a díjkiosztó rendezvény uniós hozzáadott értékének népszerűsítése érdekében, az „Európa Kulturális Fővárosa” díj esetéhez hasonlóan,
- azoknak az előnyöknek és annak az örökségnek a maximalizálása, amelyet a városok „Európa Zöld Fővárosa” minőségükben szereznek; ideértve az ismeretcsere és a legjobb gyakorlat nyertesének hálózatba szervezését is. Az RB rendezvények házigazdájaként, valamint az eredményekre vonatkozóan az RB-hez és az Európai Bizottsághoz intézett jelentéssel formájában biztosíthatna támogatást,
- az RB igyekezzen az európai szintű rendezvényeket, a konferenciákat és a szakbizottsági üléseket az adott évben „Európa Zöld Fővárosa” címmel rendelkező városban megrendezni, hogy tovább fokozza a szakértelem és a bevált gyakorlatok cseréjét,
- „Európa Zöld Fővárosainak” ösztönzése arra, hogy néhány év múlva számoljanak be arról, hogy mit tettek még a fenntartható várospolitika terén. Fel kell kérni őket, hogy jelentős európai rendezvényeken osszák meg más városokkal és érdeklődő érintettekkel új eredményeiket és terveiket,
- a nyilvánosságnak a részvételi demokráciába való bevonását és a helyi felelősségérzetet népszerűsítő díj, amely azzal kapna regionális vetületet, hogy bevonja a város agglomerációját is az „Európa Zöld Fővárosa” díjhoz kapcsolódó tevékenységekbe,
- a kiválasztási eljárás finomítása, például lehetőséget biztosítva a zsűrinek arra, hogy meghallgassa a kiválasztottak listájára felkerült városok képviselőit, és látogatásokat szervezzen az adott városokba,
- a díj ismertségének fokozása érdekében az RB a díjkiosztó ünnepség egyik házigazdájává lehetne;

F. Egy jövőbeli környezetvédelmi politikai keretrendszer felé

Miért van szükség hetedik környezetvédelmi cselekvési programra

53. úgy véli, hogy a hatodik környezetvédelmi cselekvési program szervesen hozzájárult az uniós környezetvédelmi vívmányok eddigi megvalósításához, és szükség van egy hetedik környezetvédelmi cselekvési programra is;

⁽¹²⁾ CdR 89/2009 fin.

54. hangsúlyozza, hogy egy hetedik környezetvédelmi cselekvési program megerősítené a fenntartható fejlődési stratégiát, és kulcsfontosságú pillére lenne a jövőbeli Európa 2020 stratégiának, amely gyakran utal a „környezetbarát növekedésre” és az alacsony szén-dioxid-kibocsátású, erőforrás-hatékony gazdaságra való áttérésre. E kifejezések jelentéstartalmának szabatos megfogalmazása és a környezetvédelmi politikára gyakorolt kihatásaik értelmezése érdekében szükség van egy hetedik környezetvédelmi cselekvési programra;

55. azzal érvel, hogy egy hetedik környezetvédelmi cselekvési program kedvezni fog a vállalkozásoknak, valamint a helyi és a regionális önkormányzatoknak – azáltal, hogy strukturált, hosszú távú tervezési keretet biztosít a nagyszabású infrastrukturális beruházásokhoz is;

56. rámutat, hogy a környezetvédelmi politikának minden szakpolitikai területbe be kell épülnie, ami kizárólag célzott jogszabályokkal nem valósítható meg;

57. attól tart, hogy a hatodik környezetvédelmi cselekvési program – az első, kötelező erejű döntéseket tartalmazó jogi eszköznek minősülő környezetvédelmi cselekvési program – lejártakor egy újabb környezetvédelmi cselekvési program elfogadásának elmaradása a politikai elköteleződés hiányának minősülne egy, a polgárok számára kulcsfontosságúként elismert területen;

A hetedik környezetvédelmi cselekvési program lehetséges elemei

58. sajnálatosnak tartja, hogy a hatodik környezetvédelmi cselekvési programban nem szerepel konkrét utalás a Régiók Bizottságára, és szorgalmazza, hogy a környezet tekintetében alkalmazott többszintű kormányzás elve fontos eleme legyen a hetedik környezetvédelmi cselekvési programnak;

59. úgy véli, hogy a hetedik környezetvédelmi cselekvési program egy hosszú távú stratégiai tervezési dokumentum, amelynek egyértelmű célokat és menetrendeket kell megállapítania, a relatív célokról abszolút célokra kell áttérnie (például egy főre eső CO₂-kibocsátás) a konkrét környezetterhelések csökkentése érdekében, és egyértelmű környezetvédelmi eredményeket kell megfogalmaznia a környezet állapotáról szóló, 2010. évi jelentés alapján;⁽¹³⁾

60. megjegyzi, hogy a hetedik környezetvédelmi cselekvési program végrehajtása során figyelembe kell venni a helyi és regionális önkormányzatok hatásköreit, valamint politikai és adminisztratív mozgásterét;

61. úgy véli, hogy a programnak a teljesítmények pontos összehasonlításának, valamint a legjobb gyakorlat érdemlege-sebb értelmezésének biztosítása érdekében tartalmaznia kell az adatkezelés és -gyűjtés alapvető felülvizsgálatát;

62. úgy véli, hogy a hetedik környezetvédelmi cselekvési programnak szabályozással együtt kell ösztönöznie a piaci eszközök további használatát. A hatodik környezetvédelmi cselekvési program az erőforrás-hatékonyság javítása és a környezeti hatás minimálisra csökkentése érdekében előmozdította a gazdasági eszközök használatát. Ahol alkalmazzák ezt a megközelítést, ott enyhíti a helyi és a regionális önkormányzatok pénzügyi terheit, és javítja a végrehajtást;

63. kéri, hogy a 7. környezetvédelmi cselekvési program támogassa, hogy a régiók és a városok az éghajlatváltozás elleni helyi programok finanszírozása érdekében 2013-tól közvetlenül részesülhessenek az üveghatást okozó gázok kibocsátási kvótáinak kereskedelméből származó pénzügyi forrásokból;

64. azt javasolja, hogy a program hosszú távú legyen, legalább 2020-ig szóljon, mivel jelen pillanatban szükségünk van egy 2050-re vonatkozó tervre, és kapcsolódjon hozzá féldícs értékelés és nyomon követés, valamint köztes célokat tartalmazó egyértelmű ütemtervek;

65. az erőforrás-hatékonyságra vonatkozóan olyan rendszerszemléletű megközelítést javasol, amely konkrét célokat és menetrendeket tartalmaz a természeti erőforrások felhasználásának abszolút mennyiségű csökkentése tekintetében, továbbá javasolja a GDP olyan új definíciójának elfogadását, amely a környezeti hatást is figyelembe veszi;

66. határozottan szorgalmazza, hogy a különböző szakpolitikai területek közötti kapcsolatok maradjanak fenn, és az egyes területeken – például a területrendezés és a várostervezés, a városi mobilitás, a mezőgazdaság, az erdőgazdálkodás, a zaj, a levegőszennyezés és az egészségügy területén – megállapított környezetvédelmi célkitűzéseket és követelményeket egységesítsék;

67. szorgalmazza, hogy a főbb költségvetési területekbe, például a vidékfejlesztés és a mezőgazdaság területébe a környezetvédelmi célkitűzések is kerüljenek be;

68. megjegyzi, hogy az EU népességének 75 %-a városokban él, továbbá a városok az üvegházhatásúgáz-kibocsátások 75 %-át okozzák, ugyanakkor oktatási, kutatási és innovációs központok is. A hetedik környezetvédelmi cselekvési programnak tartalmaznia kell egy egyértelmű városi dimenziót, valamint a városok elköteleződését és felhatalmazását célzó mechanizmust;

69. elismeri, hogy az éghajlatra, az élelmezésbiztonságra és a biodiverzitásra vonatkozó közös uniós célokat veszélyeztetik a talajdegradációs folyamatok. A talajvédelemre irányuló közös tematikus stratégiának, amely egy talaj-keretirányelv elfogadásának célját is magában foglalja, tehát továbbra is a hetedik környezetvédelmi cselekvési program részét kellene képeznie.

Kelt Brüsszelben, 2010. október 5-én.

*a Régiók Bizottsága
elnöke*

Mercedes BRESSO

⁽¹³⁾ A környezet állapotáról szóló, 2010 novemberében várható EKÜ-
jelentés.

A Régiók Bizottsága véleménye – A kohéziós politika hozzájárulása az Európa 2020 stratégiához

(2011/C 15/03)

A RÉGIÓK BIZOTTSÁGA KÖVETKEZTETÉSEI

- Strukturált keretek között és az Európa 2020 stratégia nyomonkövetési platformja ismereteinek felhasználása mellett a Régiók Bizottságát be kell vonni az Európa 2020 stratégia további végrehajtásába. Ezért az Európai Bizottságnak a tavaszi csúcshoz készülő éves jelentésében *külön fejezetnek* kell foglalkoznia *a helyi és regionális önkormányzatoknak a stratégia végrehajtásába való bevonásával*.
- A kohéziós politikának a jövőben is az EU-Szerződésben rögzített gazdasági, társadalmi és területi kohéziós célkitűzésekhez kell igazodnia – különösen a különböző régiók fejlettségi szintje közötti egyenlőtlenségeknek és a leghátrányosabb helyzetű régiók lemaradásának csökkentése révén. Ha ez így történik, akkor a kohéziós politika aktív módon hozzá járulni az Európa 2020 stratégia célkitűzéseinek megvalósításához.
- Kizárólag a kohéziós politika horizontális megközelítése révén biztosítható, hogy az Európai Unió minden régiója lehetőséget kapjon az Európa 2020 stratégia végrehajtásában való aktív részvételre.
- Mindez megvalósítható lenne *a helyi és regionális önkormányzatokkal kötött területi paktum* révén, amely meghatározza a területi önkormányzatok részvételének módját az Európa 2020 stratégia végrehajtásában, és olyan területi paktumokra tesz ajánlást, amelyek tagállami szinten lehetővé tehetnék a területi önkormányzatok strukturált részvételét, hatásköreiknek megfelelően.

Főelőadó: Dr. Michael SCHNEIDER (DE/EPP), szövetségi és európai ügyekért felelős államtitkár, Szász-Anhalt tartomány képviselője a német szövetségi kormánynál

Referenciaszöveg: A belga elnökség felkérése

I. POLITIKAI AJÁNLÁSOK

A RÉGIÓK BIZOTTSÁGA

Bevezető megjegyzések

1. megállapítja, hogy az európai bizottsági közlemény előterjesztésével és az Európai Tanácsnak az Európa 2020 stratégiához kapcsolódó következtetéseivel fontos döntések születtek arra vonatkozóan, hogy az uniós politikák a jövőben a fenntartható fejlődés, innováció és foglalkoztatás támogatására irányuljanak;

2. hangsúlyozza, hogy a fentiek nyomában folytatott viták során az európai intézmények megegyeztek az alapvető célkitűzésekben és a főbb teendőkben, amelyeket az elkövetkező hónapokban kiemelt kezdeményezésekkel és jogalkotási javaslatokkal kell alátámasztani;

3. utal arra, hogy különösen fontos a helyi és regionális önkormányzatok bevonása, illetve aktív közreműködése a stratégia további kialakításában, nemkülönben szerepének erősítése a végrehajtásban;

4. ebben az összefüggésben megállapítja, hogy az Európa 2020 stratégia sikerének egyik kulcsa a helyi és regionális önkormányzatok lehetőségeinek és forrásainak célirányos felhasználása;

5. kiemeli, hogy az uniós kohéziós politika jelentős mértékben hozzájárulhat az Európa 2020 stratégia végrehajtásához;

6. ezért üdvözli a belga elnökség arra irányuló felkérését, hogy a Régiók Bizottsága dolgozzon ki véleményt a kohéziós politika jövőbeli szerepéről az Európa 2020 stratégia végrehajtásában;

7. emlékeztet arra, hogy a Régiók Bizottsága az elmúlt években intenzíven foglalkozott a lisszaboni stratégia irányvonalával, valamint a helyi és regionális önkormányzatoknak a stratégia végrehajtásában való részvételével, továbbá az Európa 2020 stratégia jövőbeli kialakításának kérdéseivel is;

8. ebben az összefüggésben mindenekelőtt a következő dokumentumokra utal:

— a Régiók Bizottsága többszintű kormányzásról szóló fehér könyve⁽¹⁾, amelyben a területi kohézió vonatkozásában a

⁽¹⁾ A Régiók Bizottsága fehér könyve a többszintű kormányzásról, CdR 89/2009 fin.

helyi és regionális önkormányzatoknak az EU ágazati politikáiba való következetes bevonását kérjük,

— „A lisszaboni stratégia jövője 2010 után” című vélemény⁽²⁾, amelyben megállapítjuk, hogy az új stratégiának a meglévő partnerségi struktúrákra kell épülnie,

— „A kohéziós politika jövője” című vélemény⁽³⁾, amelyben azt kérjük, hogy a kohéziós politika továbbra is az európai integrációs folyamat központi elemét képezze;

Célkitűzések: az Európa 2020 stratégia és a kohézió feltételezik egymást

9. hangsúlyozza, hogy a kohéziós politikának az Európa 2020 stratégia megvalósításában betöltendő jövőbeli szerepét a Szerződésben lefektetett alapokból és a különböző uniós politikák célkitűzéseiből kiindulva kell értékelni;

10. ebben az összefüggésben megállapítja, hogy a kohéziós politikának az Európa 2020 stratégia megvalósításához való hozzájárulását illetően figyelembe kell vennie az EUMSZ. 174. cikkében meghatározott célkitűzést, illetve a Lisszaboni Szerződés által az Európai Unióról szóló szerződés 3. cikkében átfogó célként kitűzött gazdasági, társadalmi és területi kohéziót;

11. utal arra, hogy a kohéziós politika célja a gazdasági, társadalmi és területi kohézió erősítése, így támogatva az Unió egészének harmonikus fejlődését és csökkentve a különböző régiók fejlettsége közötti különbségeket, valamint a leghátrányosabb helyzetű területek lemaradását. Kiemelt figyelemmel kell kezelni a vidéki területeket, a gazdasági hátránnyal küzdő térségeket, az ipari szerkezetváltás által érintett térségeket és az olyan súlyos és tartós természeti vagy demográfiai hátrányokkal küzdő régiókat, mint a legészakibb, rendkívül gyéren lakott régiók, valamint a szigeti, a határon átnyúló és a hegyvidéki régiók; ezen túlmenően emlékeztet az „Európa 2020” című tanulmányban felsorolt kihívásokra, amelyekkel az EU különböző régiói szembesülnek, köztük az EU külső határai mentén fekvő régiók, valamint a városi övezetek, melyek peremterületei gyakran fokozatosan leromlanak, illetve társadalmi és gazdasági szempontból elszegényednek. Úgy véli továbbá, hogy az Európa 2020 stratégia hatókörének a legkülső régiókra is ki kell terjednie az EUMSZ. 349. cikkével összhangban;

⁽²⁾ A Régiók Bizottsága „A lisszaboni stratégia jövője 2010 után” című véleménye, CdR 25/2009 fin.

⁽³⁾ A Régiók Bizottsága „A kohéziós politika jövője” című előrettekintő véleménye, CdR 210/2009 fin.

12. megállapítja, hogy az uniós strukturális alapok jelentős mértékben hozzájárultak a lisszaboni stratégia eddigi végrehajtásához, de sajnálja, hogy a területi önkormányzatokat ebbe a végrehajtásba nem vonták be kellőképpen;

13. következőképpen támogatja a 2010. június 17-i európai tanácsi következtetéseket, amelyekben az Európai Tanács hangsúlyozza, hogy az Európa 2020 stratégia sikeréhez mennyire fontos a gazdasági, társadalmi és területi kohézió támogatása és az infrastruktúrák kiépítése. Sajnálja azonban, hogy az említett következtetések kevés figyelmet fordítanak a területi kérdésekre;

14. utal a Kok-jelentés következtetésére, amely szerint a helyi és regionális önkormányzatokat nem vették figyelembe a lisszaboni stratégia végrehajtásakor, és arra a megállapításra jut, hogy az önkormányzatok helyi szintű aktív részvételét az Európa 2020 stratégia sikeres megvalósításának egyik fontos előfeltételként kell tekinteni;

15. ezért az Európa 2020 stratégia sikeréhez alapvetően fontosnak tartja a következő szempontokat:

- a helyi és regionális önkormányzatokat időben és teljes körűen be kell vonni, hogy a szereplők azonosulhassanak az Európa 2020 stratégia céljaival, tartalmával és intézkedéseivel,
- az Európa 2020 stratégiának képesnek kell lennie valamennyi területi önkormányzat fejlesztési lehetőségeinek mobilizálására,
- az inkább tematikusan felépített Európa 2020 stratégiát össze kell kapcsolni a kohéziós politika horizontális megközelítésével annak érdekében, hogy minden régióban és településen széles körű részvételt és hatást biztosítsunk;

16. óva int azonban attól, hogy a kohéziós politikát további, a meglévő eljárásokon túlmutató jelentéstételi kötelezettségek révén még több papírmunkával terheljék;

17. hangsúlyozza, hogy a kohéziós politika középpontjában a jövőben is rugalmas, helyi és regionális szintekhez igazodó stratégiáknak kell állniuk, amelyek azáltal járulnak hozzá az Európa 2020 stratégia célkitűzéseinek eléréséhez, hogy helyben választ adnak a helyi és regionális önkormányzatok rendkívül különböző fejlesztési szükségleteire;

18. megismétli, hogy ellenzi az Európai Bizottságnak a megerősített gazdasági kormányzásról szóló, 2010. május 12-i közleményében ismertetett javaslatát arra vonatkozóan, hogy a túlzott hiány esetén követendő eljárás keretében kerüljenek felfüggesztésre a strukturális alapokból származó kifizetések, és utal 2010. június 10-i állásfoglalására⁽⁴⁾;

⁽⁴⁾ A Régiók Bizottsága által a 2010. június 10-i állásfoglalásában kifejtett álláspont (CdR 175/2010, 12. pont).

19. emlékeztet arra, hogy a kohéziós politika az általános érdekű szolgáltatásokkal is szorosan összefügg, amennyiben mindkét politika átfogó módon hozzájárul a belső piac és az Európán belüli kohézió megerősítéséhez. Ezért úgy ítéli meg, hogy az intelligens, fenntartható és inkluzív növekedés meghatározó tényezőjét jelentő általános érdekű szolgáltatásokat az Európa 2020 stratégiában világosan előtérbe kellene helyezni. Ahogy a belső piac új stratégiájáról szóló Monti-jelentés (2010. május) is javasolja, különösen az általános érdekű szolgáltatásokhoz kötődő infrastruktúra finanszírozását és a társadalmi befogadáshoz kapcsolódó szolgáltatásokat kellene az Európai Unió jövőbeli növekedési stratégiája politikai céljai közé emelni;

20. az Európa 2020 stratégia központi feladatának és jelentős többletértékének tekinti, hogy – az uniós intézményeket is bevonva – elindítja Európában a fenntartható növekedés, innováció és foglalkoztatás fellendítéséhez szükséges strukturális reformokat. Ezek a strukturális reformok a kohéziós politika sikeres alkalmazása szempontjából is nagyon fontosak;

21. elutasítja azokat az intézkedéseket, amelyek a strukturális alapok alkalmazásának legfontosabb területeit az Európa 2020 stratégia keretében meghatározott strukturális problémákra korlátozzák, hacsak ezek az intézkedések nem felelnek meg egyidejűleg a kohéziós politikai célkitűzéseknek is (tartalmi feltételrendszer);

22. több lehetőséget lát ugyanakkor arra, hogy a helyi és regionális önkormányzatokkal időben – még a strukturális alapok következő programozása előtt – elindítandó partnerségi párbeszéd keretében és adott esetben a Régiók Bizottsága által javasolt területi paktumok mintájára szerződéses alapon meghatározzák a strukturális alapok jövőbeli alkalmazásának közös céljait és keretfeltételeit, amelyek így jórészt kötelezőek lesznek valamennyi résztvevő számára, ezáltal pedig a makroökonómiai feltételrendszerhez is hozzá tudnak járulni;

A kohéziós politika hozzájárulása a három prioritás megvalósításához: intelligens, inkluzív és fenntartható növekedés

23. üdvözlöi, hogy az Európa 2020 stratégia alapvetően a fenntartható növekedésre, innovációra és foglalkoztatásra irányul, és támogatja a társadalmi és környezetvédelmi dimenzió nagyobb mértékű figyelembevételét;

24. úgy véli, hogy ez egy átfogó elképzelés kifejezése, amely szerint a versenyképességnek fenntarthatóságra, valamint megerősített társadalmi és területi kohézióra kell épülnie;

25. megállapítja, hogy a kohéziós politika a múltban is jelentős mértékben hozzájárult az intelligens, fenntartható és inkluzív növekedéshez az Európai Unióban, amely szempontok az Európa 2020 stratégiában immár központi szerepet játszanak;

A kohéziós politika hozzájárulása a célkitűzések megvalósításához

26. hangsúlyozza, hogy a kohéziós politika eszközei – a Szerződésben rögzített kohéziós politikai célkitűzések keretében – jelentős mértékben hozzájárulhatnak az Európa 2020 stratégia céljainak eléréséhez. Ehhez elengedhetetlen az egyensúly megőrzése e politika hagyományos (még mindig aktuális) feladatai és az új, az egész EU-ra vonatkozó stratégiai kihívások között. Az ilyenfajta egyensúly többek között úgy valósítható meg, hogy megőrizzük a konvergenciaregiók különleges státuszát;

27. utal arra, hogy a jövőbeli Európa 2020 stratégia célkitűzései, különösen az egyre szűkösebb pénzügyi eszközök tükrében, nem a költségvetési eszközök mennyiségi felhasználásához igazodnak elsősorban, és úgy véli, hogy az Európa 2020 stratégia sikeres végrehajtása nagymértékben az igénybe vett eszközök jellegétől és minőségétől, illetve gyakorlati alkalmazhatóságuktól függ majd; ebben az összefüggésben megállapítja, hogy az EU valamennyi létező pénzügyi eszközének lehetőleg nagyobb integrációjára kell törekedni. Ez különösen azokra az eszközökre vonatkozik, amelyek ténylegesen a hasonló jellegű tervek finanszírozására szolgálnak (ilyen például az ERFA és az EMVA a vidékfejlesztés területén);

28. szükségesnek tartja a kohéziós politika keretében az olyan innovatív finanszírozási eszközök továbbfejlesztését, mint például a feltöltődő alapok, hogy ezáltal tovább javuljon a kohéziós politika fellendítő hatása az Európa 2020 stratégia célkitűzéseinek megvalósítására;

29. a *foglalkoztatási célkitűzéshez* kapcsolódóan (a foglalkoztatási ráta 75 %-ra történő emelése a 20–64 évesek körében az Európai Unióban) utal arra, hogy a strukturális alapokhoz tartozó jelenlegi programok keretében mintegy 14 milliárd EUR áll rendelkezésre ahhoz, hogy a vállalkozások és a munkavállalók jobban előkészíthessék és kezelhessék a szerkezetváltást. Ebből az összegből mintegy 9,4 milliárd eurót irányoztak elő vállalatok támogatására azzal a céllal, hogy azok hatékony intézkedéseket vezessenek be munkavállalók képzésére;

30. hangsúlyozza a területi dimenzióval rendelkező alapok, így különösen az Európai Szociális Alap (ESZA) és az Európai Regionális Fejlesztési Alap (ERFA) szorosabb együttműködésének szükségességét ahhoz, hogy új foglalkoztatási lehetőségeket teremtsenek, valamint hogy képzési és továbbképzési intézkedések révén növeljék a foglalkoztathatóságot;

31. ezért támogatja azt a javaslatot, amely az Európai Regionális Fejlesztési Alapot, az Európai Szociális Alapot, a Kohéziós Alapot, az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapot (EMVA) és az Európai Halászati Alapot (EHA) összefogó, közös európai stratégiai keret létrehozására irányul; következésképpen arra kéri az Európai Bizottságot, hogy a következő támogatási időszakban is biztosítsa az ERFA és az ESZA együttműködését egy, a kohéziós politikáról szóló közös keretrendelet révén;

32. A *kutatási célkitűzésre* utalva (a K+F-kiadásoknak a GDP 3 %-ára való növelése az Unión belül) hangsúlyozza, hogy az Európai Bizottság adatai alapján a jelenlegi támogatási időszakban 86 milliárd EUR, azaz a kohéziós eszközök 25 %-a kerül felhasználásra a kutatás, fejlesztés és innováció terén, segítve ezzel az európai régiókban a kutatási ágazat kialakítását és kiterjesztését;

33. utal arra, hogy a helyi és regionális önkormányzatok támogatására irányuló politika – abban a formában, ahogyan azt a kohéziós politika tartalmazza – a kiemelkedő európai teljesítmények támogatásának kiegészítéseként biztosítja, hogy az európai kutatási és innovációs politika elérje az Európa 2020 stratégia sikerre viteléhez szükséges széles körű hatást;

34. úgy ítéli meg, hogy az *éghajlati és energetikai célkitűzésre* való tekintettel (az üvegházhatást okozó gázok kibocsátásának csökkentése, a megújuló energiaforrások arányának növelése és az energiahatékonyság 20 %-kal történő növelése) a környezet minőségének javítása a strukturális alapokhoz tartozó programokban valamennyi tagállamban továbbra is prioritást kell, hogy jelentsen, és megállapítja, hogy e célra a jelenlegi támogatási időszakban az összes kohéziós eszközök mintegy egyharmadát (105 milliárd eurót) használják fel; emellett úgy véli, hogy az új, nemzetközi szintű finanszírozási eszközök megteremtése az éghajlati politika területén nem vezethet a kohéziós politika rendelkezésére álló források csökkentéséhez; megismétli egyúttal azt a követelést is, hogy a beruházások mérlege ne eredményezzen további üvegházhatásúgáz-kibocsátást;

35. megállapítja, hogy ezekből az eszközökből mintegy 48 milliárd EUR olyan intézkedéseket támogat, amelyek az éghajlatváltozás kihívásaival – például védelmi és alkalmazkodási intézkedésekkel – foglalkoznak. Ide tartoznak különféle beruházások is, például az energiahatékony és megújuló energiaforrások támogatása (9 milliárd EUR), valamint közvetett intézkedések, például fenntartható városi közlekedési projektek (6,2 milliárd EUR);

36. a *képzési célkitűzést* illetően (a korai iskolaelhagyás arányának csökkentése és a felsőfokú vagy annak megfelelő végzettséggel rendelkező 30–34 évesek arányának 40 %-ra való növelése) megjegyzi, hogy a kohéziós politika már a jelenlegi támogatási időszakban futó számos operatív program révén is jelentősen hozzájárul a korai iskolaelhagyás arányának csökkentéséhez. Ennek keretében azokat a sajátos kihívásokat is figyelembe kell venni, amelyek a gyéren lakott területeken lévő oktatási intézmények megközelíthetőségével és fenntartásával függnek össze;

37. ugyanakkor azt is hangsúlyozza, hogy az uniós kompetenciák e téren korlátozottak, valamint hogy a tagállamoknak egyrészt biztosítaniuk kell a helyi és regionális önkormányzatoknak az elegendő finanszírozást és a döntési jogköröket, másrészt nemzeti célkitűzéseiket a mindenkori kiindulási helyzetnek és nemzeti adottságaiknak megfelelően, e kulcsfontosságú célok figyelembevételével mellett kell meghatározniuk;

38. a *szegénységre vonatkozó célkitűzést* illetően (a szegénységi küszöb és a kirekesztődés által fenyegetett személyek számának 20 millióval való csökkentése az Európai Unión belül) úgy véli, hogy a kohéziós politika azáltal, hogy a növekedésre és a foglalkoztatásra irányul, különösen a helyi és regionális befogadási és foglalkoztatási projektek támogatása révén hozzájárulhat a szegénység leküzdéséhez az Európai Unióban; az új programokban mintegy 19 milliárd eurót bocsátottak rendelkezésre annak érdekében, hogy kiküszöböljék a különösen nőket, fiatalokat, időseket és alacsony képzettséggel rendelkező munkavállalókat érintő foglalkoztatási akadályokat;

39. utal arra, hogy az Európai Bizottság adatai szerint a 2007-es és 2008-as, folyamatban lévő ESZA-programok már 6 millió embert értek, akiknek 52 %-a nő. Az intézkedések körülbelül egyharmada a munkavállalók támogatását célozta. A további intézkedések a munkanélküliekre (a segélyben részesülők 33 %-ára, akik közül 7 % tartósan munkanélküli), valamint olyan különösen veszélyeztetett csoportokra irányult, mint a migránsok és a kisebbségek (13 %);

40. ebben az összefüggésben megállapítja, hogy az Európai Unió az EUMSZ. 153. cikkének megfelelően a tagállamok e területre vonatkozó tevékenységét csupán támogatja és kiegészíti;

41. hangsúlyozza: lehetővé kell tenni, hogy a strukturális alapokat az egészség terén mutatkozó egyenlőtlenségek elleni küzdelem támogatására is felhasználják;

A kohéziós politika hozzájárulása a kiemelt kezdeményezések megvalósításához

42. megállapítja, hogy az Európa 2020 stratégia keretében meghatározott kiemelt kezdeményezések lényegében tematikus, illetve ágazati célokat követnek, amelyek ugyanakkor a kohéziós politika számos területét is lefedik;

43. elismeri, hogy az Európai Bizottság a legtöbb kiemelt kezdeményezés megvalósítását illetően már utalt a strukturális alapok hozzájárulására, valamint hogy a kohéziós politikát és a strukturális alapokat az EU tagállamaiban és régióiban az intelligens, fenntartható és inkluzív növekedés fontos katalizátorának tartja;

44. utal arra, hogy az Európa 2020 stratégia kiemelt kezdeményezései keretében megnevezett intézkedéseket össze kell hangolni a már létező eljárásokkal és intézkedésekkel, hogy továbbra is átláthatóak legyenek, és hogy elkerüljük az eljárások és a jelentési kötelezettségek megkettőzését;

45. arra kéri az Európai Bizottságot, hogy a kiemelt kezdeményezések továbbfejlesztése keretében integrált megközelítést alkalmazzon a különböző európai támogatási eszközökkel szemben, valamint biztosítsa a kohéziós politika decentralizált megközelítésének tiszteletben tartását és – ahol lehetséges és szükséges – további kiépitését;

46. megerősíti a kohéziós politika jövőjéről szóló véleményében már előterjesztett kérését, hogy a javasolt kiemelt kezdeményezések ne vezethessenek az európai kohéziós politika leszűkítéséhez. A strukturális alapoknak továbbra is képeseknek kell lenniük a problémák regionális szintű integrált megoldására, és nem szabad alkalmazásukat ágazati célkitűzések teljesítésére redukálni;

47. az „Európai digitális menetrend” kiemelt kezdeményezésre való tekintettel megállapítja, hogy szoros kapcsolódási pontok vannak a digitális menetrend és a kohéziós politika alkalmazása között, különösen a vidéki területek általános szélessávú hálózati hozzáférést, valamint a demográfiai változás kezelését célzó új szolgáltatások kialakítását illetően;

48. az „Innovatív Unió” kiemelt kezdeményezésre való tekintettel lehetőséget lát arra, hogy hatékonyabbá tegyék a munkák és feladatok elosztását egyfelől az alapkutatás és az alkalmazott kutatás európai szintű, kiválóság-orientált támogatása, másfelől az innováció decentralizált szintű támogatása között, és így széles körben elérhető legyen a kellő hatás;

49. ebben az összefüggésben utal a kohéziós politika azon intézkedéseire, amelyek regionális innovációs rendszerek és területi együttműködési eszközök kialakítását célozzák, a kockázati tőke rendelkezésre bocsátására, valamint az innovatív termékek gyorsabb bevezetését és az érintett gazdasági, tudományos és közigazgatási szereplők hálózatba szervezését szolgáló intézkedésekre;

50. kéri, hogy erősítsék meg az innováció támogatását szolgáló decentralizált intézkedésekhez alkalmazott uniós eszközök között az egymást kiegészítő szerepmegosztást, mivel az innováció támogatása már ma is egyik központi eleme az uniós strukturális alapokhoz tartozó programoknak;

51. az „Erőforrás-hatékony Európa” kiemelt kezdeményezés tekintetében üdvözli azt a célkitűzést, hogy a jövőben függetlenítsék az erőforrás-felhasználást a növekedéstől, és megjegyzi, hogy különösen az energetikai felújítás, az alternatív energiaforrások, az újrahasznosításon alapuló gazdaság támogatása és a fenntartható közlekedési koncepciók kidolgozása esetében decentralizált politikai megközelítést kellene alkalmazni a strukturális alapok nagyobb mértékű igénybevételével, ami javítaná a kezdeményezés hatékonyságát;

52. egyértelművé teszi, hogy az e területre vonatkozó külföldi intézkedéseket illetően gondosan el kell határolni az Európai Unió és a tagállamok hatásköreit, és be kell tartani a szubszidiaritás elvét. Ezen túlmenően jobban kell ügyelni az alkalmazott intézkedések hatékonyságára;

53. az „Iparpolitika a globalizáció korában” kiemelt kezdeményezésre való tekintettel hangsúlyozza, hogy a kohéziós politika fontos szerepet játszik a versenyképesség erősítésében azáltal, hogy feltárja az ipari fejlődésben rejlő lehetőségeket, különösen a gyengébb régiókban, támogatja a klaszter-kezdeményezéseket és a kkv-eket, gazdasághoz kapcsolódó infrastruktúrákat épít ki, illetve támogatja az ipari telephelyek diverzifikációját;

54. az „Új készségek és munkahelyek menetrendje” kiemelt kezdeményezést illetően üdvözli az Európai Bizottság arra irányuló törekvéseit, hogy támogassák a fiatalabb generációkat a képzés és a munka világában. Ajánlja, hogy ösztönözzék a diákok és a szakképzésben részt vevők mobilitását, illetve hogy intézkedésekkel támogassák a fiatalok munkaerő-piaci integrációját;

55. utal az Európai Szociális Alap alkalmazásaival való jelentős átfedésekre, és támogatja azt a törekvést, hogy ezeket a célokat jobban összekapcsolják a megfelelő európai finanszírozási eszközökkel;

A kohéziós politika irányítási rendszere lényegesen hozzá tud járulni az Európa 2020 stratégia sikeres végrehajtásához

56. megállapítja, hogy a strukturális politikának az elmúlt évek során sikeresen kifejlesztett többszintű rendszere – a helyi és regionális szereplők jelentős bevonásával és a helyi adottságok figyelembevételével – jelentősen hozzájárulhat az Európa 2020 stratégia sikeres végrehajtásához;

57. hangsúlyozza, hogy ehhez a kohéziós politika következő elemeit meg kell tartani, illetve ki kell építeni:

- több évre szóló programozás,
- megosztott eszközkezelés és társfinanszírozás,
- a strukturális politika általános alkalmazása az Európai Unió valamennyi régiójában,
- programozás és programértékelés a GDP-n túllépő mutatók alapján, a helyi és regionális önkormányzatok bevonásával,
- decentralizált végrehajtás,
- a helyi szereplők bevonása a strukturális alapok partnerségi elvének megfelelően,
- egész Európára kiterjedő prioritások rugalmas alkalmazása a régiókban,
- területi együttműködés.

58. megerősítve látja azt a véleményét, hogy a jelenlegi – a növekedésre és foglalkoztatásra összpontosító – kohéziós politika a helyes irányba mutat, és ezért nem tartja szükségesnek a strukturális alapok elosztási rendszerének („earmarking”) további szigorítását. Ezután is olyan, a helyi és regionális viszonyokhoz igazított stratégiáknak kell képezniük a kohéziós politika alapját, amelyek figyelembe veszik a különféle fejlesztési igényeket;

59. felkéri az európai intézményeket, hogy biztosítsák az illetékes szervek demokratikus és megfelelő részvételét az Európa 2020 stratégiának és e stratégia kohéziós politikához kapcsolódó elemeinek gyors végrehajtásában, például azáltal, hogy minden szinten elegendő időt hagynak a tanácskozássra és az álláspontok kialakítására, és hogy a döntéshozatali folyamatok átláthatók és érthetők maradnak.

A helyi és regionális önkormányzatok szerepe az Európa 2020 stratégia végrehajtásában

60. hangsúlyozza, hogy az Európa 2020 stratégia végrehajtásában – akárcsak a többi uniós politikában – a Szerződésben meghatározott területi kohéziót kellene vezérelniük tekinteni. A többszintű kormányzás elvét a stratégia végrehajtásának minden szakaszába be kell építeni;

61. ugyanakkor szükségesnek tartja a helyi és regionális önkormányzatok adminisztratív kapacitásának igény szerinti megerősítését is, hogy azok valóban el tudják látni az Európa 2020 stratégiával összefüggő fontos feladataikat;

62. ezért arra kéri az európai intézményeket és a tagállamokat, hogy a helyi és regionális önkormányzatokkal kötött területi paktum keretében határozzák meg a területi önkormányzatok részvételének módját az Európa 2020 stratégia végrehajtásában, és térjenek ki a kiemelt kezdeményezések helyi szintű szerepére is. A területi paktumokra tett ajánlásnak tagállami szinten lehetővé kell tennie a területi önkormányzatok strukturált részvételét, hatásköreiknek megfelelően és a szubszidiaritás elvét tiszteletben tartva;

63. javasolja, hogy a szóban forgó területi paktum értelmében aknázzák ki az európai kohéziós politikát mint a helyi és regionális önkormányzatok Európa 2020 stratégia végrehajtásába történő bevonásának egyik központi eszközét. Az európai kohéziós politika minden támogatási területén lehetővé kellene tenni, hogy a helyi mérvadó szereplőket területi paktumok által mobilizálni lehessen az Európa 2020 stratégia prioritásainak és fő célkitűzéseinek megvalósítása érdekében;

64. amellett száll síkra, hogy ennek érdekében a kohéziós politika céljainak keretén belül olyan kiegészítő szabályokat irányozzanak elő, amelyek lehetővé teszik a regionális és helyi önkormányzatok számára, hogy operatív programjaik keretében tevékenyen hozzájáruljanak az Európa 2020 stratégia növekedési prioritásainak és fő célkitűzéseinek eléréséhez;

65. javasolja, hogy az „európai területi együttműködés” keretében tapasztalatcserére és hálózatépítésre kerüljön sor a regionális és helyi önkormányzatok között az Európa 2020 stratégia prioritásainak és fő céljainak elérése érdekében, és ennek során adott esetben alkalmazzák az európai területi együttműködési csoportosulás (EGTC) eszközét is. A transznacionális együttműködés terén további súlypontokat lehetne előirányozni a helyi és regionális önkormányzatoknak az Európai Bizottság kiemelt kezdeményezései végrehajtásában való részvételével kapcsolatban;

66. javasolja, hogy azt a jelentéstételi rendszert, amely az európai alapok alkalmazásáról számol be az Európai Bizottságnak, használják fel azon erőfeszítések eredményeinek felmérésére, amelyeket a helyi és regionális önkormányzatok tesznek az Európa 2020 stratégia végrehajtása érdekében. Ezáltal elkerülhetők lennének az új bürokratikus struktúrák és beszámolási kötelezettségek. Nem lenne szükség új intézményekre és további pénzügyi eszközökre sem;

67. kéri az Európai Bizottságot, hogy a fentiekben említett jelentések alapján rendszeresen számoljon be az Európai Parlamentnek és a Régiók Bizottságának az Európa 2020 stratégiára vonatkozó területi paktumok végrehajtásáról az EU kohéziós politikájának keretében, és a stratégiai módosításokat vitassa meg ezekkel az intézményekkel;

68. felkéri az Európai Bizottságot, hogy a gazdasági és társadalmi kohézióról szóló 5. jelentése keretében ismertesse elképzeléseit a kohéziós politika és az Európa 2020 stratégia végrehajtása közötti jövőbeli összefüggésekről;

69. úgy ítéli meg, hogy a 2010. november elején közzétételre kerülő 5. kohéziós jelentés egész Európát átfogó, a helyi és regionális szint bevonásával zajló vitát kell, hogy elindítson a kohéziós politika jövőbeli irányvonalairól az Európa 2020 stratégia fényében, hogy ezeket az irányvonalakat egy konzultációs és együttműködési szakaszt követően időben, még az új támogatási időszak megkezdése előtt el lehessen fogadni;

70. ezen túlmenően szükségesnek tartja, hogy a Régiók Bizottságát strukturált módon bevonják az Európa 2020 stratégia további végrehajtásába, és ebben az összefüggésben azt javasolja, hogy az Európai Bizottságnak a tavaszi csúcshoz készülő éves jelentése tartalmazzon külön fejezetet a helyi és regionális önkormányzatoknak a stratégiába való bevonásáról;

71. kiemeli az Európa 2020 stratégia nyomkövetési platformja által biztosított területi szakértelmet, ami hasznos mind az Európa 2020 stratégia végrehajtásának elemzéséhez, mind pedig a Régiók Bizottsága munkájához.

A fentiekből kiindulva az RB az alábbi következtetéseket fogalmazza meg:

72. a kohéziós politikának a jövőben is az EU-Szerződésben rögzített gazdasági, társadalmi és területi kohéziós célkitűzésekhez kell igazodnia – különösen a különböző régiók fejlettségi szintje közötti egyenlőtlenségeknek és a leghátrányosabb helyzetű régiók lemaradásának csökkentése révén;

73. ha ez így történik, akkor a kohéziós politika aktív módon hozzá fog járulni az Európa 2020 stratégia célkitűzéseinek megvalósításához;

74. mindez azonban csak akkor érhető el, ha a kohéziós politika a jövőben is valamennyi európai uniós régióra irányul;

75. kizárólag a kohéziós politika horizontális megközelítése révén biztosítható, hogy az Európai Unió minden régiója lehetőséget kapjon az Európa 2020 stratégia végrehajtásában való aktív részvételre;

76. mindez megvalósítható lenne a helyi és regionális önkormányzatokkal kötött területi paktum révén, amely meghatározza a területi önkormányzatok részvételének módját az Európa 2020 stratégia végrehajtásában, és olyan területi paktumokra tesz ajánlást, amelyek tagállami szinten lehetővé tehetnék a területi önkormányzatok strukturált részvételét, hatásköreiknek megfelelően;

77. ennek során a súlypontot továbbra is a leggyengébb és a legnagyobb problémákkal küzdő régiók kohéziós politikai támogatására kell helyezni, és a legnagyobb támogatástól 2013 után eső régiók (köztük az ún. „statisztikai hatás” által érintett régiók) számára a továbbra is fennálló gondokra való tekintettel megfelelő és igazságos átmeneti szabályozásokat kell találni, hogy a fenntarthatóság érdekében a támogatástól eső régiókban meg tudják tartani az elért eredményeket;

78. egyúttal továbbra is támogatni kell azokat a régiókat, amelyek már most jelentős mértékben hozzájárulnak az EU versenyképességéhez. Megemlítendő, hogy a gazdaságilag erős régiókban is léteznek strukturálisan gyengébb részterületek, amelyeknek szintén szükségük van támogatásra;

79. a határokon átnyúló, transznacionális és régióközi együttműködés keretében a területi együttműködés jelentősen elősegítheti az Európa 2020 stratégia végrehajtását;

80. az Európai Szociális Alapot a jövőben is a kohéziós politikán belül kell tartani, ezt pedig egy közös keretrendelettel kell biztosítani;

81. strukturált keretek között és az Európa 2020 stratégia nyomkövetési platformja ismereteinek felhasználása mellett a Régiók Bizottságát be kell vonni az Európa 2020 stratégia további végrehajtásába. Ezért az Európai Bizottságnak a tavaszi csúcshoz készülő éves jelentésében külön fejezetnek kell foglalkoznia a helyi és regionális önkormányzatoknak a stratégia végrehajtásába való bevonásával;

82. az Európai Unió helyi és regionális önkormányzatai készek arra, hogy a jövőbeli európai kohéziós politika végrehajtása keretében hozzájáruljanak az Európa 2020 stratégia sikeréhez.

Kelt Brüsszelben, 2010. október 5-én.

a Régiók Bizottsága
elnöke
Mercedes BRESSO

A Régiók Bizottsága véleménye – A haladás mérése A – GDP-n innen és túl

(2011/C 15/04)

A RÉGIÓK BIZOTTSÁGA

- megjegyzi, hogy a GDP nem alkalmas arra, hogy pontosan mérje a társadalomnak azt a képességét, hogy mennyire tudja kezelni az éghajlatváltozás, a forráshatékonyság, az életminőség vagy éppen a társadalmi befogadás kérdését. Ezért az RB azt javasolja, hogy a közpolitikák és -stratégiák kidolgozásának és tervezésének irányításához kiválasztott mutatók legyenek összhangban az EU 2020 stratégiával;
- megállapítja, hogy a gazdasági eredmények és a társadalmi haladás értékelése céljából a közleményben számba vett öt intézkedés, azaz a) a GDP kiegészítése környezetvédelmi és társadalmi mutatókkal; b) közel valós idejű információ a döntéshozatalhoz; c) pontosabb jelentés a javak társadalmi elosztásáról és az egyenlőtlenségekről; d) az európai fenntartható fejlődési eredménytábla kidolgozása; és e) a nemzeti számlák kiterjesztése a környezetvédelmi és társadalmi kérdésekre, egyaránt megfelelő, és jó alapot szolgáltat az EU 2020 stratégiában lefektetett javaslatokhoz. Ezen intézkedéseknek nem csupán az utólagos értékelés eszközeiként kell szolgálniuk, hanem a döntéshozatal során is szem előtt kell tartani őket;
- úgy véli, hogy javítani kell azokat a módszereket, amelyek alkalmazásának célja, hogy mielőbb teljesebb és a valóságnak jobban megfelelő információkkal rendelkezünk, és így a döntések elfogadási folyamatát megkönnyítő mutatókhoz jussunk. Hangsúlyozza, hogy a helyi, regionális, nemzeti és európai hatóságok által használandó mutatóknak egységesnek kell lenniük, és elő kell segíteniük a társadalmi innovációk létrejöttét és terjesztését, valamint a koherenciát a döntések meghozatala során;
- úgy véli, hogy az Eurostatnak figyelembe kell vennie e közlemény javaslatait, ugyanakkor az életminőség, a fenntarthatóság, illetve a jövedelem- és vagyoneelosztás tágabb értelemben vett szempontjai közé be kell vonnia a regionális statisztikákat is;
- hangsúlyozza, hogy 2013 után a strukturális alapok felhasználása, beleértve a kohéziós alapot is, nem történhet kizárólag az egy főre jutó GDP alapján;
- támogatja a közlemény tartalmát, és az Európai Bizottsággal egyetértve úgy véli, hogy Európa és az európai régiók gazdasági növekedésének és jólétének mérése során a GDP fontos mutató. Az uniós politikákkal kapcsolatos döntésekhez és e politikák értékeléséhez azonban olyan kiegészítő mutatókat kellene kidolgozni, amelyek pontosabban mérik a társadalmi, gazdasági és ökológiai célok megvalósítása terén elért haladást.

Előadó:	Vicente Álvarez Areces (ES/PES), Asztúria Autonóm Közösség elnöke
Referenciaszöveg:	A Bizottság közleménye a Tanácsnak és az Európai Parlamentnek: A GDP-n innen és túl – A haladás mérése változó világunkban COM(2009) 433 végleges

I. POLITIKAI AJÁNLÁSOK

A RÉGIÓK BIZOTTSÁGA

A. Általános megjegyzések

1. üdvözlöi ezt a közleményt, mely lehetőséget ad a Régiók Bizottságának arra, hogy tovább folytassa a vitát az Európai Unió jövőjéről változó világunkban. Elengedhetetlen, hogy meghatározzuk, mely mutatók segítségével jelölhetjük ki biztosan a valóság azon szeleteit, melyekre valóban hatni tudunk: ehhez pedig arra van szükség, hogy új növekedési modellt hozzunk létre;

2. emlékeztet rá, hogy az RB több ízben is foglalkozott már a fenti közlemény témáját érintő kérdésekkel. A lisszaboni stratégia 2010 utáni jövőjéről folyó vita során az RB nemrégiben kérte (CdR 25/2009), hogy a következő stratégia általános célkitűzése „az EU valamennyi polgárának magas életminősége és jóléte” legyen, és megismételte, hogy a szegénység és a jövedelmi egyenlőtlenségek elleni küzdelem a politikai fellépések egész sorában szükségessé teszi a területi megközelítést. Emellett az RB azt is megjegyezte, hogy „egyre többen ellenzik, hogy a GDP-t a gazdasági teljesítmény elsődleges mutatójaként használják, és olyan új mutatók kifejlesztését szorgalmazza, amelyek jobban jellemzik az európai jólét, prosperitás és életminőség mértékét”;

3. utal arra, hogy ezenkívül „A kohéziós politika jövője” című előretékinő véleményében (CdR 210/2009 fin) „a kohéziós politika értékeléséhez gondosan megválogatott, releváns mutatók használatának differenciált koncepcióját szorgalmazza annak érdekében, hogy célzottabban alkalmazzák az eszközöket, és hogy átfogó képet adjanak a strukturális politika hatásköréről”;

4. az RB szerint a GDP-n túli mutatókról folyó vita politikai jellegű: segítségével képessé kell válnunk annak meghatározására, hogy miben áll a jelen és a jövő nemzedékeinek jóléte, illetve hogy mely politikák a legalkalmasabbak e jólét elérésére;

5. jelzi, hogy az Eurostattal, az OECD-vel és a gazdasági teljesítmény és a társadalmi haladás mérésével foglalkozó – Stiglitz-Sen-Fitoussi bizottságnak is hívott – szakbizottsággal karöltve az Európai Bizottság ugyanebben az irányban végez feltáró munkát;

6. megállapítja, hogy a gazdasági eredmények és a társadalmi haladás értékelése céljából a közleményben számba vett öt intézkedés, azaz a) a GDP kiegészítése környezetvédelmi és társadalmi mutatókkal; b) közel valós idejű információ a döntéshozatalhoz; c) pontosabb jelentés a javak társadalmi elosztásáról és az egyenlőtlenségekről; d) az európai fenntartható fejlődési eredménytábla kidolgozása; és e) a nemzeti számlák kiterjesztése a környezetvédelmi és társadalmi kérdésekre, egyaránt megfelelő, és jó alapot szolgáltat az EU 2020 stratégiában lefektetett javaslatok számára. Ezen intézkedéseknek nem csupán az utólagos értékelés eszközeiként kell szolgálniuk, hanem a döntéshozatal során is szem előtt kell tartani őket;

7. emlékeztet rá, hogy a közlemény az EU 2020 stratégia elindításával, valamint az Unió közép- és hosszú távú fejlődését meghatározó politikai vitával, illetve a 2013 utáni pénzügyi kilátásokról szóló vitával egy időben készült, ezért minden bizonnyal befolyásolni fogja a kohéziós politikák irányultságát, illetve a hozzájuk rendelt pénzügyi eszközöket is. Megfelelő mutatók segítségével könnyebb feltárni az uniós régiók és önkormányzatok szintjén a jövedelmek, az iskolázottsági szint (a formális és a nem formális oktatást is figyelembe véve), a közszolgáltatások hozzáférhetősége, az egészségügyi szolgáltatások minősége, valamint a kulturális erőforrások választéka terén megfigyelhető különbségeket;

8. ennek kapcsán figyelembe kellene venni a Regionális Politikai Főigazgatóság „Régiók 2020” címet viselő tanulmányát, amely regionális mutatókat használ arra, hogy megismerje a különböző kihívások előtt álló régiók helyzetét, illetve azt, hogy a környező régiókkal összehasonlítva azok milyen helyzetben vannak;

9. megállapítja, hogy bár az Európai Bizottság közleményéből nem tűnik ki a helyi és regionális önkormányzatok szerepe, az eddigi bevált gyakorlatok azt sugallják, hogy a helyi és regionális önkormányzatok kulcsszerepet kaphatnának a társadalmi (gazdasági, környezeti és szociális) haladás átfogóbb mérési módjának elterjesztésében és elfogadtatásában, amennyiben rendelkezésükre állnának a megfelelő kapacitások és források, köztük az uniós pénzügyi támogatás, illetve a nemzeti források; a jólét tágabb értelemben való mérésére szolgáló mutatókat csak úgy lehet elfogadtatni, ha le lehet őket bontani regionális és helyi szintre. Ehhez a helyi és regionális önkormányzatok közreműködése is szükséges;

10. aláhúzza, hogy az esélyegyenlőség elvét különösen szem előtt kell tartani a vidéki és távoli területeken lakók, az ipari átalakulás által érintett térségek és az olyan súlyos és állandó természeti vagy demográfiai hátrányban lévő régiók esetében, mint a legészakibb, rendkívül gyéren lakott régiók, valamint a szigeti, a legkülső, a határon átnyúló és a hegyvidéki régiók. Az Unió területi egyenlőtlenségeinek csökkentésére irányuló cél kitűzésekor különös figyelmet kell szentelni ezekre az övezetekre. Az ilyen területek kiszolgáltatottságát gazdasági, társadalmi, demográfiai, földrajzi, történelmi, területi és környezeti tényezők okozzák. Ezekre a területekre tehát különös figyelmet kell fordítani a mutatók összeállítása során, amely mutatóknak pontosan jelezniük kell az említett területek lakóinak az infrastruktúrákhoz és az általános érdekű szolgáltatásokhoz való hozzáférést, illetve ezekkel való ellátottságát. A többközpontúság előmozdítása, valamint annak érdekében, hogy új kölcsönös strukturális kapcsolat alakuljon ki a városi és a vidéki területek között, a mutatóknak figyelembe kell venniük a területi menetrendben és a lipcsei chartában vállalt kötelezettségeket. Nyilvánvaló, hogy e kölcsönös kapcsolat természetét fogja meghatározni a környezetvédelmi keretet, és segíteni fog a helyi és regionális politikák minőségének javításában is;

11. úgy véli, hogy az Eurostatnak figyelembe kell vennie e közlemény javaslatait, ugyanakkor az életminőség, a fenntarthatóság, illetve a jövedelem- és vagyoneelosztás tágabb értelemben vett szempontjai közé be kell vonnia a regionális statisztikákat is. Az Eurostat regionális statisztikai évkönyvéről évente politikai vitát kellene folytatni az uniós politikák irányának újratervezése érdekében;

B. A bruttó nemzeti össztermék növekedési indexe nem elegendő a XXI. század politikai irányvonalainak meghatározásához

12. megjegyzi, hogy *A GDP-n túl – a haladás mérése változó világunkban* című közleményében az Európai Bizottság egyértelműen elismeri a GDP-re vonatkozó mutatók korlátait, és javasolja egyéb további mutatók lehetséges bevezetésének megvitatását. Mégsem képes elkülni, hogy a közlemény következtései között azt a megállapítást tegye, hogy a GDP minden hiányossága ellenére még mindig a legjobb mérőszám a piac hatékonyságának mérésére. Ez a megállapítás azonban vitatható, hiszen a közlemény a társadalmi haladásról és a jólétről szól, mely területek felmérésére nem a GDP a legalkalmasabb;

13. megjegyzi, hogy nemzetközi tárgyalások folynak egy olyan ENSZ-megállapodás kidolgozásáról, amely az éghajlatváltozás elleni globális fellépést szabályozná a 2012, azaz a Kiotói Jegyzőkönyv első kötelezettségvállalási időszakának lejáta utáni időszakban, és hogy az EU egyoldalúan vállalta, hogy 2020-ra az 1990-es szinthez képest legalább 20 %-kal csökkenti kibocsátásait, és ezt 30 %-ra is hajlandó növelni, ha egy globális megállapodás keretében a fejlett és a fejlődő világ többi nagy kibocsátója is vállalja, hogy kiveszi a részét az éghajlatváltozás hatásainak enyhítését célzó erőfeszítésekből. Tudományos kutatások szerint 2050-ig további, az 1990-es kibocsátási szinthez képest legalább 50 %-os csökkentést kellene elérni. Ezek ambiciózus célok, amelyek teljesítéséhez olyan alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdaságra kell átállni, amelyben a termelési módszerek és a fogyasztási szokások kevésbé energiaigényesek, és amelyben gazdaságosabban bánnak az erőforrásokkal. A főbb gazdasági mutatóknak mindenképpen tükrözniük kell ezt az új irányt;

14. az OECD megállapításával összhangban emlékeztet rá, hogy a GDP a termelésre vonatkozó mutató, nem pedig a társadalom által a termelésből nyert jólét mérője. A GDP-be tartozó számos tevékenység a polgárok jólétének csökkenését vonja maga után (például az otthon és a munkahely közötti nagy távolság miatt fellépő közlekedési dugók okozta magas közlekedési költségek és az egyes tevékenységek negatív környezeti hatásának kiküszöbölésére irányuló tevékenységek). A polgárok jóléte ezen felül jövedelmi lehetőségeiktől, illetve a közszolgáltatások hozzáférhetőségétől és árától is függ. E tekintetben a Stiglitz–Sen–Fitussi bizottság jelentése kiemeli, hogy „hosszú ideje felismerték annak kétséges voltát, hogy a GDP megfelelő eszköz-e a jólét, sőt a piaci tevékenység mérésére”;⁽¹⁾

15. rámutat arra is, hogy a GDP nem veszi számba az olyan, környezetre ható tényezőket, mint a természeti források ritkulása, a szén-dioxid-kibocsátás, a szennyező termékek hatása, a vízminőség, a biodiverzitás, a városi népesség felduzzadása és a vidék elnéptelenedése. Ugyanígy nincs tekintettel olyan hatalmas jelentőségű társadalmi vonatkozásokra, mint a jövedelmek egyéni és területi eloszlása közötti egyenlőtlenségek, a szegénység vagy az egészségügyi helyzet. Nem értékeli mindenképpen a piac által el nem ismert olyan tevékenységeket sem, mint az illegális munkavégzés, a házimunka, az önkéntes munka és a szabadidős tevékenységek;

16. emellett úgy érzi, hogy alapvető adatok hiányoznak. Egy ország növelheti úgy a GDP-jét, hogy erőltetett ütemben aknázza ki természeti erőforrásait, eközben azonban tőkéje csökkenni fog, és a következő nemzedékek számára kevesebb rendelkezésre álló tőkét fog hátrahagyni. Az RB ugyanakkor óva int attól, hogy a gazdasági fejlődést szembeállítsuk a jólét más aspektusaival. A tapasztalatok az mutatják, hogy az egészséges gazdasági fejlődés gyakran előfeltétele annak, hogy a politikában más jóléti szempontokat is figyelembe vegyenek;

17. felhívja az uniós intézmények figyelmét annak szükségességére, hogy egységesítsék és tegyék egyértelművé azokat az üzeneteket, melyeket a GDP vagy az egy főre eső GDP mutatóinak használatával a polgároknak szánnak. Átláthatóbb kommunikációra van szükség;

18. észrevételezi, hogy a hivatalos uniós dokumentumok, beleértve a szerződéseket és néhány rendeletet is, a GDP mellett más, vele rokon mutatókat is használnak. Például a „konvergencia”-célkitűzés által érintett régiók (2007–2013-as időszakra vonatkozó) osztályozása során az egy főre jutó GDP-t használják. A kohéziós alapokból történő együttes finanszírozásban részesülő államok kiválasztása során az egy főre jutó bruttó nemzeti jövedelem (GNI) mutatója használatos. Ugyancsak a GNI-t használják a pénzügyi tervekben a költségvetési kiadási korlát meghatározásához. Ezen felül a gazdasági, társadalmi és területi kohézióról szóló 28. jegyzőkönyvben nem a GDP, sem a GNI, hanem az egy főre jutó bruttó nemzeti termék (GNP) szolgál referenciaként annak eldöntéséhez, hogy mely tagállamok jogosultak támogatásra a kohéziós alapokból;

⁽¹⁾ Stiglitz Joseph, Sen Amartya y Fitoussi Jean Paul, Issues Paper, Commission on the Measurement of the Economic Performance and Social Progress. 2008.07.25.

19. hangsúlyozza, hogy 2013 után a strukturális alapok felhasználása, beleértve a kohéziós alapot is, nem történhet kizárólag az egy főre jutó GDP alapján;

C. A változó világban bekövetkező haladás értékelésére szolgáló intézkedések: megjegyzések a közleményben idézett mutatókkal kapcsolatban

20. osztja a közleményben kifejtett azon elgondolást, miszerint az Európai Bizottság globális környezeti mutatót kíván kifejleszteni, valamint az életminőség mérésére szolgáló mutatók javítását célozza. Ennek érdekében határozottan támogatja egy olyan kísérleti projekt előkészítését, amely a következő szempontokat tartalmazó **Globális Környezeti Mutató** kidolgozását célozza: üvegházhatásúgáz-kibocsátások, a természetes élőhelyek elvesztése, légszennyeződés, vízhasználat és hulladékkezelés. Mivel már léteznek ezen összetett mutató meghatározását segítő módszerek, arra kéri az Európai Bizottságot, hogy a kidolgozással kapcsolatos munkákat hozza nyilvánosságra, és a közleményben foglaltak szerint a 2010. év folyamán minél előbb bocsássa vitára; amint arra közleményében az Európai Bizottság is rámutat, nem szabad, hogy a mutatók kizárólag a környezet negatív vagy pozitív változásaira irányuljanak: a környezet minőségi állapotát is tükrözniük kell; ugyanakkor fontos, hogy a környezetalapú mutatók ne támogassanak semmiféle olyan forrásfelhasználást, amely nem fenntartható;

21. emlékeztet arra, hogy a GDP nem fedi le kellően a költségeket, mivel a termékek és a szolgáltatások áraiba jelenleg nem számítják bele teljes mértékben a szociális és környezeti költségeket. Az RB ezért arra kéri az Európai Bizottságot és a tagállamokat, hogy folytassák arra irányuló erőfeszítéseiket, hogy a jövőbeli jogszabályok figyelembe vegyék az adott termék tényleges gazdasági költségeit;

22. ez a mutató, mely az Unió területeinek védelmében megtett erőfeszítések eredményeit értékeli, és minőségi értékítéletet alkot a környezetvédelem területén tapasztalt előrehaladásról vagy visszaesésről, ne csak országos, hanem régiós bontásban is fedje le az Unió területét. Az Európai Bizottság módszertanába bele kell foglalni a mutató által lefedett alkalmazási területek kiszélesítéséhez szükséges elemeket is. Emellett európai ösztönző eszközöket kell létrehozni a megállapított célkitűzéseket megvalósító vagy azokat túlszárnyaló területek számára;

23. emlékeztet rá, hogy a GDP-t meghaladó mutatókkal kapcsolatos uniós konferencián az EU portugál elnöksége azt kérte, hogy az elért haladás mérése a különböző területi egységekben teljes mértékben összehasonlítható módon történjen, valamint jelezte, hogy az egyes régiók közötti összehasonlítás lehetőségét kizáró mutatók csupán korlátozott értékkel bírnak majd. Így a lisszaboni tanácsülés során arra tettek ajánlást, hogy egyértelműbb kapcsolat jöjjön létre a makrogazdasági mutatók és a regionális dimenzió között;

24. úgy véli, hogy fontos egy olyan környezetminőségi mutató kidolgozása, (a közlemény megállapításával szemben nem csupán lehetőségként), amely nemcsak az egészséges

környezetben élő európai polgárok számáraól tájékoztat, hanem arról is, hogy melyek ezek a környezeti szempontból jó minőségű területek, annak érdekében, hogy azonosítani lehessen az ezek megvalósulását lehetővé tevő politikákat. Ezért azt ajánljuk, hogy az összehasonlíthatóság megkönnyítése érdekében a környezetminőségi elemzést az EU különböző területeit alapul véve végezzék el;

Ehhez fontos, hogy **az Európai Környezetvédelmi Ügynökség által kidolgozott térképek és elsőbbségi mutatók** központi szerepet kapjanak az egyes európai régiók jellegének meghatározásában, annak érdekében, hogy minden területen pontosabb politikát lehessen kidolgozni, valamint szolidaritási stratégiát azokkal a régiókkal, amelyeknek történelmi okokból nagyobb nehézséget okoz környezeti minőségük javítása. Az alulról kezdeményezett politikák kidolgozásához és nyomon követéséhez felbecsülhetetlen volna olyan regionális környezetvédelmi megfigyelőközpontok létrehozásának támogatása, amelyekben valamennyi európai régió megmutathatná, hogy milyen egyedi, illetve közös vonásaik vannak. Ez európai szinten elősegítené a rugalmas és aszimmetrikus politikák létrejöttét, és ösztönözné a régiók közötti együttműködésnek kedvező kapcsolatokat.

25. az életminőség és a jólét tekintetében fontos, hogy legyenek olyan mutatók, mint a közszolgáltatások, az egészség, a szabadidő, a javak, a mobilitás és a tiszta környezet, amelyek a jó vagy rossz környezet eredményei vagy kiváltó okai. Egyszóval egy társadalom vagy egy régió akkor mutat egészséges fenntartható fejlődést, ha gazdasági dimenziói (a termelés, a forgalmazás és a fogyasztás) összeegyeztethetők a környezeti és társadalmi tényezőkkel. Ezek alkalmazásához a polgároknak a jólétről alkotott felfogásáról készített OECD-tanulmányokat kellene felhasználni.

26. egyetért azzal, hogy a döntéshozatalhoz közel valós idejű információk szükségesek, mind a környezeti, mind a társadalmi mutatókat illetően, és úgy véli, hogy nagy előrelépést jelent a tavaly ismertetett közös környezeti információs rendszer, a SEIS. Fel kell számolni a környezeti és a gazdasági adatok megjelenése közötti két-három éves lemaradást.

A jelenlegi társadalmi mutatókat illetően emlékeztetünk arra, hogy az Eurostat egy, a 2006-os, 2007-es, 2008-as és 2009-es évre vonatkozó harmonizált felméréseken dolgozik, amelyet még nem tettek közzé. Ennek eredményei az Unió egyes országaiban élő családok életkörülményeiről adnak képet. Már létezik tehát egy alapstruktúra, amely regionális szintre adaptálható.

Azt javasoljuk tehát, hogy tegyék meg a szükséges lépéseket az európai szintű és regionalizált **harmonizált társadalmi felmérés** kidolgozása érdekében, melynek eredményei a kohéziós politikák, valamint a helyi és regionális döntéshozatal egyik hivatkozási alapjául szolgálnának;

27. kiemelten fontosnak tartja a javak társadalmi elosztásával és az egyenlőtlenségekkel kapcsolatos információkat, és egyetért a közlemény azon kijelentésével, hogy „A társadalmi és gazdasági integráció az Unió mindent átfogó célkitűzése. A cél a régiók és a társadalmi csoportok közötti különbségek csökkentése”;

hiányolja ugyanakkor a területi kohézióra való kifejezett utalást, amely elsősorban a környezeti szempontok és azon természeti hátrányok szempontjából fontos, amelyek egyes területeket sújtanak, akadályozva a fejlődésüket. Ezeket a szempontokat a döntéshozatal alapjául szolgáló elemzések elkészítésekor figyelembe kell venni, ehhez pedig számszerűsítésükre és utólagos összehasonlító elemzésükre van szükség;

a javak elosztása egyre nagyobb aggodalomra ad okot, mivel az egy főre jutó GDP növekedése ellenére emelkedhet az elszegényedés veszélyének kitett személyek száma is. Ezért pontosabb információra van szükség a javak elosztásáról és az egyenlőtlenségekről, melynek segítségével jobban meg lehet határozni a társadalmi, gazdasági és területi kohézióra vonatkozó politikákat;

ezenkívül az adott régiók tekintetében a munkaerő – beleértve a foglalkoztatottakat és a munkanélkülieket is – iskolázottsági szintjének vizsgálata kulcsfontosságú mutató, amelynek révén megérthető az egyes társadalmi csoportok iskolázottsági szintje közti különbségek, ez pedig elősegítheti a megfelelő szakpolitikai válaszlehetőségek kidolgozását.

ezen túlmenően külön meg kellene vizsgálni a legutóbbi recesszió közvetlen és közvetett hatásait, valamint az egyes régiók és társadalmi csoportok jólétére gyakorolt következményeit annak érdekében, hogy megfelelő ismereteket szerezzünk, javaslatokat dolgozzunk ki, és a jövőben bekövetkező eseményeket megelőző intézkedések segítségével kezeljük;

28. a társadalmi mutatókkal kapcsolatban ugyanakkor úgy véli, hogy nem kell eljutni a szegénységig ahhoz, hogy kapcsolatot találjunk a regionális, illetve egyéni jövedelmi egyenlőtlenség problémái és a környezeti hatások között. Elég arra gondolni, hogy az egyenlőtlenség növekedésével – különösen, ha ez az adóbevételek csökkenésével is jár – csökken az esélye annak, hogy véghez lehessen vinni az új fenntartható fejlődéshez szükséges változtatásokat. Hasonlóképpen, alacsonyabb jövedelmi szint mellett a háztartások is kevésbé képesek arra, hogy fogyasztási szokásaikat a fenntartható növekedéshez szükséges módon változtassák meg. Másrészt kétségtelen, hogy egy fenntartható magatartási modellel közép- és hosszú távon olyan megtakarítást lehet elérni, amellyel megtérül az eredeti befektetés.

Ezért a jövőbeli stratégiai döntésekhez a jövedelmi egyenlőtlenségek és a regionális eltérések mutatóit kell a középpontba helyezni;

29. támogatja a közleményben említett **fenntartható fejlődési eredménytábla** kidolgozásának tervét. Ennek mindenképpen maximális hasznot kell hoznia, és el kell távolodnia a tudományos jellegű utólagos értékelési rendszertől. Más szóval az eredménytábla – melynek minden országra és régióra ki kell terjednie, és biztosítania kell az egyes szintek statisztikai rendszereinek összehasonlíthatóságát – olyan fellépések, illetve iránymutatások kidolgozásának eszköze kell legyen, amelyek az Európai Unió ágazati és regionális politikáinak megtervezésére

szolgálnak, és így fokoznia kell a bevált gyakorlatok összehasonlító elemzését és fel kell gyorsítania az elérni kívánt fejlődés megvalósítását, valamint elő kell mozdítania a társadalom innovációs képességét és ezáltal különösen azt, hogy minden stratégiában megjelenjen a fenntarthatóság szempontja. Kéri az Európai Bizottságot, hogy a közleményben tett ígéretéhez híven tegye közzé az eredménytábla kísérleti verzióját;

30. az új mutatóknak megalapozottnak, megbízhatóknak és széles körben elismerteknek kell lenniük, hogy mérjék a hatékony gazdaság irányába mutató fejlődést, és fenntartható fejlődési (azaz szociális, gazdasági és környezeti) mutatók kidolgozásának alapjául is kell szolgálniuk. A biodiverzitásnak is ezeknek az új mutatóknak a körébe kell tartoznia;

31. az integrált környezetvédelmi-gazdasági elszámolást illetően támogatja a környezetbarát elszámolás kialakítására tett jelenlegi erőfeszítéseket. Az Eurostat, a tagállami statisztikai hivatalok és az OECD által tett erőfeszítések összehangolásának köszönhetően bizonyos területeken jelentős előrelépések történtek, ugyanakkor ezt általánossá kellene tenni az Unió valamennyi tagállamában, hogy 2013-ban egy közös jogi kereten belül már rendelkezésünkre álljanak az energiafogyasztással és a hulladékkezeléssel kapcsolatos környezeti elszámolások, valamint a környezetvédelmi támogatások elszámolásai.

A Számlák Európai Rendszerének (ESA) a társadalmi mutatókat (például a háztartások szabadon felhasználható jövedelmét, illetve a szabadon felhasználható jövedelem kiigazított mérőszámát) tartalmazó eredménytáblára is építenie kellene, és azt valamennyi uniós tagállamba és régióba át kellene ültetni, így ösztönözve alkalmazását, mivel ez az eredménytábla pontosabb képet ad a fogyasztásról és a megtakarításról, mint a jelenlegi mutató, vagyis az egy főre jutó GDP.

D. Szubszidiaritás, arányosság és jobb szabályozás

32. úgy ítéli meg, hogy a közleményben vizsgált kérdésekkel az EUMSZ. harmadik része, a gazdasági és társadalmi kohéziót, valamint a környezetvédelmet tárgyaló XVIII. és XX. cím foglalkozik;

33. úgy véli, hogy a közleményben tárgyalt szakpolitikai területek nem tartoznak az Európai Unió kizárólagos hatáskörébe, ezért a szubszidiaritás elvét kell alkalmazni, hangsúlyozza azonban, hogy bizonyos transznacionális aspektusokat nem lehet a tagállamok, illetve a helyi és regionális önkormányzatok önálló tevékenysége révén szabályozni. Ezért a célkitűzések közös politikák vagy összehangolt cselekvés révén hatékonyabban érhetőek el;

34. úgy gondolja, hogy a közleményben előirányzott intézkedések szemmel láthatólag összhangban vannak az arányosság elvével, mivel nem lépnek túl a kitűzött célok eléréséhez szükséges mértéken. Az Európai Bizottság mindenekelőtt mutatókat és olyan más megfigyelési eszközöket kíván kidolgozni, mint a fenntartható fejlődés eredménytáblája;

35. arra kéri az Európai Bizottságot, hogy a jobb szabályozás vonatkozásában jobban ismerje el a helyi és regionális önkormányzatok szerepét, és különösen azt, hogy támogatni kell a helyi és regionális önkormányzatok részvételét a társadalmi és ökológiai haladás mérésére szolgáló új eljárás kidolgozásában. Az Európai Bizottságnak támogatást és pénzügyi forrásokat kellene nyújtania helyi és regionális, az egész Európai Unióra kiterjedő statisztikai adatbázisok létrehozásához, amelyek megkönnyítenék az uniós szintű mutatók kidolgozását;

36. emlékeztet rá, hogy a tagállamok, valamint a helyi és regionális önkormányzatok már környezetvédelmi, gazdasági, szociális és technológiai – egyéni, differenciált – mutatók széles skáláját határozták meg, amelyek elősegíthetik a tagállamok helyzetét helyi és regionális szinten is tükröző uniós mutatók kialakítását, és így lehetővé teszik az uniós szintű regionális és helyi összehasonlításokat.

Célszerű lenne, ha az uniós szintű mutatókon kívül más országokra vonatkozó információkkal, továbbá a nemzetközi szervek által rendszerezett információkkal is rendelkezniük;

E. Összegzés és végkövetkeztetések

37. Egyértelműen szükség van arra, hogy a GDP-t olyan statisztikákkal egészítsük ki, amelyek egyéb, az emberek jólétét kritikus mértékben meghatározó gazdasági, társadalmi és környezetvédelmi kérdéseket is figyelembe vesznek.

A GDP rendeltetése nem az, hogy a hosszú távú gazdasági és társadalmi haladást mérje – még kevésbé a társadalomnak azt a képességét, hogy mennyire tudja kezelni az éghajlatváltozás, a forráshatékonyság, az életminőség vagy éppen a társadalmi befogadás kérdését. Ezért az RB azt javasolja, hogy a közpolitikák és -stratégiák kidolgozásának és tervezésének irányításához kiválasztott mutatók legyenek összhangban az EU 2020 stratégiával;

38. úgy véli, hogy a hagyományos GDP-mutató tökéletesítésre szorul, és azt ki kell egészíteni a környezetvédelemmel és a társadalmi jóléttel kapcsolatos mutatókkal. Ezzel kapcsolatban helyesnek tartja egy átfogó környezetvédelmi mérőszám kidolgozását, valamint egy európai, tagállami és regionális szinten összehangolt szociális felmérés elvégzését;

39. úgy véli, hogy javítani kell azokat a módszereket, amelyek alkalmazásának célja, hogy mielőbb teljesebb és a valóságnak jobban megfelelő információkkal rendelkezünk, és így a döntések elfogadási folyamatát megkönnyítő mutatókhoz jussunk. Hangsúlyozza, hogy a helyi, regionális, nemzeti és európai hatóságok által használt mutatóknak egységesnek kell

lenniük, és elő kell segíteniük a társadalmi innovációk létrejöttét és terjesztését, valamint a koherenciát a döntések meghozatala során; arra is szükség van, hogy jobban megértsük a jólétre irányuló különböző mutatók közötti összefüggést, nem utolsósorban azért, mivel a GDP-t mint mérőszámot kiegészíteni hivatott mutatók gyakran csak hosszú késedelemmel változnak;

40. kéri, hogy a mutatók kiválasztása és tartalmuk meghatározása a helyi közösségek, a régiók, a tagállamok és az Unió részvételével zajló széles körű, alulról felfelé irányuló megközelítéssel zajló vita eredményeképpen valósuljon meg. Ezek összessége biztosítja a célkitűzések hatékonyságát és a közösségi politikai tevékenység legitimitását azáltal, hogy a polgárok jobban azonosulnak a válságból való kilábalásra, továbbá a környezet és az életminőség megóvására irányuló erőfeszítésekkel;

41. megjegyzi, hogy az Unió 1995-ös bővítésével egy időben bevezettek egy népsűrűségeen alapuló mutatót. Ez az észak-európai gyéren lakott területek fejlődésének akadályait, például a nagy távolságokat, a drágán megvalósítható szolgáltatásokat és infrastruktúrát, valamint a vállalkozásalapítást megnehezítő gyenge gazdasági szerkezetet mutatta ki. Ilyen típusú egyszerű mutatókat a jövőben is alkalmazni kellene például a kohéziós politika irányításában;

42. kéri, hogy az Európai Unió folytassa az együttműködést olyan más nemzetközi szervezetekkel, mint az OECD, a Világbank, a Munkaügyi Világszervezet és a statisztikai hivatalok, hogy azok az erőfeszítések, amelyeket az európaiaknak tenniük kell, összhangban legyenek a más nemzetközi szervek által globális szinten tett erőfeszítésekkel;

43. felhívja a figyelmet arra, hogy a mutatóknak összhangban kell lenniük az új EU 2020 stratégia alapvető céljaival, valamint a 2013 utáni pénzügyi tervről folyó politikai vitával. Az uniós stratégiáknak – melyek kihatnak a költségvetésre – a jövőre irányuló elképzelésekből kell felépülniük, hogy javítsák a jelenlegi helyzetet, amelynek felmérése csak két információforrásra támaszkodhat: a statisztikákra és a polgárok véleményére, nem feledkezve meg demokratikus európai intézményeink vezető szerepéről sem;

44. támogatja a közlemény tartalmát, és az Európai Bizottsággal egyetértve úgy véli, hogy Európa és az európai régiók gazdasági növekedésének és jólétének mérésével kapcsolatban a GDP fontos mutató. Az uniós politikák kidolgozására és értékelésére azonban kiegészítő mutatók kidolgozása ajánlatos, amelyek pontosabban mérik a társadalmi, gazdasági és ökológiai célok megvalósítása terén elért haladást.

Kelt Brüsszelben, 2010. október 5-én.

a Régiók Bizottsága
elnöke

Mercedes BRESSO

A Régiók Bizottsága véleménye – A magán- és állami beruházások mobilizálása a gazdasági fellendülés és a hosszú távú szerkezeti változások érdekében: a köz-magán társulások fejlesztése

(2011/C 15/05)

A RÉGIÓK BIZOTTSÁGA AJÁNLÁSAI:

- az RB kiemelten hangsúlyozza, hogy a PPP-ket elsősorban nem rövid távú finanszírozási lehetőségeknek kell tekinteni, hanem életciklus-perspektívából kell szemlélni őket, ideértve a tervezést, az ütemezést, a finanszírozást, az építkezést és a működtetést is, melynek során a projekt teljes időtartamával számolva a szerződések akár 30 évre is szólhatnak! az összes költséget figyelembe kell venni,
- úgy véli, hogy a PPP-k nem minden helyzetben jelentenek alkalmas eszközt, hanem minden egyes projekt, közszolgáltatás és innováció esetében külön kell megvizsgálni, hogy a magánszektorral való társulás létrehozása hozzáadott értéket eredményez-e,
- az RB úgy véli, hogy még túl korai, hogy az Európai Bizottság szabályozza a szolgáltatási koncessziókat. Ha az Európai Bizottság mégis úgy dönt, hogy a szolgáltatási koncessziókat bevonja a közösségi közbeszerzési irányelv hatálya alá, akkor rendkívül fontos, hogy ez a szabályozás olyan egyszerű és rugalmas legyen, amennyire csak lehetséges. Az effajta szabályozásnak az építési koncesszióról szóló irányelvben található szabályozás mintáját kellene követnie, és semmiképpen sem a szolgáltatások közbeszerzésére vonatkozókat.

Előadó:	Catarina Segersten Larsson, Värmland megye közgyűlésének tagja (SE/EPP),
Referenciaszöveg:	A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának A magán- és állami beruházások mobilizálása a gazdasági fellendülés és a hosszú távú szerkezeti változások érdekében: a köz-magán társulások fejlesztése COM(2009) 615 végleges

I. POLITIKAI AJÁNLÁSOK

A RÉGIÓK BIZOTTSÁGA

1. üdvözlö, hogy az EU és tagállamai nagy horderejű gazdaságélénkítési terveket valósítanak meg azzal a céllal, hogy stabilizálják a pénzügyi szektort és korlátozzák a pénzügyi és gazdasági válság polgárokra és reálgazdaságra gyakorolt hatását; ugyanakkor hangsúlyozni szeretné, milyen fontos a helyi és regionális önkormányzatok hozzájárulása;
2. úgy véli továbbá, hogy a fellendülés érdekében tett erőfeszítések keretében a köz-magán társulások (PPP) hatékony lehetőségeket kínálnak az infrastrukturális projektek számára, a közszolgáltatások nyújtása során, valamint az innovációk részére;
3. hangsúlyozza ennek kapcsán, hogy a PPP-eket elsősorban nem rövid távú finanszírozási lehetőségeknek kell tekinteni, hanem életciklus-perspektívából kell szemlélni őket, ideértve a tervezést, az ütemezést, a finanszírozást, az építkezést és a működtetést is, melynek során a projekt teljes időtartamával számolva a szerződések akár 30 évre is szólhatnak! az összes költséget figyelembe kell venni;
4. úgy véli, hogy a PPP-k nem minden helyzetben jelentenek alkalmas eszközt, hanem minden egyes projekt, közszolgáltatás és innováció esetében külön kell megvizsgálni, hogy a magán-szektorral való társulás létrehozása hozzáadott értéket eredményez-e;
5. arra kéri a helyi és regionális önkormányzatokat, hogy alaposan vizsgáljanak meg minden pénzügyi megoldást, ideértve többek között azokat az állami infrastrukturák és más közös PPP-projektek finanszírozására irányuló, határokon átnyúló lízingmegállapodásokat, amelyeket már megkötöttek, illetve amelyeket a jövőben terveznek megkötöni, hogy ezáltal elkerüljék a súlyos költségvetési következményekkel járó kellemetlen meglepetéseket;
6. megállapítja, hogy az egyes tagállamokban különbözőek a finanszírozási lehetőségek. Egyes tagállamokban például a helyi önkormányzatok maguk is felvehetnek hiteleket és nagy beruházásokat eszközölhetnek; úgy véli, hogy az ilyen különböző előfeltételeket tekintve a PPP-k csak bizonyos esetekben alkalmazhatók arra, hogy az állami költségvetésre nehezedő közvetlen nyomást enyhítsék;
7. úgy véli, hogy a PPP a közberuházások kezelésének sikeres formáját jelentheti, annak értékelése azonban, hogy melyik módszer a legalkalmasabb a különböző projektek, közszolgáltatások és innovációk esetében, a helyi és regionális önkormányzatok feladata kell hogy legyen. A PPP egyik fontos előfeltétele annak értékelése, hogy a partnerek közül ki vagy melyik csoport képes leginkább a különböző kockázatok viselésére;
8. meg van győződve arról, hogy a strukturális alapok vagy az Európai Beruházási Bank bizonyos feltételek mellett nyújthatnak olyan forrásokat, amelyekkel finanszírozhatók a köz-magán társulási projektek;
9. egyetért azzal a nézettel, hogy a PPP eszközt jelenthet az éghajlatváltozás okozta problémák leküzdéséhez, valamint hozzájárulhat az európai ipar és a közzféra helyzetének javulásához a növekedés és foglalkoztatás tekintetében;
10. fontosnak tartja, hogy a kis- és középvállalkozások jobb lehetőségeket kapjanak a PPP-kben való részvételre, mivel ezek a gazdasági növekedés és tartós munkahelyteremtés gyakran fel nem ismert forrásai;
11. utal arra, hogy a helyi és regionális önkormányzatok tudják a legjobban megítélni, hogyan célszerű finanszírozni a közszolgáltatásokat, utal a települések és régiók különböző feladataira, mivel ezek a gazdasági tevékenységek szervezése, vezetése és felügyelete mellett saját működésükért is felelősek. A helyi és regionális önkormányzatoknak egyértelműen ki kell tűzniük a közérdek értelmében elérendő célokat, meg kell határozniuk a kínált szolgáltatások minőségét és árképzését, és felügyelniük kell a célok elérését;

12. megállapítja, hogy a társulás fogalmát ma az eredeti szándékokhoz képest sokkal szélesebb értelemben használják, ezért azt javasolja, hogy a köz-magán társulásokat a jövőben egyértelműbben határolják körül, hangsúlyozva a hosszú távú viszonyt, a közös kockázatvállalást és a jelentős gazdasági kötelezettségvállalást; ezért rendkívül fontosnak tartja a köz-magán társulás fogalmának konkrétabb meghatározását, hogy célirányos vitát lehessen kezdeni az esetleges további uniós munkákról;

A Régiók Bizottsága megjegyzései az Európai Bizottság által a 2010. évre javasolt öt kulcsfontosságú fellépésről

Az Európai Bizottság javaslata egy PPP-csoport alakítására

13. a PPP-k növekvő számát tekintve fontosnak tartja egy, a nemzetközi támogatást és tapasztalatcserét biztosító rendszer létrehozását; ugyanakkor nyomatékosan hangsúlyozza, hogy a tagállamokban különbözőek a körülmények, és a sikeres társulás előfeltétele az, hogy a helyi és regionális viszonyokon alapulva jöjjön létre, ezért ésszerűnek tartja, hogy a támogatást és a szaktudást az egyes tagállamokban nyújtsák;

14. úgy véli, hogy amennyiben uniós szinten jön létre egy ilyen terület vagy csoport, abban mindenképpen képviselni kell a helyi és regionális szintet, és meg kell adni az RB-nek a lehetőséget arra, hogy kinevezze a helyi és regionális szintű képviselőket;

Az Európai Bizottság javaslata az EBB-vel való együttműködésre a PPP-k számára biztosított finanszírozás növelése érdekében

15. úgy véli, hogy a nagy léptékű beruházási intézkedések végrehajtása során mindig ügyelni kell arra, hogy a helyi és regionális önkormányzatok és magánvállalatok a visszafizetés során ne kerüljenek tarthatatlan helyzetbe, mivel a társulások igen hosszú távú gazdasági kötelezettségekkel járnak; az uniós strukturális alapok eszközeit fontos eszköznek tekinti a PPP-k számára; úgy véli, hogy az EBB-nek egyre jelentősebb hozzájárulást kell nyújtania a sikeres és innovatív társulások előfeltételeinek megteremtéséhez;

Az Európai Bizottság javaslata a vonatkozó szabályok és gyakorlatok felülvizsgálatára annak biztosítása érdekében, hogy közösségi finanszírozás esetén a köztámogatások elosztásakor ne érvényesüljön megkülönböztetés

16. méltányolja az Európai Bizottság elkötelezettségét amellett, hogy uniós szinten biztosítsa a szerződésben rögzített alapelvek, pl. az átláthatóság, az egyenlő bánásmód, az arányosság és a kölcsönös elismerés betartását;

17. Az Európai Bizottságnak még több erőfeszítést kellene tennie annak érdekében, hogy a közbeszerzési jog terén nagyobb mozgásteret legyen a köz-magán társulások létrehozásának;

Az Európai Bizottság szándéka az innovációt hatékonyabban támogató keretek kialakítására, ami tartalmazni fogja annak lehetőségét, hogy az EU magánjogi szervezetekben vegyen részt, és közvetlenül fektessen be egyesdi projektekre

18. úgy véli, hogy az EU magánjogi szervezetekben vagy konkrét projektekre történő közvetlen beruházásokban való részvételének kérdését először részletesebben meg kell határozni, tisztázni kell, és a szubszidiaritás szempontjából is meg kell vizsgálni, mielőtt megalapozottan állást foglalhat róla;

Az Európai Bizottság szándéka jogalkotási javaslat benyújtására a koncessziókról a jelenleg folyó hatásvizsgálat alapján

19. az RB úgy véli, hogy még túl korai, hogy az Európai Bizottság szabályozza a szolgáltatási koncessziókat. Ha az Európai Bizottság mégis úgy dönt, hogy a szolgáltatási koncessziókat bevonja a közösségi közbeszerzési irányelv hatálya alá, akkor rendkívül fontos, hogy ez a szabályozás olyan egyszerű és rugalmas legyen, amennyire csak lehetséges. Az effajta szabályozásnak az építési koncesszióról szóló irányelvben található szabályozás mintáját kellene követnie, és semmiképpen sem a szolgáltatások közbeszerzésére vonatkozókat;

20. utal arra, hogy a köz-magán partnerségek területének jövőbeli fejlesztése nem eredményezheti a különleges igényekkel rendelkezők számára kínált munkalehetőségek számának csökkenését, amint azt az EU Bíróságának joggyakorlata is előírja.

Kelt Brüsszelben, 2010. október 5-én.

*a Régiók Bizottsága
elnöke*

Mercedes BRESSO

A Régiók Bizottsága véleménye – Az Északi-tenger–La Manche csatorna térségre vonatkozó stratégia

(2011/C 15/06)

A RÉGIÓK BIZOTTSÁGA

- meg van győződve arról, hogy a makrorégiók az interregionális és transznacionális európai együttműködés innovatív formái lehetnek, amelyek megfelelő keretet teremthetnek a regionális és helyi önkormányzatok, a tagállamok és az Európai Unió intézményei közötti, térben, tárgyban és időben meghatározott együttműködésnek;
- hangsúlyozza, hogy a makroregionális stratégiáknak nem kell az összes politikai területet felölelniük, hanem először azokra a kihívásokra kellene koncentrálniuk, amelyek egy-egy makrorégióban közösek; továbbá leszögezi, hogy a makrorégió nem jelent újabb intézményi szintet az Európai Unióban;
- kiemeli, hogy az Északi-tenger–La Manche csatorna térségben a közös cselekvési prioritások első-sorban a tengerpolitika, a környezet, az energia, a szállítás/közlekedés, az ipar és tudomány, valamint ezeknek a társadalmi kohézióra gyakorolt hatásai területén jelentkeznek;
- felkéri a tagállamokat, hogy a közlekedés, a környezet, a halászat és a kutatás területén jelentkező kihívások kezelésének égető szükségességére való tekintettel támogassák az e térségre vonatkozó makroregionális stratégia kialakítására szolgáló további lépéseket;
- felkéri az Európai Bizottságot, hogy már 2013 előtt biztosítson erőforrásokat a makroregionális stratégiák kidolgozásához, és 2013 előtt támogassa az Északi-tenger–La Manche csatorna térségre vonatkozó makroregionális stratégia kialakítását;
- amellet foglal állást, hogy a 2013 utáni kohéziós politikának, amennyire lehet, integrálnia kell a makroregionális stratégiákat a területi együttműködésbe, és sürgetően szükségesnek tartja, hogy a makrorégiók szerepét és funkcióját pontosabban meghatározzák egy zöld könyvben.

Előadó: Hermann Kuhn, a Brémai Közgyűlés tagja (DE/PES)

I. ÁLTALÁNOS MEGJEGYZÉSEK

A RÉGIÓK BIZOTTSÁGA

1. üdvözli, hogy az Európai Bizottság 2009. június 10-én bemutatta „A balti-tengeri régióra vonatkozó európai uniós stratégiát”, amely a balti-tengeri makrorégióra vonatkozik. Az Európai Bizottság már a közzétételkor felhívta a figyelmet arra, hogy a balti-tengeri régióra vonatkozó stratégia példaként szolgálhat más európai makrorégiók hasonló kezdeményezése-
ihez;

2. a balti-tengeri régióra vonatkozó európai uniós stratégia integrált munkamódszereken, önkéntességen, aktív együttműködésen és a regionális érdekelt felekkel való konzultáción alapul, továbbá a pénzügyi függetlenségen és a rendelkezésre álló források összehangoltabb felhasználásán. Ez az eljárás mód jó útmutatást nyújt a makroregionális stratégiákkal való munkához, melynek során az egyes makrorégiók sajátosságait és kihívásait kell kiindulópontnak tekinteni;

3. üdvözli, hogy az Európai Tanács 2009. június 18–19-én felkérte az Európai Bizottságot, hogy terjesszen elő egy „Duna-regióra vonatkozó európai uniós stratégiát”;

4. emlékeztet arra, hogy a Régiók Bizottsága kezdettől fogva támogatta ezeket a tevékenységeket, mivel azok alkalmasak a helyi és regionális önkormányzatok politikai bevonásának elősegítésére, és előterjesztette ezzel kapcsolatos nézeteit;

5. megállapítja, hogy sok európai régió foglalkozik a „makroregionális stratégia” témájával. Ez a Régiók Bizottságának 2010. április 13-án „Európai makrorégiók: Integráció a területi együttműködés révén” címmel tartott konferenciáján is kitűnt;

6. meggyőződése, hogy a makrorégiók az interregionális és transznacionális európai együttműködés innovatív formái lehetnek, amelyek megfelelő keretet teremthetnek a regionális és helyi önkormányzatok, a tagállamok és az Európai Unió intézményei közötti, térben, tárgyban és időben meghatározott együttműködésnek. Emellett az új stratégiák kidolgozása során figyelembe kell venni a határokon átnyúló, transznacionális és interregionális együttműködés területén szerzett sokéves tapasztalatokat;

7. hangsúlyozza, hogy a makrorégiókra vonatkozó európai stratégiák javíthatják a különböző ágazatokban és szinteken végrehajtott politikai intézkedések koherenciáját és koordinációját, és a sajátos kihívásokat közös cselekvésekké szervezhetik; segíthetnek a pénzügyi eszközök felhasználásnak koordinálásában, a helyi és regionális önkormányzatoknak a többszintű

kormányzás elvei szerinti fokozottabb figyelembevételében és a civil társadalmi szervezetek rugalmasabb bevonásában;

8. ezért abból indul ki, hogy a makroregionális stratégiák az európai integráció és az erősödő gazdasági, társadalmi és területi kohézió eszközei;

9. szükségesnek tartja annak megvizsgálását, hogy a makroregionális stratégiák és cselekvési területek hogyan kapcsolhatók össze az Unió más stratégiai politikáival, mindenekelött az „Európa 2020” stratégiával, a kohéziós politikával és az integrált tengerpolitikával;

II. POLITIKAI AJÁNLÁSOK

Makrorégiók: az interregionális és transznacionális európai együttműködés új formája

10. emlékeztet arra, hogy a határokon átnyúló, interregionális és transznacionális együttműködés támogatása és fejlesztése mindig is a Régiók Bizottsága központi törekvése volt: a határ menti régiók együttműködésére összpontosító európai létrehozásakor csakúgy, mint a határokon átnyúló transznacionális és interregionális projektek keretében kialakított európai struktúrák esetében, amelyek jogi formája az európai területi együttműködési csoportosulás (EGTC);

11. utal arra, hogy az interregionális és transznacionális együttműködés támogatása a kohéziós politikának is fontos célja és tartalma. Az INTERREG IV B programok már most közvetlenül nagyobb regionális struktúrákra vonatkoznak, mint amilyen az Északi-tenger vagy az „Atlanti ív”;

12. üdvözli, hogy a térség a „területi kohézió” céljának az európai szerződésbe való felvételével az európai politikák viszonyítási pontjaként még nagyobb jelentőséget kapott;

13. üdvözli, hogy az Unió integrált tengerpolitikája, amely az ágazati politikákat egy integrált kezdeményezésben kívánja egyesíteni, immár a sikeres megvalósítás lényeges feltételének tekinti a stratégia regionalizálását, mert így a prioritások és az eszközök pontosabban összhangba hozhatók az adott tengeri térség sajátos földrajzi, gazdasági és politikai helyzetével;

14. meggyőződése, hogy a makrorégiók és a rájuk vonatkozó politikai stratégiák koncepciója az Európai Unió interregionális és transznacionális politikájának új és innovatív formáját jelentheti. Ez a koncepció jelentős mértékben hozzájárulhat egy körülhatárolt térségen belül a kongruenciához és a cselekvőképességhez, és így a mindenkor sajátos feltételek között összekapcsolhatja egymással a gazdasági hatékonyságot, a társadalmi kohéziót és az ökológiai egyensúlyt;

15. megállapítja, hogy a makrorégió „választott” és nem „elrendelt” terület, amelynek határai így nem esnek szükségszerűen egybe a közigazgatási és politikai határokkal. A makrorégió egy szint, amelyen különböző szereplők az együttműködés mellett döntenek olyan közös problémák megoldása érdekében, amelyek más területi szinteken egyedül nem vagy rosszabbul lennének megoldhatók. Minden esetben különleges kihívásokról és lehetőségekről van szó, amelyek megoldásához egy régió vagy egy tagállam túl kicsi, az Unió és annak szabályozása viszont túl nagy és túl általános;

16. ebből azt a következtetést vonja le, hogy a makroregionális stratégiáknak nem kell az összes politikai területet felölelniük, hanem először azokra a kihívásokra kellene koncentrálniuk, amelyek egy-egy makrorégióban közösek, és partnerség keretében közösen kerültek meghatározásra. A makroregionális stratégiák ilyen módon az együttműködés elveit – ahol célszerű és szükséges – összekapcsolják a szubszidiaritás elvével;

17. kiemeli, hogy a makrorégióknak mint „funkcionális térségeknek” nincsenek szigorúan rögzített határaik, hanem a határok problémától és megoldástól függően változhatnak. Minimális szintű egyetértésre azonban szükség van arról, hogy alapvetően mi tartozik egy térséghez (a szárazföldi területeket is ideértve). Minden makrorégió magját azok a természetes alapok határozzák meg, amelyekre épülve kialakult a gazdasági, politikai és kulturális története;

18. leszögezi, hogy a makrorégió nem jelent újabb intézményi vagy alkotmányos szintet az Európai Unióban. A makrorégiókat sokkal inkább cselekvési formaként, platformként vagy hálózatként kellene megszervezni, amelynek keretében helyi és regionális, nemzeti és európai partnerek társadalmi szereplők részvételével közösen meghatározott célok eléréséért működnek együtt egy körülhatárolt térségben. Ennek során a már létező hálózatokra és platformokra kellene támaszkodniuk;

19. meggyőződése, hogy a makroregionális stratégiák nagy esélyeket és lehetőségeket nyitnak a többszintű kormányzás módszerének továbbfejlesztése és pontosítása előtt, amit a Régiók Bizottsága munkája egyik központi témájának tekint; ez a társadalmi szervezetek nyílt és rugalmas részvételére is érvényes;

20. utal arra, hogy a helyi és regionális önkormányzatok ismerik legjobban a régió konkrét feltételeit és problémáit, és ezért is egyenrangú partnereknek kell lenniük a makroregionális stratégiák kidolgozása és megvalósítása során. Ők a polgárokhoz legközelebb lévő szereplők;

21. ugyanakkor az a véleménye, hogy a makrorégiókon belüli együttműködés nemcsak két- vagy többoldalú lehet, hanem jelentős mértékben az Európai Unió intézményeinek támogatásával kell megvalósulnia, hiszen ezek képviselik az Unió közös céljait, közös szabályait és közös erőforrásait;

22. meggyőződése, hogy minden makrorégióknak testre szabott stratégiára van szüksége; csak különböző jellegű makroregionális stratégiák egész sorának kialakítása fog elegendő

tapasztalattal szolgálni ennek az eszköznek a lehetőségeire és korlátaira vonatkozóan;

Az Északi-tenger–La Manche csatorna földrajzi térségre vonatkozó stratégia

23. megállapítja, hogy az Északi-tenger–La Manche csatorna térség magát az Északi-tengert, annak balti-tengeri (Skagerrak és Kattegat), atlanti-óceáni (La Manche csatorna) és északi-tengeri átvjáróit, valamint ennek a tengeri területnek a partvidéki régióit foglalja magában, amennyiben azok közvetlenül vagy közvetve kapcsolódnak a tengerhez, a tenger hatást gyakorol rájuk vagy ők gyakorolnak hatást a tengerre. A tengeri terület megfelel az OSPAR-bizottság dokumentumaiban és az EU tengervédelmi stratégiáról szóló irányelvében foglalt fogalom meghatározás szerinti tágabb értelemben vett „Északi-tenger” tengeri régióknak;

24. utal arra, hogy az EU-tagállamok közül Svédország, Dánia, Németország, Hollandia, Belgium, Franciaország és az Egyesült Királyság, valamint ezek helyi és regionális önkormányzatai politikailag kötődnek az Északi-tenger–La Manche csatorna makrorégióhoz; ugyanígy Norvégia és tágabb értelemben Izland is, amelyek EGT-tagságuk révén már szoros uniós kapcsolatokkal rendelkeznek. Izland már kérte az Unióba történő felvételét;

25. tudomásul veszi, hogy az Északi-tenger a kontinentális talapzaton fekszik, ezért vize nem mély; 230 halfajt és 10 millió tengeri madarat magában foglaló ökoszisztémája gazdag és komplex, de érzékeny és veszélyeztetett is; a partvidéke változatos: fjordok, folyótorkolatok, strandok, öblök, árapálysíkságok találhatóak itt; erős árapályok és részben erős áramlatok jellemzik. Az Északi-tengerbe és a La Manche csatornába ömlő folyók Európa nagy részéből gyűjtik a vizet, és hordalékkal tovább terhelik a tengereket;

26. tisztában van azzal, hogy az Északi-tenger és a La Manche csatorna a világ leginkább hajózott tengeri területe, és az alábbi célokra összességében rendkívül intenzíven használt terület: hajózás (amely a La Manche csatornán a legintenzívebb), halászat, nyersanyag-kitermelés a tengerfenékből (kőolaj, földgáz, homok és kavics), tengeri energiatermelés, turizmus. Ezek a felhasználások feszült és konfliktusokkal teli viszonyban állnak egymással és a természet védelmével;

27. tudatában van annak, hogy az Északi-tenger és a La Manche csatorna partvidéke az EU fejlett régiói közé tartozik. Itt található a világ legnagyobb, interkontinentális tengeri forgalmat kiszolgáló kikötői közül kettő, és más nagy városi, hagyományos és modern iparral rendelkező központok is; a turizmus és a mezőgazdaság is igen fejlett. Ugyanakkor az olyan tradicionális ágazatok, mint a halászat vagy a hajóépítés, nehéz szerkezetváltáson mennek át, amelyet a jelenlegi pénzügyi és gazdasági válság még tovább súlyosbít;

28. úgy véli, hogy az Északi-tenger–La Manche csatorna térsége növekedést felmutató régió. Hozzájárulhat, és hozzá is kell járulnia az EU 2020 stratégiához, valamint Európa intelligens, fenntartható és inkluzív növekedéséhez. Makroregionális megközelítéssel ez elősegíthető;

29. aggodalmának ad hangot amiatt, hogy az Északi-tenger–La Manche csatorna térség ökológiai szempontból erősen terhelt és veszélyeztetett – terhelt a sokféle szennyezés és hordalék miatt, és veszélyeztetett a hajózás és az energiatermelés kockázatai által. Az éghajlatváltozás új kockázatokat jelent a közvetlen partvidéki régiók számára a tengerszint emelkedése és a rendkívüli időjárási események gyakoribbá válása miatt;

30. utal arra, hogy az Északi-tenger és a La Manche csatorna partvidéki régiói politikai és kulturális szempontból kétezer éve kötődnek egymáshoz a vándorlások, a pl. a Hansa-szövetség idejében kialakult szoros kereskedelmi kapcsolatok és a közös tengerészeti hagyományok következtében. Sok évszázadon keresztül itt volt a világ körüli hajózás kiindulópontja, ami a régióban élő emberek önmeghatározásának egyik tényezője lett;

31. hangsúlyozza, hogy az Északi-tengerrel és a La Manche csatornával határos országok olyan súlyos közös problémák és kihívások előtt állnak, amelyeket az egyes régiók vagy tagállamok külön nem tudnak megoldani és leküzdeni. Ezek lényegében az Északi-tenger, a La Manche csatorna és a part menti térségek természeti és területi adottságaiból következnek, amelyek máig a hasonló gazdasági, társadalmi és kulturális folyamatok alapjai. Elsősorban a következőkről van szó:

- egybefüggő, saját ökoszisztéma és az azt fenyegető veszélyek,
- éghajlat és geológia (a megújuló energiák, például a szél- és árapály-energia felhasználása; a partvédelem új kihívásai),
- a természeti erőforrások intenzív kihasználása (halászat; olaj- és gáztermelés stb.),
- a térség intenzív és ellentmondásos használata (szélenergia, hajózás, természetvédelem),
- a partvidék gazdasági hagyományai (hajózás, hajóépítés, turizmus),

32. hangsúlyozza, hogy az Északi-tenger és a vele határos tengerekhez vezető átjárók ökoszisztémájának megtartását, erőforrásainak megkímélését, a további szennyezés csökkentését és megakadályozását, a tenger és a szárazföld biztonságát és az éghajlatváltozáshoz történő alkalmazkodást szolgáló intézkedések lényegükönél fogva határon átnyúlóak, és ezért egyes régiók vagy tagállamok egyedül nem tudják azokat végrehajtani. Ez érvényes a határokat átlépő infrastruktúrák létrehozására és a területrendezésre is: a hajózási folyosókra, közlekedési hálózatokra, kábel- és csővezeték-nyomvonalakra, védett tengeri területek hálózatba szervezésére;

Fontos cselekvési területek

33. kiemeli, hogy az Északi-tenger–La Manche csatorna térségben a közös cselekvési prioritások elsősorban a tengerpolitika, a környezet, az energia, a szállítás/közlekedés, az ipar és tudomány, valamint ezeknek a társadalmi kohézióra gyakorolt hatásai területén jelentkeznek. Ezek a politikai területeken a

sikeres együttműködés hozzáadott értéke egyértelműen felismerhető lesz a makrorégióban; ugyanakkor pozitív hatása is lesz azokra a politikai területekre is, amelyek nem függenek közvetlenül a területi adottságtól és a tradicionális folyamatoktól;

Hajózás és kikötők

34. hangsúlyozza, hogy a hajózás az európai gazdaság egyik alappillére, jelentős foglalkoztatási tényező, és a környezet terhelése ellenére a leginkább környezetbarát közlekedési mód; ezért célként jelenik meg elsősorban az áruforgalom vízre terelése, valamint a hátszágba vezető vízi és vasúti útvonalak jobb összekapcsolása. A rövid távú tengeri szállítás és a tengeri autópályák fejlesztését, valamint a belvízi hajózási útvonalakkal való összekapcsolást célzó eljárást koordinálni kell az Északi-tenger–La Manche csatorna térségben;

35. az a véleménye, hogy továbbra is kiemelt figyelmet kell fordítani a tengeri közlekedés biztonságának javítására és ellenőrzésére, mindenekelőtt az olyan magas kockázatú tengeri régiókban, mint a La Manche csatorna; a szaporodó tengeri szélrómúparkok okozta további lehetséges veszélyek új közös katasztrófavédelmi stratégiákat követelnek meg;

36. aggódik amiatt, hogy a hajózás és kikötői ágazat területén az élesedő verseny miatt a pénzügyi és gazdasági válság következtében háttérbe szorulhat a tengerek és a partvidék szennyezése elleni harc szükségessége. Különleges támogatásokra, intézkedésekre és ösztönzőkre van szükség az olyan stratégiák továbbfejlesztéséhez, mint a „tisza hajók index”, „a nulla kibocsátású hajó” és a „zöld kikötő”. A „rotterdami éghajlati kezdeményezés” és a „tisza hajók index” jó példákat szolgáltatnak erre;

37. meggyőződése, hogy a tengeri biztonság kérdéseit és a környezetszennyezés elleni intézkedéseket ugyan nemzetközi megállapodások tárgyává kell tenni, de az ilyen megállapodásokat jól szervezett makrorégiók intézkedéseivel és példáival lehet előkészíteni és ösztönözni;

Képesítés

38. az a véleménye, hogy a tengeri közlekedés ismét növekvő jelentősége és a nyílt tengeri tevékenységek következtében nőni fog a munkaerő-kereslet, és nagyobbak lesznek a munkaerővel szemben támasztott követelmények. Erősödni fog a magasán képzett szakemberekért folyó nemzetközi verseny. Az Északi-tenger–La Manche csatorna térségben található tengerészeti központok számára közös kihívás, hogy gondoskodjanak a munkaerő sokrétű tengerészeti tevékenységre való képzéséről és képzéséről;

39. úgy véli, hogy meg kell vizsgálni a hagyományos és új tengerészeti szakmák közös virtuális képzőhelyeként szolgáló „tengeri akadémia” létrehozásának gondolatát, amelynek keretében közös képzési tartalmak és szabványok kerülnének kidolgozásra, aminek eredményeként kölcsönösen elismernék a képesítéseket;

Ipar és gazdaság

40. hangsúlyozza, hogy az Északi-tenger–La Manche-csatorna térség parti régióit erősen érintik az iparban érvényesülő nemzetközi munkamegosztás változásai, mindenekelött a hajóépítés területén. A hajógyárak versenyben való támogatása és ezzel egyidejűleg a tengeri közlekedés biztonságosabbá és fenntarthatóbbá tétele érdekében szükség van a csúcstechnológiát képviselő speciális hajók építésének és az alacsony vagy nulla kibocsátású hajóknak a támogatására;

41. felhívja a figyelmet arra, hogy a tenger és a tengerpart is új technológiák és iparágak helyszínévé vagy nyersanyagává válhat. Itt nyílt tengeri technikáról, a „kék” biotechnológiákról, vízi és folyódelta-technológiákról, a tengeri akvakultúrákról és a tengerfenékből történő esetleges további nyersanyag-kitermelésről van szó. A jövő ezen technológiáihoz és iparágaihoz regionális klasztereket kellene kialakítani az Északi-tenger–La Manche csatorna térségben, mivel itt jó tudományos és ipari kapacitások állnak ehhez rendelkezésre;

42. üdvözli, hogy az Európai Bizottság 2010-es munkaprogramjában jelezte egy közlemény kiadását „Kék növekedés – A tengerparti régiók és a tengeri területek fenntartható növekedésének új jövőképe” címmel;

Integrált tengerpolitika

43. hangsúlyozza, hogy az EU integrált tengerpolitikája kiemeli a regionális tengerek (földrajzi, gazdasági, politikai) sajátosságaira szabott megoldások szükségességét, továbbá hogy az Északi-tenger–La Manche csatorna térség esetében egy ilyen regionális tengerről van szó. Egy erre a térségre vonatkozó integrált tengerpolitika kidolgozása, intézkedések formájában történő megvalósítása és ellenőrzése az Északi-tenger–La Manche csatorna térségre vonatkozó európai stratégia lényeges részét képezi;

44. ezért abból indul ki, hogy az Európai Bizottság által bejelentett, az Északi-tenger térségének integrált tengerpolitikájára vonatkozó közlemény ki fogja emelni a térséggel határos országok fokozott együttműködésének szükségességét, és javaslatokat fog tartalmazni az együttműködés céljaira és eszközeire vonatkozóan;

45. utal arra, hogy a helyi és regionális önkormányzatok és a helyi érdekképviseleti szervek fontos partnerek ebben a vitában, mivel ők tudják a legjobban megítélni, mely intézkedések megfelelőek;

Halászat

46. sajnálja, hogy az EU halászati politikája eddig nem kielégítően érte el a céljait, és nagy kihívások előtt áll: túlhalászás számos halfaj és régió esetében, sok állomány rossz – részben a biológiai határ alatti – állapota, még mindig túlságosan magas halfogási kapacitások, illegális és szabályozatlan halfogás, amelyet eddig nem sikerült eredményesen megakadályozni;

47. javasolja minden halászati területre vonatkozóan annak elemzését és értékelését, hogy a gazdálkodás mely formája illik leginkább az adott tengeri régióhoz, a halászott fajokhoz és a flotta típusához. Ehhez erősíteni kell a regionális tanácsadó

bizottságok (RAC) szerepét, és támogatni kell a helyi és regionális önkormányzatok bevonását;

Környezet

48. megállapítja, hogy a gazdasági fejlődés és az egyre fokozódó emberi beavatkozás az Északi-tenger–La Manche csatorna térség ökoszisztémájának jelentős terheléséhez és nagy környezeti problémákhoz vezetett: a tenger és a strandok elszennyezéséhez (többek között műanyag hulladékkal), a vizek fokozódó vegyszer- és nehézfém-telítettségéhez, a hajózás és a tengeri kőolaj- és földgázkitermelés által okozott szennyezésekhez;

49. biztos abban, hogy a tengeri környezet fenntartható javítása (vízminőség, a biodiverzitás megőrzése) – a tölsértorkolatokban is – csak akkor érhető el, ha az Északi-tenger és a La Manche csatorna melletti összes ország közös célok és azok következetes megvalósítása és ellenőrzése mellett kötelezi el magát;

50. nagy aggodalommal veszi tudomásul, hogy az Északi-tenger és a La Manche csatorna mélyén még ma is nagy mennyiségű (becslések szerint 1 millió tonna) második világháborús lőszer található, amely jelentős veszélyt jelent a hajózásra, a környezetre és az emberekre. Információcserére, bizalomteljes együttműködésre és közös cselekvési programra van szükség ennek a veszélynek a csökkentése és megszüntetése érdekében;

51. hangsúlyozza, hogy a tengerfenék alatti szén-dioxid-tárolók (CCS) tervezése előtt alapos hatástanulmányokra van szükség a kockázatok és a környezeti következmények felmérése érdekében;

Éghajlatváltozás – alkalmazkodás és a hatások enyhítése

52. utal arra, hogy az éghajlatváltozás folytán a tengerszint emelkedése és a part menti térségek nagyobb mértékű kitéettsége a szélsőséges időjárás esetén bekövetkező áradásoknak sajátos és hasonló módon érinti az Északi-tenger és a La Manche csatorna melletti régiókat. Ezekre a kihívásokra az Északi-tenger és a La Manche csatorna partvidékén fekvő régióknak közös kutatási projektekkkel, a fontos információk cseréjével és konkrét partvédelmi intézkedések egyeztetésével kell választ adniuk;

53. az Északi-tenger menti országok egyedülálló tapasztalattal rendelkeznek az olyan tengerszintváltozások kezelése terén, amelyeket az éghajlatváltozás is okozhat. A térségen belüli kutatási és tudásfejlesztési együttműködés hozzájárulhat a versenyképesség növekedéséhez, valamint a polgárok életének védelméhez;

54. ugyanakkor felhívja a figyelmet arra, hogy az Északi-tenger–La Manche csatorna térségben található régiók nagy fontosságot tulajdonítanak az éghajlatvédelemnek és a környezetkutatásnak, és közösen fogják kiaknázni az üvegházhatást okozó gázok kibocsátásának csökkentését célzó regionális cselekvési lehetőségeiket. Ez regionális éghajlatvédelmi programok, az energiahatékonyság fokozása és a fosszilis energiahordozókat felváltani hivatott megújuló – tengeri és szárazföldi – energiák támogatása révén történik;

55. kiemeli, hogy a partvidéket és mindenekelőtt a nagy a tölcserterületeket ellenállóbbá kell tenni az éghajlattal szemben, méghozzá olyan módszerrel, amely lehetőség szerint növeli a természeti minőséget és az életminőséget a part menti régiókban és a hátszágban is;

56. megállapítja, hogy az éghajlatváltozás a tengeri ökoszisztémákat is tovább károsíthatja a felmelegedés, a víz elsavasodása és új fajok bevándorlása révén. Az éghajlatváltozás az idegenforgalom lehetőségeit is meg fogja változtatni a térségben. Közösen kidolgozott, tudományosan megalapozott forgatókönyvekre van szükség ahhoz, hogy realisztikus politikai válaszok születhessenek;

Területrendezés

57. hangsúlyozza, hogy a határokon átnyúló hatások – főleg egy ilyen intenzíven használt térségben, mint az Északi-tenger–La Manche csatorna – a partvidékre és vízre vonatkozó területrendezési kérdések fokozott egyeztetését teszik szükségessé; a behatárolt és érzékeny térség használata iránt jelenleg még fokozódó igényeket a fenntartható fejlődést és a természeti környezet megőrzését is szem előtt tartva kell értékelni és mérlegelni;

58. megfontolandónak tartja, hogy nem kellene-e az Északi-tenger–La Manche csatorna térségére vonatkozóan közös „bányászati jogot” kidolgozni, amely a tengerfenék közös használati joga lenne engedélyezési és biztonsági kérdésekre kidolgozott szabványok mellett. Ennek során a kábelek és vezetékek tengerfenéken történő elhelyezésére vonatkozó előírásokra is szükség van;

59. felhívja a figyelmet arra, hogy a part menti övezet fontos funkciót tölt be a hátszág tengerrel szembeni védelmében. A part menti övezet ugyanakkor értékes természeti és pihenőterület, és fontos eleme az Északi-tenger–La Manche csatorna partvidékén élő emberek életminőségének. A különböző felhasználási érdekek sokfélesége (természet, pihenés, gazdaság, biztonság, ott élés) miatt elengedhetetlen a part menti térség megfelelő és hatékony használata, valamint az integrált tervezés és fejlesztés;

Energia

60. abból indul ki, hogy az Északi-tengeren továbbra is lesz kőolaj- és földgázkitermelés. A kockázatok lehetőség szerinti korlátozása és szükség esetén a gyors és hatékony reagálás érdekében közös, magas szintű, a veszélyelhárítást és -csökkentést szolgáló biztonsági szabványokra és rendszerekre van szükség;

61. kiemeli, hogy a földrajzi feltételek alapján az Északi-tenger–La Manche csatorna térségben nagyon nagy lehetőségei vannak a megújuló energiának, amelynek bővítése döntő jelentőséggel bír a sikeres éghajlat-politika szempontjából. A szélből, hullámokból, árapályból és áramlásokból nyert energiának itt nagy lehetőségei vannak. További kutatásuk és támogatásuk a régió valamennyi szereplőjének érdeke. A tengeri szélerőművek gyors terjedése miatt megállapodást kell kötni e berendezések építésének, valamint az általuk okozott zajártalomnak és szennyezésnek a szabályozására;

62. üdvözli, hogy megkezdődött egy átfogó energiaszállítási hálózat, az „északi-tengeri hálózat” tervezése a megújuló energiahordozók lehetőségeinek teljes kiaknázása érdekében. Ehhez a tagállamok, a régiók és a magánpartnerek együttműködésére van szükség. Ennek intelligens hálózatokká történő szükség-szerű továbbfejlesztésével a megújuló energiatermelés ereje az e-mobilitás kísérleti régiójává tehetné a térséget;

Kutatás

63. sürgeti a tengeri és tengerészeti kutatás 8. kutatási keret-program keretében történő fokozott előmozdítását és e programok hálózatba szervezésének támogatását. Ugyanis valamennyi említett cselekvési terület alapját az Északi-tengerre és annak állapotára, az éghajlatváltozás következményeire és az egymással versengő felhasználások kölcsönös egymásra hatására stb. vonatkozó tudományos ismeretek képezik;

64. javasolja egy témákat átfogó, külön kutatási kezdeményezés elindítását a régióra vonatkozóan, amelynek célja, hogy integrálja az egyes tudományágakban az Északi-tenger–La Manche csatorna térségére vonatkozóan meglévő tudást. Ennek során értékelni kell a balti-tengeri térségre vonatkozó BONUS 169 program tapasztalatait;

Kultúra

65. utal arra, hogy a tengerparti és tengeri élet és munkavégzés jelentős múltra visszatekintő kulturális hagyományokat, visszaemlékezéseket és elbeszéléseket hívott életre. A területnyerés, a hajóépítés és a tengerhajózás fontos meghatározói az Északi-tenger és a La Manche csatorna körül élő emberek öntudatának és önmeghatározásának. Ezeknek a hagyományoknak a közös identitásként történő felelevenítése és továbbvitele olyan pozitív jellemző is egyben, amellyel a verseny során növelni lehet az erre a térségre irányuló figyelmet;

66. ezért ösztönzi az ezzel foglalkozó múzeumok és kulturális intézmények együttműködésének (pl. Északi-tengeri Tengerészeti Múzeum Hálózat) támogatását. A térség közös (és szerteágazó) történelmének jobb megértéséhez célszerű eszköz lehetne egy közös történelemkönyv;

67. kiemeli a kreatív és kulturális ágazatnak az Északi-tenger–La Manche csatorna térség számos régiójában betöltött jelentőségét, és meggyőződése, hogy nőni fog ennek a gazdasági szektornak a térség növekedésében és az ottani foglalkoztatásban betöltött szerepe; konkrétan az egész térségre kiterjedő kulturális és tudományos csereprogramok, valamint a kultúra és a fenntartható turizmus közti kapocs révén;

A többi uniós politikához fűződő viszony

68. utal arra a nagyfokú kongruenciára, amely az Északi-tenger–La Manche csatorna térségre vonatkozó stratégia súlypontjai és témái, valamint az „Európa 2020” stratégia céljai és vezérelvei között fennáll, és ebben kitűnő előfeltételét látja annak, hogy az Unió egészének stratégiai irányultsága és az Északi-tengerrel és a La Manche csatornával határos országok makrorégiójában kialakuló, határokat átlépő és transznacionális intenzív együttműködés kölcsönösen ösztönzőleg hassanak egymásra;

69. úgy látja, hogy elsősorban az olyan kiemelt kezdeményezések, mint az „Innovatív Unió”, az „Erőforrás-hatékony Európa”, „Iparpolitika a globalizáció korában”, valamint az „Új készségek és munkahelyek” adják az Uniónak azokat a jövőbeni feladatait, amelyekhez kapcsolódva az Északi-tengerrel és a La Manche csatornával határos országok makroregionális stratégiája konkrét és hathatós hozzájárulással szolgálhatna;

70. megerősíti azt a véleményét, hogy a nemzeti, regionális és helyi partnerek makroregionális kontextusban világosan meghatározott területeken folytatott együttműködése meghatározó hozzáadott értékkel járul hozzá a magasabb szintű uniós stratégia megvalósításához, amennyiben a makroregionális szinten meghatározásra kerülnek a megfelelő szereplők, és megtörténik az erőforrások célirányos mozgósítása és felhasználása;

71. hangsúlyozza, hogy a szereplők együttműködése különleges jelentőséggel bír a makrorégiókkal összefüggésben az „Európa 2020” stratégia hatékony és sikeres „helyi szintű” megvalósításában és a polgárok ezzel kapcsolatos, regionális és helyi szintű konkrét tapasztalataiban;

72. utal arra, hogy az Északi- és a Balti-tenger között számos gazdasági és politikai összefonódás van. A két tengeri térség főként a tengeri gazdaság, a tengervédelem, az éghajlatváltozás és az energiapolitika szempontjából néz hasonló kihívások elé. Ezért szoros együttműködésre törekszünk a Balti- és az Északi-tengeri térség között. Ezenfelül meg kell vizsgálni, hogy a balti-tengeri stratégiában bevált eljárásokat hogyan lehet átvinni az északi-tengeri stratégiába;

73. javasolja annak megvizsgálását, hogy a kohéziós politika céljait és cselekvési területeit a jövőben összekapcsolják-e – és ha igen, hogyan – a makroregionális stratégiákban elfogadott súlypontokkal is, például úgy, hogy a strukturális alapokon belül meghatározott pénzeszközöket rendelnek ezekhez a stratégiákhoz;

74. megállapítja, hogy az Északi-tenger–La Manche csatorna térségben már vannak határokon átnyúló, transznacionális és interregionális együttműködést célzó uniós programok, mindelelőtt az Északi-tengerre és az atlanti ívre vonatkozó INTERREG IV B programok, amelyek előmozdítják az együttműködést, és hozzájárulnak a szorosabb regionális kohézióhoz. Ezeket a programokat – egymással szorosabban és rugalmasabban összekapcsolva vagy tartósan egyesítve – az Északi-tenger–La Manche csatorna térségre vonatkozó stratégia kialakításának és végrehajtásának fontos eszközévé lehetne továbbfejleszteni;

75. felszólítja az Északi-tenger–La Manche csatorna térség helyi és regionális önkormányzatait, hogy az interregionális együttműködésnek ezeket a támogatási eszközeit már most fokozottan vegyék igénybe egy makroregionális stratégia megfogalmazása és kialakítása érdekében;

76. ismét amellet foglalt állást, hogy a 2014-től érvényes kohéziós politika kialakítása során erősödjön tovább az interregionális együttműködés témája, és nőjenek az erre szolgáló források, anélkül azonban, hogy ez a kohéziós politika 1. és 2. célkitűzésének rovására menne;

Kormányzás

77. tudomásul veszi az Európai Bizottság azon álláspontját, amely szerint a makroregionális stratégiák létrehozásához jelenleg minden téren hiányosságok tapasztalhatók: nincsenek új szabályozások, nincsenek új intézmények, nincsenek újabb források;

78. véleménye szerint azonban mindhárom említett területen vannak megoldási lehetőségek:

— a meglévő szabályozások közösen elfogadott alkalmazása és ellenőrzése a makrorégióban;

— regionális és helyi önkormányzatok és tagállamok platformjának / hálózatának / klaszterének létrehozása az érdekelt felek bevonásával, az Unió intézményeinek felelősségi körében;

— az Unió meglévő pénzügyi forrásainak összehangolt felhasználása makroregionális stratégiák kialakítása és megvalósítása céljából;

79. szükségesnek tartja, hogy a makroregionális stratégiák megvalósításához közös cselekvésre és konkrét célokra irányuló új kormányzati formákat (hálózatokat, platformokat) hozzanak létre és alkalmazzanak. Ezek a meglévő hatáskörök és önrendelkezési jogok megkérdőjelezése nélkül adhatnak lendületet a politikai folyamatoknak és fejleszthetik tovább azokat. Ésszerű formája az együttműködésnek a többszintű szerkezet, amely összefogja a kormányzást, a hatalom, az erőforrások és a képességek különböző szintjeit;

80. emlékeztet arra, hogy a Nemzetközi Konferencia az Északi-tenger Védelméről 1984-től 2006-ig úttörő munkát végzett az Északi-tenger jobb védelmét szolgáló megállapodások érdekében. Az 1998-ban hatályba lépett OSPAR-egyezménnyel, amely az Északi-tengert is magában foglaló északkelet-atlanti térség tengeri környezetének védelméről szól, létezik olyan kötelező érvényű keret, amely az erre a térségre vonatkozó nemzetközi megállapodások céljára szolgálhat;

81. hangsúlyozza, hogy az Európai Külső Tengeri Régiók Konferenciájának (CPMR) egyik földrajzi bizottsága, az Északi-tengeri Bizottság fontos partner, amely az északi-tengeri térségben folytatott fokozott együttműködésért száll síkra, és a maga részéről már dolgozott ki elképzeléseket az Északi-tenger–La Manche csatorna térségre vonatkozó stratégiát illetően. A Régiók Bizottságának „Északi-tenger–La Manche csatorna” interregionális csoportja és az NSC között erre vonatkozóan már egy ideje szoros eszmecsere folyik. A térségben működő helyi és regionális szervek más hálózatai számára is lehetővé kellene tenni, hogy hozzájáruljanak ehhez a munkához;

82. hangsúlyozza, hogy a La Manche csatorna területére vonatkozóan fontos szerepet játszik az „Arc Manche Assembly”, amely kifejezetten a La Manche csatorna Északi-tengerrel közös makroregionális stratégiába történő bevonásáért száll síkra;

83. meggyőződése, hogy az ezekkel és más aktív egyesülésekkel (mint például a „Watt-tengeri Fórummal”), valamint nem kormányzati szervezetekkel folytatott együttműködés a makroregionális stratégiák kialakításának és sikerének fontos építőeleme;

84. elvárja, hogy a közösségi szinten rendelkezésre álló eszközök között jobb szinergia alakuljon ki addig, ameddig nem állnak rendelkezésre saját források makroregionális stratégiákhoz. Ennek során szükséges, hogy a makroregionális stratégiákhoz a napirenden lévő témák sokféleségére tekintettel különböző meglévő közösségi eszközök legyenek bevonhatók: nemcsak a strukturális alapok, hanem a versenyképességi és innovációs program is, a közlekedés területén pedig a TEN-T-programok és a Marco Polo program, a K+F-keretprogram stb.;

85. úgy véli, hogy a makrorégiók politikája térben, tárgyban és időben körülhatárolt közös cselekvésre irányul; ezért azt egy „Északi-tenger–La Manche csatorna 2020” elnevezésű cselekvési programban kell összefoglalni;

III. KÖVETKEZTETÉSEK

86. felkéri az uniós tagállamokat, hogy európai szinten támogassák az Északi-tenger–La Manche csatorna térségre vonatkozó makroregionális stratégia kialakítására szolgáló további lépéseket;

87. az a véleménye, hogy a sürgető problémák és kihívások miatt most kell elkezdeni az Északi-tenger–La Manche csatorna térségre vonatkozó európai stratégia kidolgozását. Felszólítja az Európai Tanácsot, hogy hatalmazza fel az Európai Bizottságot a stratégia kidolgozására, az Európai Parlamentet pedig szoros együttműködésre kéri;

88. amellett foglal állást, hogy a 2013 utáni kohéziós politikának, amennyire lehet, integrálnia kell a makroregionális stratégiákat a területi (határokon átnyúló, transznacionális és interregionális) együttműködésbe, és sürgeti, hogy még 2013 előtt kerüljön elfogadásra a makroregionális stratégia annak érdekében, hogy a következő programozási időszak regionális operatív programjai a lehetőségek függvényében hozzá tudjanak járulni a stratégia konkrét megvalósításához;

89. hangsúlyozza, hogy az Északi-tenger–La Manche csatorna földrajzi térségre vonatkozó stratégia a szubszidiaritás elvének alkalmazásán alapul. A stratégia olyan témákkal és problémakö-

rökkel foglalkozik, amelyek nem oldhatók meg kizárólag helyi, regionális és nemzeti szinten;

90. kiemeli, hogy ezt a stratégiát széles körű nyilvános konzultációk keretében kell kidolgozni. A stratégia kidolgozásának a helyi és regionális önkormányzatok képviselőiként működő Régiók Bizottságával, és kiemelten a CPMR Északi-tengeri Bizottságával, az „Arc Manche Assembly” fórummal és más fontos szereplőkkel folytatott szoros együttműködésben kell megvalósulnia. Célszerű bevonni Norvégiát és Izlandot is, amelyek az EGT tagjai;

91. felkéri az Európai Bizottságot, hogy már 2013 előtt biztosítson technikai segítségnyújtási eszközöket makroregionális stratégiák kidolgozásához, hogy ezeket fel lehessen venni az Európai Unió jövőbeni pénzügyi tervébe;

92. javasolja az Európai Bizottságnak, hogy 2013-ig a területi együttműködést ösztönző, azon belül is elsősorban az INTERREG IV B programjai és más hálózati programok – mint például az ESPON – keretében is támogassa az Északi-tenger–La Manche csatorna térségre vonatkozó makroregionális stratégia kialakítását. Így egyértelművé válnak a térségre vonatkozó, már érvényben lévő európai irányelvek és egyezmények;

93. üdvözli, hogy az Európai Bizottság munkaprogramja „Az integrált tengerpolitika északi-tengeri térségében történő megvalósításáról” címmel közlemény előterjesztését irányozza elő;

94. sürgetően szükségesnek tartja, hogy egy zöld könyv keretében részletesen megvizsgálják és meghatározzák a makrorégiók szerepét és funkcióját. A Régiók Bizottsága az Európai Bizottság 2010. évi jogalkotási és munkaprogramjával kapcsolatos állásfoglalásában már felszólította erre az Európai Bizottságot;

95. kéri elnökét, hogy továbbítsa ezt a saját kezdeményezésű véleményt az Európai Bizottságnak, az Európai Parlamentnek, a Tanács soros elnökének és annak a hármas elnökségben (2010–2011) részt vevő partnereihez.

Kelt Brüsszelben, 2010. október 5-én.

*a Régiók Bizottsága
elnöke*

Mercedes BRESSO

A Régiók Bizottsága véleménye – Európai digitális menetrend

(2011/C 15/07)

A RÉGIÓK BIZOTTSÁGA

- üdvözli az európai digitális menetrendet, az Európa 2020 stratégia hét kiemelt kezdeményezésének egyikét. A digitális menetrend célja általánosságban, hogy a nagy sebességű és szupergyors internetre és interoperábilis alkalmazásokra épülő egységes digitális piac révén fenntartható gazdasági és szociális előnyöket teremtsen. A digitális menetrend végrehajtása az ambíció és az elköteleződés megfelelő szintjétől függ, amely lehetővé teszi Európa számára egy új, tudáson, alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdaságon és magas foglalkoztatáson alapuló gazdasági modell kialakítását;
- megjegyzi, hogy a menetrend ajánlásainak elsődleges címzettjei többek között a helyi és regionális önkormányzatok, amelyek a végrehajtás fő ösztönzői is lehetnek. Az európai digitális menetrend helyi és regionális szintre vonatkozó prioritásai előfeltételei a polgárok életminőségének, illetve társadalmi-gazdasági tevékenységének, és elő fogják mozdítani a hatékonyabb és személyre szabottabb közszolgáltatásokat, valamint a helyi vállalkozásokat;
- hangsúlyozza, hogy az egységes digitális piac az európai digitális menetrend sarokköve, amely lehetővé teszi a jogszerű digitális tartalmak és online szolgáltatások létrehozására és terjesztésére szolgáló, bővülő, sikeres és élénk összeurópai piac kialakítását, valamint egyszerű, biztonságos és rugalmas hozzáférést biztosít a fogyasztók számára a digitális tartalmakhoz és a szolgáltatási piacokhoz;
- üdvözli az Európai Bizottságnak a szerzői jogok tisztázására, kezelésére és határokon átnyúló engedélyezésére irányuló kezdeményezését, amelyet az internetes jogok kezelésének, átláthatóságának és összeurópai engedélyezésének javítása, valamint az európai kultúra részét képező művek digitalizálására és terjesztésére vonatkozó jogi keretek megalkotása révén valósítana meg;
- rámutat, hogy az internetes infrastruktúra kiépítése és az azon keresztül nyújtott szolgáltatások kidolgozása során elengedhetetlen annak biztosítása, hogy a biztonsági követelmények valamennyi szinten teljesüljenek, és ezáltal garantálják a magánélet, valamint a személyes adatok védelmének optimális szintjét. E tekintetben fontos szempont a személyes adatok engedély nélküli nyomon követésének és a profilalkotásnak a megelőzése.

Előadó:	Markku Markkula (FI/EPP), Espoo város tanácsának tagja
Referenciaszöveg:	A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának: Az európai digitális menetrend COM(2010) 245 végleges

I. BEVEZETÉS

A RÉGIÓK BIZOTTSÁGA

1. üdvözli az európai digitális menetrendet, az Európa 2020 stratégia hét kiemelt kezdeményezésének egyikét. A digitális menetrend célja általánosságban, hogy a nagy sebességű és szupergyors internetre és interoperábilis alkalmazásokra épülő egységes digitális piac révén fenntartható gazdasági és szociális előnyöket teremtsen. A digitális menetrend végrehajtása az ambíció és az elköteleződés megfelelő szintjétől függ, amely lehetővé teszi Európa számára egy új, tudáson, alacsony széndioxid-kibocsátású gazdaságon és magas foglalkoztatáson alapuló gazdasági modellt kialakítását.

2. megjegyzi, hogy a menetrend ajánlásainak elsődleges címzettjei többek között a helyi és regionális önkormányzatok, amelyek a végrehajtás fő ösztönzői is lehetnek. Az európai digitális menetrend helyi és regionális szintre vonatkozó prioritásai előfeltételei a polgárok életminőségének, illetve társadalmi-gazdasági tevékenységének, és elő fogják mozdítani a hatékonyabb és személyre szabottabb közszolgáltatásokat, valamint a helyi vállalkozásokat;

3. kiemeli, hogy a közszféra szereplői között a helyi és regionális önkormányzatok állnak a legközelebb az átlagpolgárokhoz, és ők felelnek a polgárok jólétét befolyásoló legfontosabb szolgáltatásokért. A helyi és regionális önkormányzatoknak sürgősen fel kell készülniük az új technológiai lehetőségek hasznosítására, különösen a gazdasági válságnak, valamint a demográfiai összetételnek és a lakossági igények változásainak fényében. A leghatékonyabban a helyi és regionális önkormányzatok, a hozzájuk kapcsolódó üzleti tevékenységek és a harmadik szektor hasznosíthatja közösen az innovációt. Döntő fontosságú, hogy az egyetemek és kutatóközpontok által létrehozott tudást helyi és regionális szinten milyen hatékonyan alkalmazzák;

4. emlékeztet arra, hogy a Régiók Bizottsága a kezdetektől fogva ösztönözte az IKT-kutatásra irányuló beruházásokat annak érdekében, hogy biztosíthassa az új vállalkozások növekedését és fejlődését, valamint meggyőződése, hogy csak az IKT hatékony alkalmazása gyorsíthatja fel az európai szintű társadalmi-gazdasági kihívások kezelését célzó innovációt;

5. felismeri, hogy az internetes kormányzati szolgáltatások ez idáig túlnyomórészt abban merültek ki, hogy a papíralapú bürokráciát online keretek közé helyezték át. Az EU-nak és

tagállamainak az élre kell állniuk, és – szoros együttműködésben a helyi és regionális önkormányzatokkal – az európai és nemzeti szintű erőfeszítések vezetőiként az IKT használatával komolyabb változást kell előidézniük a kormányzati eljárásokban és struktúrákban annak érdekében, hogy láthatóvá tegyék a hatóságok munkájának értelmét, növeljék annak minőségét és eredményességét, és a nagyközönség, valamint a vállalkozások számára egyaránt csökkentsék a bürokráciát;

6. úgy véli, hogy a közleményben javasolt intézkedések jelen formájukban, úgy tűnik, megfelelnek a szubszidiaritás és az arányosság elvének; hangsúlyozza ugyanakkor, hogy az európai digitális menetrend hatálybaléptetését célzó intézkedések kidolgozásába, végrehajtásába és irányításába rendszeresen be kell vonni a regionális és helyi önkormányzatokat (különösen a következő intézkedési területeken: interoperabilitás és közös szabványok, nagy sebességű és szupergyors internet-hozzáférés, digitális jártasság, a digitális készségek és a digitális társadalmi befogadás javítása, az IKT-nak az uniós társadalom szempontjából, például az elektronikus kormányzati szolgáltatásokkal kapcsolatban tapasztalható előnyei, éghajlatváltozás és intelligens közlekedési rendszerek).

II. POLITIKAI AJÁNLÁSOK

Elengedhetetlen a hatékony végrehajtás

7. üdvözli az európai digitális menetrend azon célkitűzését, hogy Európából világviszonylatban az intelligens, fenntartható és inkluzív növekedés motorja váljék;

8. emlékeztet az európai digitális menetrendről szóló tanácsi következtetésekre (a Közlekedési, Távközlési és Energiaügyi Tanács 2010. május 31-i ülése),⁽¹⁾ amely többek között az alábbiakat állapítja meg:

— Európának ösztönöznie kell a digitális gazdaság fejlődését, mert az valamennyi ágazat esetében elősegíti a termelékenységét és a versenyképességet, továbbá ki kell használnia az IKT-ban rejlő lehetőségeket az olyan globális szinten jelentkező problémák jobb megoldására, mint az alacsony széndioxid-kibocsátású és erőforrás-hatékony gazdaságra való áttérés, valamint a több és jobb munkahely megteremtése,

⁽¹⁾ A Tanács következtetése az európai digitális menetrendről (a Közlekedési, Távközlési és Energiaügyi Tanács 2010. május 31-i ülése), http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/en/trans/114710.pdf.

- az európai digitális menetrend az Európa 2020 stratégián belül központi szerepet játszik, és azt ennek a stratégiának a többi elemével és más, a közeljövőben megvalósítandó kiemelt kezdeményezésekkel, például az „Innovatív Unió” és az „Iparpolitika a globalizáció korában” kezdeményezésekkel összehangolt módon kell kidolgozni,
- Európa versenyhelyzetét az IKT területén megvalósuló kutatási, fejlesztési és innovációs erőfeszítések megsokszorozásával és a tudásháromszög működésének fellendítésével meg kell erősíteni ebben a fontos ágazatban,
- Az Európai Bizottságot és a tagállamokat felkéri, hogy az európai digitális menetrend megfelelő végrehajtásának érdekében térképezzék fel, milyen módon fokozható az érintett intézmények közötti horizontális koordináció mind uniós, mind pedig nemzeti szinten;

9. emlékeztet az új európai digitális menetrendről szóló, 2010. május 5-i európai parlamenti állásfoglalásra, amely kimondja, hogy Európa csak akkor élvezheti e digitális forradalom előnyeit, ha valamennyi uniós polgárt mobilizálja, és lehetővé teszi teljes részvételüket az új digitális társadalomban, továbbá ha a politikai fellépés középpontjába az egyént helyezi; illetve hogy „e digitális forradalom többé nem tekinthető csupán az ipari múltból eredő fejlődésnek, hiszen az egy radikális átalakulási folyamat”;⁽²⁾

10. elismeri, hogy az információs társadalom hatalmas mértékben felgyorsította a gazdasági és társadalmi haladást. Az információs társadalomról a zöld tudásalapú társadalomra történő szükséges átállás akár egyfajta paradigmaváltásnak is tekinthető. Az európai digitális menetrend jelentőségét jól szemlélteti, hogy ennek a kiemelt kezdeményezésnek az eredményes végrehajtása előfeltétele annak, hogy az EU 2020 stratégia további kiemelt kezdeményezései sikeresek legyenek;

11. elismeri, hogy a társadalom minőségét nagymértékben az határozza meg, hogy képes-e megteremteni a tényleges közös tanulást és munkát, valamint új, jövőbelátó tudást létrehozni. Ennélfogva társadalmunk teljesen új követelményeket szab meg a munkamódszerekre, a munkakultúrákra, az információk érvényességére, a médiaműveltségre stb. vonatkozóan;

12. megjegyzi, hogy a digitalizáció és a globalizáció nyomán rohamosan változnak az üzleti folyamatok. Az OECD tanulmányai szerint az IKT messzemenő hatást gyakorol az egyes vállalkozások gazdasági teljesítményére és sikerére, különösen akkor,

ha a készségekre, a szervezeti változásra, az innovációra és az új vállalkozások létrehozására irányuló beruházással kombinálják;⁽³⁾

13. hangsúlyozza, hogy az európai digitális menetrend végrehajtásának együtt kell járnia az egész életen át tartó tanulás és a humántőke fejlesztésével, valamint az ezek népszerűsítéséhez szükséges intézkedések kidolgozásával. A siker kulcsa az, hogy EU-szerte milyen hatékonyan és milyen széles körben ösztönözhető a munkaközösségek és a nagyközönség, tehát az egyének és a különböző közösségek arra, hogy aktív szerepet vállaljanak egy számottevően innovatívabb és produktívabb Európa megteremtésében. A maradéktalan sikerhez a polgároktól kiinduló innovatív kezdeményezések, a vállalkozói szellem, a növekedni kívánó vállalatok és különösképpen az innovatív állami, üzleti és harmadik szektorbeli partnerségi kezdeményezések valamennyi szinten (EU, tagállamok, helyi és regionális önkormányzatok) határozott politikai kötelezettségvállalást tesznek szükségessé;

14. hangsúlyozza, hogy az innovációs folyamatok felgyorsítását és a gyors végrehajtást lehetővé tevő képességek alapvető sikertényezők a hálózatalapú társadalmakban. Ez fokozottabb teljesítményértékelést, illetve régiók és városok közötti együttműködést kíván annak érdekében, hogy a kihívásokra innovatív megoldásokkal lehessen választ adni, valamint hogy a bevált gyakorlatokat a helyi körülmények között és a helyi kultúrákban alkalmazhassák;

15. kiemeli, hogy a közszolgáltatások kidolgozása során a nyitottságot, az újrafelhasználhatóságot és a technológiasemlegességet kell vezérelyként alkalmazni;

Európa lehetőségeinek teljes körű kihasználása

16. hangsúlyozza, hogy teljes körűen ki kell használni Európában az állami és a magánszférában történő IKT-fejlesztésre kínálkozó lehetőségeket, valamint hogy az IKT-t a helyi és regionális önkormányzatok olyan szolgáltatásainak javítására kell felhasználni, mint az egészségügy, az oktatás, a közrend, a biztonság és a szociális szolgáltatások. Az állami IKT-szolgáltatások terén az EU által támogatott, a helyi és regionális önkormányzatokat, valamint az IKT-fejlesztéssel foglalkozó kkv-kat tömörítő, a köz- és a magánszféra közötti partnerségek Unió-szerte kiváló alapként szolgálhatnak a helyi készségek és tudás kiépítéséhez;⁽⁴⁾

17. emlékeztet arra, hogy az egységes digitális piac az európai polgárok számára - nem csupán fogyasztói, de vállalkozói, illetve a kreatív ágazatokban és más vállalkozásokban tevékenykedő tudásmenedzsment-szakértői minőségükben is - hatalmas lehetőségeket kínál;

⁽²⁾ Az Európai Parlament 2010. május 5-i állásfoglalása, Új digitális menetrend kialakítása Európa számára: 2015.eu, <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?type=TA&reference=P7-TA-2010-0133&language=HU&ring=A7-2010-0066>.

⁽³⁾ OECD, *The Economic Impact of ICT – Measurement, Evidence and Implications* (Az IKT gazdasági hatása – mérések, eredmények, következtetések).

⁽⁴⁾ CdR 156/2009 fin.

18. felhívja a figyelmet arra, hogy az európai digitális menetrend végrehajtásához európai szinten komoly gondolkodásmódbeli változásra van szükség: a horizontális és multidiszciplináris munkavégzésre való hajlandóságra, a hagyományos korlátokon való felülemelkedésre, a régi struktúrákkal való szakításra, valamint az együttműködés irányába ható szemléletváltásra. A megszokott fejlesztési projektek révén nem érhető el a kívánt hatás. A szükséges változás elérésének egyik módját a vezető európai szakértelmen alapuló, valamennyi érdekelt fél bevonásával megvalósuló, nagyléptékű, úttörő jellegű projektek jelentik. Különös figyelmet kell fordítani a projekteredmények helyi szintű terjesztésére és végrehajtására;

19. rámutat, hogy Európának életszerűbb, felhasználóközpontúbb kutatásra és innovációra van szüksége. Az egyetemek és az ipar közötti együttműködés platformjával szolgáló élő laboratórium olyan európai szintű elképzelés, amelyet a végfelhasználók elkötelezett szerepvállalásával tovább kell fejleszteni. A jól működő szolgáltatási folyamatok lehetővé teszik a felhasználók számára, hogy aktív szerepet játsszanak a kutatásban és az innovációban, valamint valamennyi érdekeltet a folyamatos tanulásban való részvételre ösztönzik. Mindez erőteljes pozitív hatást gyakorolhat a helyi szintű szolgáltatási folyamatok megújítására és a regionális együttműködés fokozására. A digitális menetrend végrehajtása során olyan ösztönzőket kell létrehozni, amelyek arra buzdítják a helyi és regionális önkormányzatokat és az egyetemeket, hogy közösen munkálkodjanak az élő laboratóriumok szükséges koncepcióinak kidolgozásán;

20. megismétli, hogy a kiváló minőségű szélessávhoz való megfizethető hozzáférés javíthatja a polgárok életminőségét és a helyi és regionális önkormányzatok által nyújtott szolgáltatások színvonalát, miközben a mikro-, kis- és középvállalkozások számára egyszerűbbé teszi termékeik értékesítését. A távoli régiók és közösségek, különösen a legkülső területek számára várhatóan jelentős előnnyel jár majd a szélessávú szolgáltatásokhoz való szélesebb körű és gyorsabb hozzáférés; ⁽⁵⁾

21. arra kéri a városokat és régiókat, hogy közösen munkálkodva hozzák létre az új innovatív megoldásokhoz szükséges kritikus tömeget. Az EU-nak és a tagállamoknak kedvező körülményeket kell teremteniük az új típusú, kereskedelmi hasznosítást megelőző közbeszerzésekhez, hatékonyabban felkészítve ezáltal a közzszférát a fokozatos és a radikális innovációra. Az energiahatékonyság és az intelligens közlekedés például olyan területek, ahol a helyi alkalmazások támogatása új, radikális fejlesztéseket kíván;

22. felhívja a figyelmet arra, hogy az épített környezet irányítása és a várostervezés olyan ágazatok, amelyek jelentős hatást gyakorolnak a helyi gazdaságra, valamint a lakókörnyezet minőségére. Az információkezelés új fejlesztései kulcsfontosságú

szerepet játszhatnak az új, ambiciózus éghajlati rezsim kialakítására irányuló célkitűzés elérésében. A létesítménykezelés területén gyakran az épületinformáció-modellezés (BIM) használatával készítik el a létesítmények fizikai és működésbeli tulajdonságainak digitális leképezését. A BIM fogalmait ki kell terjeszteni a régió- és a várostervezésre is. Ezt követően a BIM közös tudástárként szolgálhat egy terület számára, amely megbízható alapot képez az életciklus-elemzéshez, a felhasználóközpontú üzleti folyamatok kidolgozásához és az értékteremtő döntéshozatalhoz;

Élénk egységes digitális piac

23. hangsúlyozza, hogy az egységes digitális piac az európai digitális menetrend sarokköve, amely lehetővé teszi a jogszerű digitális tartalmak és online szolgáltatások létrehozására és terjesztésére szolgáló, bővülő, sikeres és élénk összeurópai piac kialakítását, valamint egyszerű, biztonságos és rugalmas hozzáférést biztosít a fogyasztók számára a digitális tartalmakhoz és a szolgáltatási piacokhoz;

24. rámutat, hogy a közzszféra információihoz való nyílt hozzáférés a társadalom egésze számára előnyös. A kapcsolt nyilvános adatokat felhasználó új gyakorlatok kidolgozása a felhasználóközpontú szolgáltatási folyamatok irányába tett lépés. A további előnyök innovatív szolgáltatások, új üzleti modellek és fokozott közzszférabeli hatékonyság formáját ölthetik, ezért az RB üdvözli a közzszféra információinak további felhasználásáról szóló irányelv felülvizsgálatát.

25. üdvözli az európai könyvtárak, múzeumok és archívumok online anyagait egyesítő rendszer, az Europeana létrejöttét, amelynek célja, hogy Európa kulturális és tudományos öröksége mindenki számára hozzáférhetővé váljék az interneten. ⁽⁶⁾ Az európai kulturális örökséghez való hozzáférés központi eszközként szolgál a kulturális sokféleség megértésének népszerűsítése, a többnyelvű, multikulturális Európa megerősítése és a polgárok ezen belüli egyesítése, valamint a gazdasági potenciál olyan területeken történő növelése szempontjából, mint az idegenforgalom és a tanulás;

26. felhívja a figyelmet, hogy az e-kereskedelemmel, elsősorban a számlázással kapcsolatos elektronikus üzenetekre vonatkozó közös európai normák hiánya az egyik legnagyobb technikai akadály a működő egységes digitális piac megvalósítása előtt;

27. támogatja az e-aláírásról szóló irányelv felülvizsgálatára irányuló javaslatot a biztonságos e-hitelesítési rendszerek határon átnyúló elismerésével és interoperabilitásával kapcsolatos jogi keret megteremtése érdekében;

⁽⁵⁾ CdR 252/2005 fin.

⁽⁶⁾ COM(2009) 440 végleges.

28. üdvözli az Európai Bizottságnak a szerzői jogok tisztázására, kezelésére és határokon átnyúló engedélyezésére irányuló kezdeményezését, amelyet az internetes jogok kezelésének, átláthatóságának és összeurópai engedélyezésének javítása, valamint az európai kultúra részét képező művek digitalizálására és terjesztésére vonatkozó jogi keretek megalkotása révén valósítana meg;

29. hangsúlyozza, hogy egyensúlyt kell teremteni a felhasználók jogai, illetve a szellemi tulajdonjogok jogosultjainak jogai között. A szellemi tulajdonjogok védelmét célzó intézkedések nem sérthetik a felhasználók azon jogát, hogy az analóg formátumú tartalmakhoz hasonlóan a digitális tartalmakat is szabadon felhasználhassák. Ezenkívül a tartalomszűrés, illetve a hálózati hozzáférésnek a szellemi tulajdonjogok védelmét szolgáló megtagadása sem korlátozhatja a polgárok online tartalmakhoz való hozzáféréshez vagy önkifejezéshez való jogát;

Interoperabilitás és közös szabványok

30. üdvözli az európai IKT-szabványok végrehajtási szabályainak megújítására irányuló javaslatot, amelynek célja, hogy bizonyos IKT-fórumok és -konzorciumok szabványai használhatók legyenek, és bízik benne, hogy az Európai Bizottság gyakorlati fogalom meghatározást készít majd ezekhez a szabványokhoz, akár nyílt szabványoknak, akár nyílt specifikációknak nevezik majd őket;

31. egyetért azzal, hogy a tagállamoknak végre kell hajtaniuk a malmói és a granadai miniszteri nyilatkozatban foglalt átjárhatósági és szabványosítási kötelezettségvállalásokat, különösen a nyílt szabványokra és specifikációkra vonatkozókat;

32. hangsúlyozza, hogy a helyi és regionális önkormányzatokat be kell vonni a közigazgatás átjárhatóságának, valamint a közszolgáltatás-nyújtás hatékonyságának javítását szolgáló széles körű együttműködésbe, amelyben az önkormányzatoknak aktívan részt kell venniük; ⁽⁷⁾

Bizalom és biztonság

33. hangsúlyozza, hogy az új részvételi alapú platformok és interaktív közös fejlesztésű szolgáltatások (web 2.0 és azon túl), amelyekben a felhasználók aktív szereplőkké, termelőkké vagy úgynevezett „prosumerekké” (aktívan hozzájáruló fogyasztókká) válnak, példátlan lehetőséget kínálnak az európai polgárok kreativitásának mozgósítására. Mindenképpen létre kell hozni a nyitottság és a bizalom környezetét és kultúráját, amely elősegíti ezt a fejlődést;

34. rámutat, hogy az internetes infrastruktúra kiépítése és az azon keresztül nyújtott szolgáltatások kidolgozása során elengedhetetlen annak biztosítása, hogy a biztonsági követelmények valamennyi szinten teljesüljenek, és ezáltal garantálják a magánélet, valamint a személyes adatok védelmének optimális szintjét. E tekintetben fontos szempont a személyes adatok engedély nélküli nyomom követésének és a profilalkotásnak a megelőzése; ⁽⁸⁾

35. a bizalommal és biztonsággal kapcsolatos kérdéseket illetően valamennyi alkalmazott alapos képzésére szólít fel, amelynek különösen a (például a hálózatok, rendszerek, biztonság, adatvédelem terén dolgozó) szaktechnikusokat, a különböző elven működő biztonsági eljárásokkal közvetlenül foglalkozó személyzetet, valamint az innovációs és modernizációs folyamatokba általában vagy közvetve bevont személyzetet (például a fogyasztók számára digitális jártasságot oktatókat) kell céloznia;

36. erőteljesen hangsúlyozza a tartalomszolgáltatók felelősségét és azt, hogy a jogellenes és káros tartalom elleni küzdelmet az információ szabad áramlásának korlátozása nélkül kell folytatni (a számos tagállamban alkalmazott tartalomszűrés olyan tartalmakat is letilt, amelyeket nem kellene, és a folyamat jellemzően nem átlátható és elszámoltatható). Létre kell hozni olyan eszközöket, amelyek segítségével védelmet lehet nyújtani különösen a kiszolgáltatók helyzetű felhasználók számára. Emellett olyan eszközökre is szükség van, amelyekkel a káros tartalmakat figyelni lehet és közvetlenül a megjelentetés után el lehet távolítani az internetről;

Nagy sebességű és szupergyors internet-hozzáférés

37. emlékeztet arra, hogy a helyi és regionális önkormányzatoknak központi szerepet kell játszaniuk az egyenlő és megfizethető szélessávú hozzáférés biztosításának elősegítésében olyan területeken, ahol például a piaci mechanizmusok nem bizonyulnak elégségesnek; az elektronikus hozzáférési szakadék áthidalását célzó kísérleti projektek vezetésében; valamint új, állampolgár-központú elektronikus közszolgáltatásra irányuló megközelítések kialakításában; ⁽⁹⁾

38. javasolja, hogy a finanszírozás és az egyéb támogatási intézkedések a nyílt hozzáférésű szélessávú hálózatok végrehajtását részesítsék előnyben, amelyek alapját egy horizontálisan rétegelt hálózati architektúra és olyan üzleti modell képezi, amely a hálózathoz való fizikai hozzáférést szétválasztja a szolgáltatásnyújtástól. A meglévő optikai kábelhálózatot meg kell nyitni a verseny előtt;

39. emlékeztet arra, hogy lakóhelyétől függetlenül minden állampolgár számára biztosítani kell az információs társadalom működő infrastruktúráját. A megbízhatóan működő és gyors kommunikációs kapcsolatoknak és az ezeket kiegészítő hatékony, vezeték nélküli mobilszolgáltatásoknak jelentős szerepük van a régiók versenyképességének és elérhetőségének, valamint az esélyegyenlőségnek az előmozdításában;

40. hangsúlyozza annak fontosságát, hogy a távoli és ritkán lakott területeken biztosítsák a rádiófrekvencia elérhetőségét a vezeték nélküli szélessávú szolgáltatások számára, és üdvözli az Európai Bizottság abbéli elkötelezettségét, hogy koordinálni fogja a frekvenciahasználatra vonatkozó technikai és szabályozási feltételeket és harmonizálni fogja a frekvenciasávokat a készülékek piacán a méretgazdaságosság megteremtése érdekében, valamint az EU egész területén lehetővé teszi a fogyasztók számára ugyanolyan készülékek használatát és ugyanolyan szolgáltatások igénybevételét;

⁽⁷⁾ CdR 10/2009 fin.

⁽⁸⁾ CdR 247/2009 fin.

⁽⁹⁾ CdR 5/2008 fin.

A digitális jártasság, a digitális készségek és a digitális társadalmi befogadás javítása

41. elismeri, hogy folyamatban van egy olyan átalakulás, amelynek során az oktatási rendszer fejlesztésére van szükség, akár radikális mértékben is. Az oktatás feladata ma már nem a hatalmas mennyiségű ismeret átadása. A lényeg a tanulás tanítása, azaz annak elérése, hogy az emberek fejlesszék tanulási kompetenciáikat, és ennek segítségével önállóan képesek legyenek az ismeretek megszerzésére és feldolgozására. A digitális jártasság e tekintetben meghatározó fontosságú;

42. kiemeli, hogy az európai digitális menetrend egyik legfőbb célja a közérdekű információkhoz és az e-szolgáltatásokhoz való hozzáférés, valamint ezek felhasználhatóságának ösztönzése. Az európai digitális menetrendnek elő kell segítenie az IKT teljes beépítését az oktatásba és a képzésbe. A digitális jártasság, az e-készségek és e-kompetenciák mindenki számára speciális tevékenységeket és hatékony tanulási környezetet tesznek szükségessé;

43. úgy véli, hogy az e-készségek európai cseremechanizmusainak létrehozásával számos olyan további közönségszereplőt is bevonható és átképezhető, akik számára jelenleg kevésbé léteznek megfelelő üzleti vagy felsőoktatási e-készség-fejlesztő tanulási ajánlatok. Az IKT által támogatott rugalmas munkafeltételek és távmunka lehetőségei számos új módot teremtenek a lakossági csoportok foglalkoztatására. E kezdeményezésekhez köz- és magánszféra közötti partnerségek szükségesek, különösen azért, mert a kereskedelmi szolgáltatásokat és a tanulási ajánlatokat kifejezetten az egyes csoportok igényeihez kell igazítani.

44. hangsúlyozza, hogy olyan európai regionális és helyi szereplőkre van szükség, akik úttörő szerepet vállalnak abban, hogy az IKT által támogatott rendszermegoldások alkalmazásával kezeljék a lakosság előregedésének problémáját, és innovatív, információs és kommunikációs technológiákkal segített koncepciók kidolgozására szólít fel, hogy Európa vezető szerephez juthasson a digitalizált világban történő aktív idősödés terén;

45. hangsúlyozza, hogy a könyvtárak hasznos és hatékony módot kínálnak arra, hogy társadalmi státuszra való tekintet nélkül átfogó információs szolgáltatásokat nyújtsanak a nagyközönség számára. A legjobb európai gyakorlat ott alakult ki, ahol a könyvtárakat digitális kulturális és információs szolgáltatási központként hozták létre, méghozzá olyan helyen, ahol az emberek naponta megfordulnak – például bevásárlóközpontokban. Ennek fényében az új szolgáltatások tartalmának és az új digitális médiumoknak a tervezésekor nem csupán a gazdasági kritériumokat, hanem a társadalmi és kulturális igényeket is figyelembe kell venni;

46. aláhúzza, hogy a hatékony végrehajtás érdekében figyelembe kell venni, hogy a kulturális és a kreatív ágazatok tartalmat szolgáltatnak az információs és kommunikációs technológiák számára, és így hozzájárulnak további fejlődésükhöz. A digitális menetrendnek kulcsszerepe van az ágazat lehetőségeinek kiaknázásában, valamint a kulturális és kreatív jellegű online tartalomra és szolgáltatásokra vonatkozó egységes és biztonságos piac kialakításában. Európa kulturális örökségének jobb kihasználása érdekében aktívan támogatni kell annak digitalizálását;

Az IKT előnyei az uniós társadalom számára

47. javasolja, hogy tulajdonítsanak kiemelt jelentőséget az IKT által támogatott elképzelések és módszerek kidolgozásának a kutatás-fejlesztés eredményeinek terjesztése és a valós folyamatok során történő végrehajtásuk érdekében. E tevékenységre jó példa a versenyképességi és innovációs keretprogram (CIP), amely nagyszerű platformot képez a jövőbeni internetes alkalmazások terjesztésének ösztönzéséhez. A CIP-et meg kellene erősíteni, méghozzá úgy, hogy jelentős többletforrást kap a sikeres projektek eredményeinek helyi és regionális szintű terjesztéséhez és átültetéséhez;

48. fontosnak tartja az informatikai eljárások felhasználását a polgári szerepvállalást előmozdító eszközként. Helyi és regionális szinten például olyan digitális vita- és munkafórumokat kellene létrehozni, ahol a polgárok részt vehetnének a hozzájuk közel álló hétköznapi szolgáltatások fejlesztésében;

49. rámutat, hogy az európai digitális menetrend rendkívüli lehetőségeket rejt magában a tekintetben, hogy ösztönzőként szolgáljon a régiók és az önkormányzatok számára saját szolgáltatásaik és termelési folyamataik európai együttműködés keretében történő reformjához. Az európai régióknak és önkormányzatoknak az egymással, valamint az egyetemekkel és vállalatokkal folytatott teljesítményértékelés és együttműködés alapján átfogó módon felül kell vizsgálniuk struktúráikat, munkamódszereiket és folyamataikat. Az uniós szintű együttműködés és finanszírozás ezenkívül jóval bátrabb kockázatvállalást tesz lehetővé. Az EU-nak új gyakorlatot kell alkalmaznia, amely szerint a beruházásokat az az elképzelés vezérli, hogy egyes helyi és regionális önkormányzatok úttörő módon, aktívan kutatók, kísérletezők és döntéseket hoznak, új megoldásokat dolgozva ki a jövőre, amelyek mindenkinek hasznára válnak;

50. erőteljesen hangsúlyozza a szolgáltatási folyamatok átalakításának fontosságát mind az állami, mind pedig a magánszférában az IKT által támogatott folyamatát szervezés előnyének kihasználása érdekében. Az e-számlázás és az e-személyazonosítás felgyorsítása úttörő szereplőket, együttműködést és szabványosítást kíván;

Kutatás és innováció

51. kiemeli az Európai Innovációs és Technológiai Intézet (EIT) fontosságát, és elismeri, hogy annak tematikus prioritásai – a jövő információs és kommunikációs társadalma, az éghajlatváltozás és a fenntartható energia – az Európa 2020 stratégia kulcselemei. Helyi és regionális szinten az EIT gyakorlati hatással bírhat a regionális és helyi innovációs képességet növelő új elképzelések és eljárások kidolgozása és népszerűsítése tekintetében. Ehhez egyes helyi és regionális önkormányzatoknak vállalniuk kell, hogy megfelelő beruházások révén saját régiójukat tesztelési környezetté alakítják az EIT és az élő laboratórium tevékenységei számára, amelyekben a különböző polgári és közösségi csoportok aktív, felhasználóközpontú módon működnek közre;

52. rámutat, hogy szűkebb szakterületeken még a kisebb regionális és helyi szintű intézmények is létrehozhatnak világszerte érdeklődésre számot tartó tudást, különösen, ha globális hálózatokban vesznek részt, és tudásalapú vállalkozásokkal működnek együtt; ⁽¹⁰⁾

53. szorgalmazza, hogy az Európai Bizottság fejlessze tovább a tudásháromszög és az élő laboratórium elképzelését, amelyek bővítik a különböző tevékenységek közötti szinergiákat, szorosan kapcsolódnak a valós kihívásokhoz és problémamegoldáshoz, és amelyeknek szerves részét képezi a regionális dimenzió;

54. megerősíti, hogy a helyi és regionális önkormányzatok hajlandóak egyre aktívabb szerepet vállalni a tudomány, a technológia és az innovációs politika alkalmazásának népszerűsítésében, feltéve, hogy valamennyi uniós program és projekt esetében olyan megközelítést fogadnak el, amelyben az adott projekt területén a már meglévő felső szintű globális tudás feltérképezése, valamint annak hatékony felhasználása kulcsfontosságú finanszírozási kritérium;

55. javasolja, hogy az egyetemek és az ipar közötti úttörő fejlesztésekből származó innovációs tanulságokat hatékonyan alkalmazzák annak érdekében, hogy egész Európában meglehessen erősíteni a tudásmenedzsment-szakértők szükséges átfogó kompetenciaalapját;

A digitális menetrend nemzetközi vonatkozásai

56. egyetért azzal, hogy az internet stabilitásának megőrzése érdekében támogatni kell az internetirányítás nemzetközi szinten történő kezelését, valamint a több érdekelt részvételén alapuló modell szerint folyó világszintű együttműködést; és az Európai Bizottsággal együtt támogatja az Internetirányítási Fórum 2010 utáni fenntartását;

Végrehajtás és irányítás

57. úgy véli, hogy a Régiók Bizottságának – a helyi és regionális önkormányzatok képviselőjeként, valamint tekintve, hogy Európa-szerte szoros kapcsolat fűzi a legújabb fejlesztésekhez és a digitalizációval kapcsolatos helyes gyakorlatokhoz – a helyi és regionális önkormányzatokkal és azok reprezentatív szervezeteivel együtt proaktív szerepet kellene kapnia az európai digitális menetrend irányítási modelljében (például a szakértői csoportokban és az évente megrendezendő digitális közgyűlésben). A helyi és regionális önkormányzati szereplőknek és az őket képviselő szervezeteknek határozott, kiemelkedő szerepet kell kapniuk.

58. megjegyzi, hogy a digitális menetrendnek más kiemelt stratégiák sikerében is döntő szerepe van. Ezért jelentősen fokozni kell a több főigazgatóságra és programra kiterjedő együttműködést, és – különösen a már meglévő – programokon keresztül biztosítani kell a digitális menetrend végrehajtásához szükséges finanszírozást.

Kelt Brüsszelben, 2010. október 6-án.

*a Régiók Bizottsága
elnöke*

Mercedes BRESSO

⁽¹⁰⁾ CdR 247/2009 fin.

A Régiók Bizottsága véleménye – Küzdelem a hajléktalanság ellen

(2011/C 15/08)

A RÉGIÓK BIZOTTSÁGA

- szerint a hajléktalanság a szegénység és a társadalmi kirekesztés egyik szélsőséges formája, ezért az EU szociális biztonságot és társadalmi beilleszkedést célzó stratégiáiban fokozottan figyelembe kell venni. A hajléktalanok nagy aránya méltatlan az Európai Unióhoz. A szegénység és a társadalmi kirekesztés elleni küzdelem 2010-es európai éve jó alkalom arra, hogy felhívjuk a figyelmet erre az állandó problémára, amely a gazdasági válság következtében akár még súlyosabbá is válhat. A kérdés kezelését célzó mindenfajta tevékenységet természetesen hosszú távú szemlélet alapján kell kialakítani, amely túlmutat a 2010-es éven és a jelenlegi válságon;
- kiemeli a helyi és regionális önkormányzatok fontos szerepét a hajléktalanság elleni gyakorlati és hatékony fellépésben. Ők viselik a tényleges felelősséget, ezenkívül nagy tapasztalattal és gyakran jól működő módszerekkel és programokkal rendelkeznek, amelyek a korai és rövid távú, de hosszú távú segítségnyújtásra is összpontosítanak. Emiatt nagyobb szükség van arra, hogy a különböző hatóságok és szintek között világosabban osszák meg a hatásköröket. Ehhez kapcsolódóan megemlítendő, hogy a hajléktalanság problémája egy adott országon belül bizonyos régiókban, illetve egyes országokban különösen súlyos méreteket ölthet. Ezért olyan közösségi szintű és nemzeti mechanizmusokra van szükség, amelyek – többek között a területi és társadalmi kohézió érdekében – segítséget nyújtanak a sok hajléktalannal rendelkező régióknak.

Előadó: Tore HULT (SE/PES) Alingsås polgármester-helyettese, Svédország

I. A RÉGIÓK BIZOTTSÁGA POLITIKAI AJÁNLÁSAI

Háttér – kiindulópontok

1. Az RB emlékeztet arra, hogy az EU egyik sarokkövének számító gazdasági, társadalmi és területi kohézió mindaddig nem érhető el, míg a társadalom egy része hajléktalan, és ebből kifolyólag személyes és szakmai kibontakozására nézve kilátástalan helyzetben van. Az RB különösen a gyermekek és fiatalok hajléktalanságát tartja aggasztónak.

2. A hajléktalanság a szegénység és a társadalmi kirekesztés egyik szélsőséges formája, ezért az EU szociális biztonságot és társadalmi beilleszkedést célzó stratégiáiban fokozottan figyelembe kell venni. A hajléktalanok nagy aránya méltatlan az Európai Unióhoz. A szegénység és a társadalmi kirekesztés elleni küzdelem 2010-es európai éve jó alkalom arra, hogy felhívjuk a figyelmet erre az állandó problémára, amely a gazdasági válság következtében akár még súlyosabbá is válhat. A kérdés kezelését célzó mindenfajta tevékenységet természetesen hosszú távú szemlélet alapján kell kialakítani, amely túlmutat a 2010-es éven és a jelenlegi válságon.

3. Fontos leszögezni, hogy az EU tagállamai közös problémával állnak szemben. A hajléktalanság képzettségi szintjüktől, kulturális háttérüktől és korábbi anyagi helyzetüktől függetlenül érinti az embereket, és a probléma az Unió valamennyi országában jelen van. Közös intézkedésekre van tehát szükség a hajléktalanság megelőzéséhez vagy elkerüléséhez.

4. A hajléktalansághoz nagy személyes tragédiák kötődnek, a társadalom szempontjából pedig hatalmas költségek is. A hajléktalanok számának csökkentésével a társadalom mentesülne ettől a pénzügyi teherrel, és nagyobb arányú lenne a társadalmi részvétel, ami Európa fejlődéséhez is hozzájárulna.

5. Az RB hangsúlyozza, hogy a hajléktalanságot több körülmény együttesen váltja ki, és ezért nem beszélhetünk pusztán egyéni okokból eredő problémáról.

6. Az RB a hajléktalanság okát olyan különböző tényezők összjátékában látja, mint például a megfizethető áron elérhető lakások hiánya, az alacsony bérek, az alkoholizmus vagy a kábítószer-függőség, és az a tény, hogy a társadalom nem megfelelően kezeli ezeket a jelenségeket. Ide tartoznak még a mentális és egyéb betegségek, a családon belüli erőszak, a munkanélküliség, a problémás emberi kapcsolatok, a szabadlábba helyezés utáni visszailleszkedés a társadalomba, valamint a közpénzekből nyújtott támogatások módosulása és csökkenése. Különösen fontos a lakástulajdonosok hajléktalanokhoz

való hozzáállása, és az a kérdés, hogy hogyan tudnak részt vállalni abban, hogy a hajléktalanok lakhatási lehetőséghez jussanak. Az erőfeszítések sikere érdekében koordinációra és számos különböző intézkedésre van szükség.

7. Az RB úgy véli, hogy jobban meg kell ismerni a hajléktalanná válás folyamatát, és a hajléktalanságot fenntartó mechanizmusokat. Ezen ismeretek alapján hatékony intézkedéseket lehet bevezetni különböző politikaterületeken.

8. Az RB aggodalommal tekint a hajléktalanságra, és úgy véli, hogy több szinten is, részben megelőző jellegű, részben a nyilvánosság figyelmének felkeltésére összpontosító erőfeszítésekre van szükség. Nem utolsósorban: a lakásépítés mellé is ösztönzőket kell rendelni.

9. Az RB kiemeli a helyi és regionális önkormányzatok fontos szerepét a hajléktalanság elleni gyakorlati és hatékony fellépésben. Ők viselik a tényleges felelősséget, ezenkívül nagy tapasztalattal és gyakran jól működő módszerekkel és programokkal rendelkeznek, amelyek a korai és rövid távú, de hosszú távú segítségnyújtásra is összpontosítanak. Emiatt nagyobb szükség van arra, hogy a különböző hatóságok és szintek között világosabban osszák meg a hatásköröket. Ehhez kapcsolódóan megemlítendő, hogy a hajléktalanság problémája egy adott országon belül bizonyos régiókban, illetve egyes országokban különösen súlyos méreteket ölthet. Ezért olyan közösségi szintű és nemzeti mechanizmusokra van szükség, amelyek – többek között a területi és társadalmi kohézió érdekében – segítséget nyújtanak a sok hajléktalannal rendelkező régióknak.

10. Az RB véleménye szerint a hajléktalanság elleni átfogó stratégia sikeréhez az uniós intézményeknek hathatósabban kell ösztönözniük a fejlődést, és az elfogadott intézkedéseket nyomon kell követniük. Ez nem mond ellent a szubsidiaritási elv betartásának, sem a helyi és regionális önkormányzatok döntő szerepe elismerésének.

11. Az RB megállapítja, hogy a nemzetközi nyilatkozatok és a nemzeti jogszabályok arról az egyre erősebb akaratról tanúskodnak, hogy tudatosítsák a hajléktalanság – mint meghatározó társadalmi probléma – jelenségét az emberekből. Néhány országban az alkotmány rögzíti a lakhatáshoz való jogot.

12. Számos itt leírt javaslat és intézkedés ezeken a fontos közös alapokon és immár létező kereteken nyugszik. Ez egyúttal azt is jelenti, hogy a hajléktalanság problémája megoldható új jogi eszközök kidolgozása nélkül.

13. Mivel a hajléktalanságnak nincs közös európai meghatározása, az RB arra kéri a tagállamokat, hogy lehetőség szerint az ETHOS-tipológiát (*European Typology of Homelessness and Housing Exclusion – a hajléktalanság és a lakhatási kirekesztettség európai tipológiája*) alkalmazzák. Ez lehetővé tenné az egyes tagállamokra jellemző helyzet és az egyes kezdeményezések eredményeinek összehasonlítását. Hajléktalan az,

- akinek nincs tető a feje felett (aki menedékhely hiányában az utcán alszik),
- akinek nincs állandó lakhelye (aki hajléktalanok átmeneti elszállásolására szolgáló intézményekben, menedékhelyen, bizonyos csoportokra irányuló egyéb tömegszállásokon, ápolóotthonokban és ennek megfelelő intézményekben él),
- aki bizonytalan lakáskörülmények között él (állandó [al]bérleti szerződés nélküli lakásban vagy saját lakás híján családtagoknál vagy barátoknál száll meg),
- aki rossz lakáskörülmények között él (barakkszerű szállások, szaniter berendezések nélküli szállások, a tagállami jog szerint lakhatatlan lakások, lakókocsik vagy kempingházak, amelyeket nem egész éves szállásnak szántak, valamint szűkös lakáskörülmények).

14. Az RB szerint a hajléktalanság leküzdésének a társadalmi beilleszkedést célzó uniós intézkedések egyik prioritását kellene képeznie, már csak annak tudatában is, hogy a Szociális Védelmi Bizottság a hajléktalanságot és a lakáspiacról való kirekesztést tette a 2009. év témájává. A 2010. év, amely az uniós tematika szerint a szegénység elleni küzdelem jegyében áll, kitűnő alkalom a kirekesztődés egy szélsőséges formája – a hajléktalanság – elleni küzdelem fokozására.

15. A megfizethető áron elérhető lakás az egyénhez kapcsolódó elsődleges javakhoz tartozik és jog. A tagállamoknak ezért mindent meg kell tenniük és minden lehetséges intézkedést meg kell hozniuk annak érdekében, hogy minden olyan embernek segítsenek a lakhatás megteremtésében, akinek a nemzeti jog szerint erre joga van.

16. Amellett, hogy figyelembe vesszük a hajléktalanságnak az érintetteket sújtó nyilvánvaló szociális következményeit, nem szabad szem elől téveszteni azt sem, hogy milyen társadalmi és gazdasági előnyöket jelent az, ha valakinek van munkája és lakása.

17. Az RB utal azokra a közvetett és közvetlen költségekre, amelyeket a hajléktalanság a tagállamok helyi és regionális önkormányzatai számára jelent. A legnagyobb részt természetesen a hajléktalanság következtében igénybe veendő speciális vagy általános források formájában jelentkező közvetlen költségek teszik ki. Egy további szempont azon adóbevételek elvesztése, amelyek a fizetett foglalkoztatás után kerülnének beszedésre. Összefoglalva azt lehet mondani, hogy a hajléktalanság számos ország gazdasági fejlődését lefékezi, és gátolja az általunk kívánt, hosszú távon fenntartható társadalom létrehozását, amelyet többek között az Európa 2020 terv irányoz elő.

18. A gazdasági hatásokról szóló, rendelkezésre álló adatok alapján a megelőző programok – amelyek költsége a hajléktalanság összköltségéhez képest rendkívül alacsony – ésszerűnek tűnnek.

A Régiók Bizottsága ajánlásai

19. Az RB szerint a tagállamoknak el kellene ismerniük ezt a társadalmi problémát, és azt, hogy további cselekvésre, valamint az eddigi munka megszilárdítására van szükség. A hajléktalanság leküzdésében való előrelépésnek alapvető előfeltétele, hogy az összehangolt megközelítés alkalmazása mellett egybefogjuk az összes érintett szintet (helyi, regionális, nemzeti és államközi szint).

20. A hajléktalanság elleni küzdelem fő nehézsége a mozgósítandó politikák sokféleségében és a különböző hatóságok közötti feladatmegosztásban rejlik. Ahhoz ugyanis, hogy hatékony lehessen, ennek a küzdelemnek többek között a városrendezési, a lakásépítési, a szociális, a foglalkoztatási és – a pszichiátriára is kiterjedő – egészségügyi politikát is magában kell foglalnia. Arról van tehát szó, hogy ösztönözni kell a szerződéses és területi együttműködést azok között a hatóságok között, amelyek a lakásfinanszírozásért felelősek, amelyek az építési engedélyeket kiadják, vagy a szociális támogatásokat nyújtják.

21. Az RB hangsúlyozza, hogy a helyzet javítása érdekében figyelembe kell venni a megelőzést célzó intézkedések mellett a rövid és hosszú távú megközelítést is.

22. Az RB szerint a hajléktalansággal kapcsolatosan rendelkezésre álló ismeretek alapján nem lehet olyan politikákat kidolgozni, amelyek maradéktalanul figyelembe veszik a hajléktalanok sokféleségét és azt, hogy milyen sokféle módon kerülhet az ember az utcára. Az, ahogyan a népesség e csoportjával foglalkoznak, egyébként gyakran e személyek mesterséges kategóriákba osztását is eredményezi annak alapján, hogy ilyen vagy olyan támogatási eszköz érint-e őket. Az információknak ez a hiánya csökkenti a hajléktalanok lehetőségeit arra, hogy a társadalomban tevékenyen részt vegyenek.

23. Az RB úgy látja, hogy túl kellene már lépni ezen a felfogáson, és emberi és személyre szabott megközelítést kellene alkalmazni az egyes személyek sajátos életútjára alapozva, az annak megfelelő segítségnyújtás érdekében. Ez a látásmód egyben azt is jelenti, hogy a hajléktalanság elleni intézkedéseket az érintett népességhez lehető legközelebb kell végrehajtani. A területi önkormányzatoknak tehát alapvető szerep jut.

24. Az RB úgy véli tehát, hogy tovább kellene fejleszteni a statisztikai eszközöket, és optimalizálni kellene azok felhasználását. Ösztönözni kellene az adatgyűjtés európai szintű harmonizációját az ETHOS-tipológia kapcsán megkezdett munka folytatásával, és általánosabban az egyes tagállamok közötti összehasonlításokon alapuló megközelítések támogatásával. A meglévő eszközöknek az egyéni életút szerinti megközelítéseket előnyben részesítő reformját is elő kellene segíteni, hogy számításba vegyék azokat a tényezőket, amelyek miatt az emberek az utcára kerülnek; azokat, amelyek az átmeneti otthonra találást követő újbóli hajléktalanná válást okozzák; illetve azokat, amelyek hozzájárulnak a végleges otthonra leléshez.

25. Az RB a helyi és regionális önkormányzatokat az átfogó intézkedéseknek és a hajléktalanság nyomom követésének a javítása érdekében széles körű együttműködésre és a különböző területek intézményközi koordinációjára kéri fel. Ehhez a különböző helyi és regionális önkormányzatok hosszú távú együttműködésére és hosszú távú stratégiákra van szükség; ezek együttesen megoldhatják a szóban forgó problémát, és véget vehetnek az azt kiváltó okoknak, amihez a rövid távú és *ad hoc* intézkedések nem elegendők.

26. Számos tagállam nem rendelkezik sem a hajléktalanság mértékére vonatkozó megbízható hivatalos adatokkal, sem az annak leküzdésére bevezetett sikeres intézkedésekre vonatkozó adatokkal. A Régiók Bizottsága arra kéri a tagállamokat, hogy az európai együttműködés keretében dolgozzanak azon, hogy a hajléktalanság felszámolására átfogó és egységes stratégia szülessen, továbbá ügyeljenek arra, hogy ez a stratégia nemzeti szinten is formát öltjön, ami a sikeréhez elengedhetetlen.

27. Az egyéni lakhatás az egyénhez kapcsolódó elsődleges javakhoz tartozik és alapvető feltétele annak, hogy az ember a társadalomban és a munkaerőpiacon megtalálja a helyét. A Régiók Bizottsága emiatt arra kéri az Európai Bizottságot, hogy ellenőrizze a megfelelő lakhatáshoz való jogot és annak lehetséges végrehajtását.

28. A Régiók Bizottsága véleménye szerint a hajléktalanság megszüntetéséhez energikus fellépésre van szükség. Szükséges a közös politikai fellépés a hajléktalanság ellen, mivel így teremthető meg a jövőbeni munka alapja. Enélkül fennáll annak a veszélye, hogy az erőfeszítéseket szétforgácsoltan, megfelelő összehangolás nélkül teszik meg. A számos helyi és regionális önkormányzatnál folyó munkát fejleszteni kell és szélesebb körben kell terjeszteni. A hajléktalanság megelőzésére nemzeti és nemzetközi modellekre és módszerekre van szükség. A nyilvánosság figyelmének felhívására, valamint a széles körű tudatosításra irányuló általános erőfeszítések szintén nagy jelentőségűek a célzott szerepvállaláshoz való hozzájárulás szempontjából.

29. A Régiók Bizottsága hangsúlyozza, hogy mennyire fontos fellépni az ellen a társadalmi felfogás ellen, mely szerint a hajléktalanság csupán az egyén ügye. Gondoskodni kell a hajléktalanság egyes okainak differenciáltabb megítéléséről és a társadalmat érintő következményeinek megvizsgálásáról. Az Európai Bizottságnak emiatt intézkedéseket kell hoznia, hogy az említett, differenciáltabb képet közvetítse.

30. A Régiók Bizottsága felkéri a helyi és regionális önkormányzatokat, hogy a lakhatáshoz való jogot az egyénhez kapcsolódó elsődleges javak között tartsák számon, és vegyenek részt a hajléktalanság okainak, következményeinek és költségeinek feltárásában. A hajléktalansággal kapcsolatos alaposabb ismeretek kell, hogy képezzék az erőfeszítések és a megelőző intézkedések alapját, ami által lehetségessé válik az intézkedések hatékonyságának értékelése.

31. Az RB szerint az eddig összegyűjtött ismeretek kevésbé terjedtek el. Másrészt a hatóságok nem alkalmazzák azokat kellő mértékben. Egy erőteljesebben stratégiai jellegű tervet kell kidolgozni arra, hogy miként továbbíthatók az információk a megfelelő szint felé.

32. A hajléktalanság leküzdése mellett szóló gazdasági érveket még nyomatékosabban kell megfogalmazni. Lehetővé kell tenni, hogy az elkövetkezendő években új jelentések szülessen

senek a témában. A megnövekedett tapasztalatok ily módon a további munka alapját képezhetik.

33. A Régiók Bizottsága azt javasolja, hogy EU-s szinten hozzanak létre tartós rendszert a bevált gyakorlatok meghatározása céljából. Nyomatékkal hangsúlyozza, hogy mennyire fontos a bevált gyakorlatok cseréje a helyi és regionális önkormányzatok között. Ez vonatkozik a közvélemény érdeklődésének felkeltésére irányuló, a megelőző, a személyzet kiképzését célzó, illetve a különböző hajléktalancsoportok differenciált támogatását megteremtő intézkedésekre.

34. Különösen pozitívan értékeli az RB azokat a kezdeményezéseket és projekteket, amelyeket a helyi és regionális önkormányzatok hajtanak végre a hajléktalanság elleni küzdelem érdekében. Megállapítja azonban, hogy a bevált gyakorlatok cseréjének fokozására van szükség. Ez történhet az egyes tagállamokban a hajléktalansággal kapcsolatos kérdéseken dolgozók minőségi csereprogramja révén. Egy ilyen csereprogram számára elégséges pénzügyi eszközöket kell biztosítani, és azt egy, az Európai Unión belüli új típusú csereszolgáltatás lehetne alakítani.

35. Az RB hangsúlyozza, hogy EU-n belüli hajléktalankérdés kiterjedésének és szerkezetének jobb megértésére van szükség. Így például hasznos lenne azzal kapcsolatban információhoz jutni, hogyan oszlanak meg az arányos kor, nem, állampolgárság, szociális körülmények vagy más fontos mutatók alapján. Ezek nélkül az információk nélkül aligha lehet kidolgozni olyan gazdasági és szociális stratégiát, amely szükséges a hajléktalanság kezeléséhez. Az RB amellettsz állítja, hogy a statisztika a hajléktalanság FEANTSA (önkéntes szervezetek európai szövetsége) által megfogalmazott meghatározására épüljön. Reméli, hogy az Európai Bizottság mielőbb megkapja ezt a megbízatást.

36. A Régiók Bizottsága felfogása szerint a hajléktalanság, amely hátrányosan érint egy, az egyénhez kapcsolódó alapvető javat, sérti az alapjogokat és az emberi méltóságot, valamint az egyénnek ahhoz való jogát, hogy döntsön saját életéről. A hajléktalanság a legsúlyosabban a gyermekeket érinti, mivel nekik gyakran nincs lehetőségük saját helyzetük befolyásolására. Emiatt az Európai Bizottságnak meg kellene vizsgálnia, hogy a tagállamok milyen feltételek mellett tudnának valamilyen formában nemzeti szintű garanciákat bevezetni annak érdekében, hogy a 18 év alatti gyermekek körében megszűnjön a hajléktalanság. Fel kellene mérni, hogy be kell-e vonni ebbe a körbe a funkcionális korlátozásokkal élő személyeket is.

37. Nem lehet eléggé hangsúlyozni, hogy a lakás hiánya már önmagában is probléma. A „Housing First” kísérlet jó eredményeinek nagyobb figyelmet kellene kapnia olyan értelemben, hogy a lakáskiutalásnak együtt kell járnia a hajléktalan támogatásával, amelyre azért van szükség, hogy kezelhetők legyenek a hajléktalan helyzetéből adódó egyéb gondok.

38. Különleges erőfeszítéseket kellene tenni, és tájékoztatási intézkedéseket kellene hozni a lakástulajdonosok felé. A hajléktalanság elleni küzdelem során az emberi méltóságnak kellene középpontban állnia. Ezenkívül abból kellene kiindulni, hogy minden ember az élethelyzetének javítására és a társadalmi fejlődéshez való hozzájárulásra törekszik. A lakáshiány megelőzésére irányuló erőfeszítések során kiemelt szerepük van a lakástulajdonosoknak. Különleges ösztönző intézkedéseket kellene hozni annak érdekében, hogy lakhatási lehetőségeket bocsássonak hajléktalanok rendelkezésére.

39. A Régiók Bizottsága utal arra, hogy azok esetében, akik a hajléktalansággal kapcsolatos tevékenységet végeznek, nagyobb hangsúlyt kell fektetni a képzésre és a továbbképzésre. Azokban az országokban, ahol az iskolák, a jogi és egészségügyi szervek, a pszichológiai segítségnyújtás, a szociális szolgáltatások, valamint a rendőrség dolgozói speciális képzést kaptak, jelentős előrelépések figyelhetők meg a hajléktalanság ellen a kezdeti szakaszban tett erőfeszítések területén. A strukturális eszközök következő támogatási időszakának kialakítása során nagyobb mértékben kell forrásokat csoportosítani erre a területre.

40. Az RB hangsúlyozza a helyi és regionális önkormányzatok megelőző tevékenységének fontosságát, mindazonáltal rövid távú megoldásokat is kínálni kell. Meg kell tudni oldani az ideiglenes lakhatást. Nem fogadható azonban el, hogy a hajléktalanok benntarthatóan a hajléktalanszállók rendszerében. Bizonyos országok azt a stratégiát követik, hogy bezárják a hivatalos hajléktalanszállókat. Ehelyett a hajléktalanoknak személyre szabott és igényeiknek megfelelő megoldásokat kell kínálni. Ezzel összefüggésben alapvetően fontos a kilakoltatás megelőzése.

41. A helyi és regionális önkormányzatoknak jobban kellene támogatniuk az önkéntes társadalmi erőket. A hajléktalanság strukturális és politikai probléma, amely valamennyi hatóság részvételét szükségessé teszi, azonban az önkéntes szerepvállalásnak is nagy jelentősége van. Gondolkozni kellene azon, hogy az Európai Unió hogyan járulhatna hozzá az önkéntes segítők szerepének növeléséhez. Ki kellene használni az önkéntesség európai évét (2011) arra, hogy felhívjuk a figyelmet erre a fontos problémára, és feltárjuk az önkéntes szervezetekkel ezen a téren folytatható együttműködés új formáit.

42. Az RB azt javasolja, hogy EU-s szinten hozzanak létre speciális finanszírozási programot a hajléktalanság elleni nemzeti, helyi és regionális törekvések támogatására, valamint minőségi kritériumok kialakítására. A források hatásának és igénybevételek optimalizálása érdekében fejleszteni kell a tapasztalatcserét. Az RB ezért azt ajánlja, hogy a leendő európai

alapok nagyobb mértékben vegyék figyelembe ezt a problémakört.

43. Az RB azt ajánlja, hogy helyi és regionális szinten teremtsenek lehetőségeket programok kidolgozására a hajléktalanok társadalmi életbe és munkába történő bevonása érdekében azáltal, hogy a munkaadók számára vonzóvá teszik a hajléktalanok foglalkoztatását. Ugyanígy a helyi és regionális szinten növelheti az integrációt a képzés irányába tett erőfeszítések révén, melyek célja a hajléktalanok társadalmi helyzetének megerősítése. Az e téren szerzett jó tapasztalatokat nagyobb mértékben kell terjeszteni.

44. Strukturált intézkedésekre van szükség a hajléktalansággal kapcsolatos információk összegyűjtéséhez és terjesztéséhez.

45. A Régiók Bizottsága egy, a hajléktalansággal foglalkozó európai központ kialakítására ösztönöz. Ez a központ lenne a jelenleg hiányzó koordináló szerv. Legfontosabb feladata a koordináció lenne, azonban hozzá kellene járulnia a nagyobb mértékű tapasztalatcseréhez és a közös stratégiákhoz is. Felkérjük az Európai Bizottságot, hogy ellenőrizze egy ilyen jellegű központ kialakításának lehetőségeit, melynek feladata ezen túlmenően a hajléktalanok helyzetének felmérése is lenne az egyes tagállamokban. A központ feladata lenne ezenkívül – többek között a bevált gyakorlatok cseréje által – az egyes tagállamokban bevezetett reformok összehangolása és támogatása is. A közösségi szintű erőfeszítések nem utolsósorban azáltal jutnának jelentős többletértékhez, ha a nyitott koordinációs módszert választanák a szociális védelem és a szociális integráció területén.

46. Úgy véli, hogy mivel a hajléktalan nők száma folyamatosan emelkedik, figyelembe kell venni különleges helyzetüket és kiszolgáltatottságukat, mind társadalmi-gazdasági, mind munkaügyi szempontból, mind pedig a szolgáltatásokhoz való hozzáférés máig fel nem számolt nehézségei tekintetében, ami különleges megközelítésmódot kíván meg a tagállamok részéről.

Kelt Brüsszelben, 2010. október 6-án.

*a Régiók Bizottsága
elnöke*
Mercedes BRESSO

A Régiók Bizottsága véleménye – Az európai szomszédságpolitika és különösen a „keleti partnerség” kezdeményezés megvalósítása – A Moldovai Köztársaság helyi és regionális önkormányzatainak korszerűsítése, reformja és adminisztratív kapacitása

(2011/C 15/09)

A RÉGIÓK BIZOTTSÁGA

- üdvözlöi a demokrácia, a piacgazdaság és a jogállamiság elveinek megszilárdítását célzó ambiciózus reformprogram beindítását, az új társulási megállapodásra vonatkozó tárgyalások megkezdését, valamint a vízumrendszer liberalizálását célzó párbeszéd megnyitását;
- megjegyzi, hogy ésszerű volna az RB részvételét kiterjeszteni a másik két platformra is, hiszen ezek a helyi és regionális önkormányzatok közvetlen részvételével megvalósuló tevékenységekre is kiterjednek (különösen a 2. platform – gazdasági integráció és az EU ágazati politikáival való konvergencia);
- azt ajánlja, hogy a helyi és regionális önkormányzatokkal folytassanak konzultációt, és vonják be őket az új társulási megállapodással kapcsolatos tárgyalásokba, a regionális fejlesztéssel összefüggő kísérleti programok kidolgozásába, valamint a regionális fejlesztési politika végrehajtását nyomon követő és értékelő folyamatba. Ezért az RB konstruktív szerepet kíván játszani a Regionális Politikai Főigazgatóság és az Építésügyi és Regionális Fejlesztési Minisztérium közötti együttműködési megállapodás tárgyalásában és aláírásában is;
- megjegyzi, hogy az uniós alapok jövőbeli kezeléséhez, valamint a regionális és határokon átívelő együttműködés fokozásához elengedhetetlen lesz a helyi önkormányzatok pénzügyi önállóságának megerősítése;
- felhívja a figyelmet a folyamatos tapasztalatcsere fontosságára, amely úgy valósítható meg, ha bevett gyakorlattá válnak az intézmények és az önkormányzatok közötti testvérkapcsolatok, az oktatás, a tanulmányutak, illetve a moldovai helyi és regionális önkormányzatoknak az uniós regionális testületekben (tagként vagy megfigyelőként való) részvétele.

Előadó: Alin Adrian NICA (RO/ALDE), Duceștii Noi polgármestere

I. POLITIKAI AJÁNLÁSOK

A RÉGIÓK BIZOTTSÁGA

1. megjegyzi, hogy a 2009. júliusi előrehozott parlamenti választások és a kormányváltás nyomán a Moldovai Köztársaság ambiciózus reformprogramba kezdett, melynek célja a demokrácia, a piacgazdaság és a jogállamiság elveinek megszilárdítása, illetve ezzel párhuzamosan az EU-hoz való fokozatos közeledés előkészítése. Az új politikai realitások és a Moldovai Köztársaság kormányának elképzelése az európai normákhoz való igazodást elősegítő reformfolyamattal kapcsolatban újabb lehetőségeket teremt az EU és Moldova helyi és regionális önkormányzatai közötti együttműködés területén;

2. üdvözli az EU és a Moldovai Köztársaság közötti együttműködés jelentőségét alátámasztó és a két fél közeledését elősegítő társulási megállapodásra vonatkozó tárgyalások 2010. januári megkezdését. Az új, immár nagyra törőbb megállapodás túl fog lépni az EU és a Moldovai Köztársaság közötti hagyományos együttműködés korlátain, és hozzájárul majd a politikai párbeszéd előrehaladásához, a gazdasági fejlődéshez, valamint a moldovai állampolgárok jólétének növekedéséhez. A társulási megállapodás egy olyan átfogó és elmélyített szabadkereskedelmi övezet létrehozását is magában foglalja, amely Moldovának az uniós piacba való gazdasági integrációjához fog vezetni a kereskedelmi kapcsolatok és a befektetések erősödése révén, ami pedig a helyi és regionális szereplők közötti együttműködés kiszélesedését is maga után vonja majd;

3. helyesli a vízumrendszer liberalizálását célzó párbeszéd megnyitását, amelynek eredményeképpen a moldovai állampolgárok vízum nélkül utazhatnak majd a schengeni térségbe. Ebben a vonatkozásban különösen hasznosnak ítéli a 2010 márciusában hatályba lépett, a Románia és a Moldovai Köztársaság közötti kishatárforgalmi rendszerre vonatkozó megállapodás aláírását, amely lehetővé teszi a moldáv-román határtól számított 50 km-es körzetben lakó moldovai állampolgároknak, hogy ugyanilyen távolságra beutazzanak Románia területére. Úgy ítéli meg, hogy ez hozzá fog járulni a személyes, sőt a helyi önkormányzatok közötti kapcsolatok erősödéséhez is az EU külső határa mentén Moldova irányában, és fontos lépést jelent a határ menti partnerségek fejlődésének útjában álló adminisztratív akadályok megszüntetésében;

4. kedvezően fogadja a március 24-én Brüsszelben elindított „Rethink Moldova” elnevezésű programot, amely a Moldovai Köztársaság kulcsfontosságú területeinek megreformálásával kapcsolatos stratégiai megközelítést jelenti, és a középtávú (2011–2013) fejlesztési prioritásokat jelöli ki az alábbi három pillérré támaszkodva: felelős kormányzás, gazdasági felzárkózás és fejlődés, valamint befektetések a humán tőkébe;

5. megállapítja, hogy az Európai Bizottság felkérte a Régiók Bizottságát az 1. (demokrácia, jó kormányzás és stabilitás) és a 4. (emberek közötti kapcsolatok) platform munkálataiban való

részvételre. Ugyanakkor ésszerű volna a konzultációk kiterjesztése a másik két platformra is, hiszen ezek a helyi és regionális önkormányzatok közvetlen bevonását szükségessé tevő intézkedéseket tartalmaznak. Erre találó példa a Moldovai Köztársasággal a regionális politika területén megvalósuló együttműködés, mely az EU kohéziós politikájának bevált gyakorlatain alapul (2. platform – gazdasági integráció és az EU ágazati politikáival való konvergencia);

6. szeretné, hogy jelen saját kezdeményezésű vélemény hozzájáruljon a moldovai helyi és regionális demokrácia előmozdításához, és új lendületet adjon az európai szomszédságpolitikát és különösen a keleti partnerséget érintő kezdeményezésekkel kapcsolatos konkrét erőfeszítéseknek. Jelen vélemény arra összpontosít, hogy milyen lehetőségek nyílnak a közös problémák megoldására az uniós és a moldovai helyi és regionális önkormányzatok regionális és határokon átvélt együttműködésének erősítése révén;

7. megállapítja, hogy az EU-val való kapcsolatokat illetően a Moldovai Köztársaság helyi és regionális önkormányzatai versenyelőnyt élveznek a keleti partnerség egyéb tagországaival szemben az Unióval való közvetlen szomszédság, illetve az ország területének méretei következtében, valamint a központi kormányzat az európai területi együttműködéssel szembeni nyitottsága folytán. Az európai szomszédságpolitika különböző eszközeinek – ilyen például a 2007–2013 időszakra vonatkozó Moldova–Románia–Ukrajna közötti, határokon átnyúló együttműködési program – alkalmazása során kialakult hagyományoknak megfelelően, valamint a kis méreteknél köszönhetően a Moldovai Köztársaság területének egésze, illetve valamennyi helyi és regionális önkormányzat is támogatható a határokon átvélt partnerségek által finanszírozott projektek megvalósításában. E hagyományok megőrzése az EU külső határai mentén biztosítandó területi kohéziót célzó keleti partnerség keretében indított kezdeményezésekre is természetes módon vonatkozik;

8. meglepéssel állapítja meg, hogy a Moldovai Köztársaság kormányának „Európai integráció: szabadság, demokrácia, jólét” elnevezésű, a 2009–2013-as időszakra vonatkozó cselekvési programjában a hatalom decentralizációja és a helyi önrendelkezés biztosítása egyike az öt stratégiai prioritásnak; reményét fejezi ki, hogy a decentralizáció a Moldovai Köztársaság belső reformmenetrendjének visszafordíthatatlan politikai irányvonalát képezi;

9. fontosnak tartja, hogy a 2011 nyarára tervezett általános helyi választásokat az európai helyi demokrácia elveinek megfelelően úgy szervezzék meg, hogy a nemzetközi közösség által szabadnak, de csak részben szabályosnak minősített 2007-es helyi választásokhoz képest a kormány és a választási hatóságok teljesítményében fokozatos, mérhető javulás álljon be;

A döntéshozatali folyamat és a legfontosabb prioritások helyi és regionális szinten

10. tudomásul veszi, hogy a Moldovai Köztársaság kormánya a helyi és regionális önkormányzatiság reformjával és korszerűsítésével kapcsolatban szükséges lépések megfogalmazásának széles körű folyamatát indította el; érdeklődéssel várja, hogy megeremtsék a valódi közigazgatási és adóügyi decentralizáció működési feltételeit, tökéletesítsék a helyi és regionális szintű pénzügyi egyensúlyteremtés és forráselosztás politikáit, szélesítsék a helyi önkormányzatok adóbevételeinek alapját, ösztönozzék a közszolgáltatások fejlesztése terén a köz- és a magánszféra partnerségét, valamint hogy megeremtsék a nemzeti szint alatti hatóságok adminisztratív kapacitásait;

11. az EU-val fennálló kapcsolatban bekövetkezett legújabb fejlemények értelmében ajánlja a helyi és regionális önkormányzatokkal folytatandó konzultációt, sőt ezeknek az önkormányzatoknak az intézményesített részvételét is a Moldovai Köztársaság és az EU közötti új társulási megállapodással kapcsolatos tárgyalási folyamat során. A konzultáció a helyi és regionális önkormányzatok szövetségeivel folytatott nem hierarchikus, strukturált és állandó párbeszéd formáját ölthetné a jövődi társulási megállapodás mindazon fejezeteire vonatkozó tárgyalások alkalmával, amelyek a közigazgatás helyi szintjének közvetlen bevonását irányozzák elő (ezek a fejezetek az alábbiak: belső reform, idegenforgalom, mezőgazdaság és vidékfejlesztés, nevelés, oktatás és ifjúság, határokon átnyúló és regionális együttműködés, az intézményi kapacitások megszilárdítása stb.). Jelenleg még sem a helyi és regionális önkormányzatok, sem ezek szövetségei nem szerepelnek a felek által közös megegyezéssel kialakított tárgyalási struktúrában részt vevő intézmények között;

12. üdvözli a decentralizáció, illetve a helyi önkormányzatiság megeremítésének folyamatára vonatkozó jogszabályi keret módosításával és kiegészítésével foglalkozó parlamenti bizottság 2010. május 20-i felállítását, melynek az a konkrét megbízatása, hogy a Helyi Önkormányzatok Európai Chartájával szigorú összhangban biztosítsa a helyi önkormányzatiságra és a közszolgáltatások decentralizációjára vonatkozó alkotmányos elvek gyakorlati megvalósulását elősegítő intézkedések folyamatosságát; kedvezően fogadja a fenti bizottságnak a helyi és regionális önkormányzatok tevékenységének összes vetületét érintő jogi keret átfogó értékelésére irányuló szándékát, ami lehetővé teszi a decentralizáció ágazati szempontból is integrált végrehajtását az oktatás, az egészségügy, a szociális védelem, a környezetvédelem, a közrend stb. területén; reményét fejezi ki, hogy a helyi autonómia megeremítését célzó reformintézkedéseket időben foganatosítják annak érdekében, hogy valamennyi végrehajtási mechanizmus a 2011 nyarán esedékes általános helyi választásokig működőképes legyen;

13. úgy véli, hogy ahhoz, hogy a követendő helyes úttal kapcsolatban valamennyi érintett szereplő egyetértésre jusson, sürgősen nyílt és rendszeres párbeszédet kell kezdeni a helyi és regionális önkormányzatok nemzeti szövetségeivel; üdvözli azon nemrégiben megtett erőfeszítéseket, melyek a helyi és regionális önkormányzatokat egy azokat a központi hatóságokkal szemben képviselő egyetlen, politikailag semleges nemzeti szövetségbe igyekeznek összevonni; arra ösztönzi a Moldovai Köztársaság hatóságait, hogy vizsgálják meg a jogalkotói kezdeményezési jog megadásának lehetőségét a helyi és

regionális önkormányzatok számára; ajánlja, hogy a központi közigazgatás reformját a helyi és regionális önkormányzatok reformjával összehangoltan hajtsák végre, hiszen ez megfelelő alkalmat kínál annak eldöntésére, hogy mely hatáskörök maradjanak a központi kormányzatnál, és melyeket lehet – megfelelő pénzügyi eszközök biztosítása mellett – delegálni, vagy – a közigazgatási kapacitások megléte estén – átruházni a helyi és regionális önkormányzatok felelősségi körébe;

14. megállapítja, hogy a saját helyi pénzügyeik önálló kezelését lehetővé tevő rendszeres és megszilárdult gyakorlat hiánya miatt elkerülhetetlenül csökken a helyi és regionális önkormányzatok képessége az európai források kezelésével kapcsolatos felelősségük teljes felvállalására, ehhez ugyanis megfelelő közigazgatási és stratégiai tervezési kapacitásokra van szükség, csakúgy mint legendó forrásra a helyi pénzügyi hozzájárulás biztosítására; megállapítja, hogy az EU szomszédságában található helyi és regionális önkormányzatoknak szóló programok növekvő szerepét nézve létfontosságú a helyi önkormányzatok pénzügyi önállóságának megeremítése a közös problémák olyan megoldási lehetőségeinek felkutatása során, melyek az uniós és a moldovai helyi és regionális önkormányzatok regionális és határon átvélt együttműködésén alapulnak;

15. érdeklődéssel várja a helyi közfinanszírozás olyan átlátható, igazságos és hiteles rendszerének létrehozását, melyet a következők jellemeznek: a költségvetési források helyi önkormányzatok közötti elosztási rendszerének aránytalanságait fenntartó merev és a klientúra épülő gyakorlatok megszüntése; más közigazgatási szintek által felhalmozott bevételek struktúrájának befolyásolásával kapcsolatos lehetőségek megszüntetése; a helyi költségvetési folyamat függetlenségének megeremítése és megfelelő bevételi forrásokkal való biztosítása, saját adók beszedése, aminek köszönhetően lehetővé válik a saját források önálló kezelése, és ebből kifolyólag lehetőség nyílik helyi gazdaságfejlesztési politikák kialakítására; az állam által a helyi önkormányzatokra átruházott hatáskörök megfelelő pénzügyi eszközökkel való ellátása; a pénzügyi egyensúlyteremtés eljárásainak átalakítása a hátrányos helyzetű önkormányzatok támogatását célzó valós eszközökké; a források átlátható elosztása, melynek révén valamennyi helyi önkormányzat előre tervezhető pénzügyi gazdálkodást folytathat; a helyi pénzügyi önállóság megvédelése a más szintű közigazgatási hatóságok beavatkozásától;

16. megjegyzi, hogy a helyi és a központi hatósági felelősségi körök világos szétválasztásának hiánya akadályozza a decentralizációs folyamat előrehaladását, valamint hogy a különböző közigazgatási szintek hatáskörei közötti átfedések hátrányosan érintik a közszolgáltatások minőségét; kifejezi reményét, hogy az ilyen irányú reformok biztosítani fogják, hogy a források arányosak legyenek a megítélt felelősségi körökkel; aláhúzza, hogy csak akkor lehet egy helyi önkormányzatra illetékességi köröket átruházni, ha teljesülnek a felek közötti egyenlőségre, a költségek teljes fedezetére és a helyi autonómia jogi védelmére vonatkozó feltételek; úgy véli, hogy az állam által a helyi önkormányzatokra átruházott illetékességi körök gyakorlása feletti közigazgatási felügyelet nem fajulhat a központi kormányzatnak a helyi önkormányzatok felett gyakorolt felügyeletévé;

Határokon átnyúló és regionális együttműködés

17. osztja azt a véleményt, hogy a Moldovai Köztársaságnak figyelmesen követnie kell az európai területfejlesztési politika jövőjével kapcsolatban az utóbbi időben zajló vitákat, melyeket a területi kohézió új fogalmára kifejezetten utaló Lisszaboni Szerződés hatálybalépése váltott ki. A EU területi és kohéziós politikái közötti szimbiózist képviselő politika 2013 után várhatóan konkrét kihatással lesz a partnerszámokra, illetve a helyi és regionális önkormányzatok közötti, határokon átnyúló együttműködésre az európai szomszédságpolitika révén;

18. elégedetten állapítja meg, hogy a Moldovai Köztársaság nemrégiben lezárta azt a folyamatot, mely létrehozta a regionális fejlesztésnek az uniós tagországokban létezőhöz hasonló törvényi és intézményi keretét; pozitívan értékeli a fejlesztési régiók létrehozását; ezek az EU Statisztikai Célú Területi Egységek Nomenklatúrájába (NUTS) illeszkedő regionális fejlesztési politika tervezésének, értékelésének és végrehajtásának keretét képező funkcionális területi egységek; üdvözlí, hogy megalakult a regionális fejlesztést koordináló nemzeti tanács és a regionális fejlesztés nemzeti alapja, mely az éves állami költségvetési bevételekből 1 %-ban részesül (kb. 8 millió EUR 2010-ben); hangsúlyozza annak fontosságát, hogy az alpból származó források elosztása a regionális fejlesztés finanszírozásának átlátható és fenntartható mechanizmusán alapuljon;

19. érdeklődéssel várja, hogy milyen szerepet kapnak a fejlesztési régiókban nemrégiben megalakult regionális fejlesztési ügynökségek a regionális szintű fejlesztési erőfeszítések összehangolásában, valamint a regionális szintű fenntartható gazdasági növekedés elérését célul kitűző regionális fejlesztési projektek végrehajtása során; ajánlja az egyrészt a helyi és regionális önkormányzatok képviselőiből, másrészt pedig a magánszféra és a civil társadalom képviselőiből az egyenlő képviselet elve alapján létrehozott regionális fejlesztési tanácsok operatív kapacitásainak megerősítését, és hangsúlyozza a helyi és regionális önkormányzatok széles körű bevonásának jelentőségét a regionális fejlesztési politika végrehajtását nyomon követő és értékelő folyamatba;

20. minthogy a Moldovai Köztársaságban már létezik a regionális fejlesztésnek az európai normákkal összeegyeztethető mechanizmusa és intézményi kerete, a regionális fejlesztéssel összefüggő kísérleti programok kidolgozását ajánlja, amelyek elsősorban az energetikai és közlekedési hálózatoknak (beleértve a vasutat is) az uniós hálózatokkal való összekötésére, a helyi infrastrukturális szükségletekre, a humán tőkére és a kkv-kra irányulnak, az EU kohéziós politikájának mintáját követve; hangsúlyozza, hogy hasznos lenne, ha ezeknek a projekteknek a hasznélvezői elsősorban a hátrányos helyzetű területek és azok a régiók lennének, melyeknek nagyobb szükségük van gazdasági fejlődésre és növekedésre;

21. mivel a regionális fejlesztési intézmények teljes mértékben működőképesek, azt javasolja, hogy a vidékfejlesztésre szánt uniós költségvetési támogatást, amelyet 2010-ben a

Moldovai Köztársaságnak ajánlanak, kössék ahhoz a feltételhez, hogy ennek az összegnek egy része a nemzeti regionális fejlesztési alapba kerül;

22. úgy véli, hogy a határokon átnyúló együttműködési kezdeményezések a regionális fejlesztési projektek egyik fontos finanszírozási forrását jelentik, mind az európai szomszédságpolitika keretén belül (Moldova–Románia–Ukrajna közötti, határokon átnyúló együttműködési program 2007–2013, a Fekete-tenger medencéjére vonatkozó közös operatív program 2007–2013), mind a Moldovai Köztársaságot is érintő [Al-Duna (Románia–Moldova–Ukrajna), Szeret–Prut–Dnyeszter (Románia–Moldova) és Felső-Prut (Románia–Moldova–Ukrajna)] eurorégiós együttműködések keretén belül. A bizalomépítés irányába mutató intézkedésként nemrégiben elkezdődött a Dnyeszter eurorégió (Moldova–Ukrajna) kialakítása, mely előre láthatólag a Kisinyov által nem ellenőrzött, a Dnyeszter bal partján fekvő területek helyi önkormányzatait is magában foglalja. Néhány kivételtől eltekintve a központi, az északi és a déli fejlesztési régió határai egybeesnek a Moldovai Köztársaságnak a három eurorégió részét alkotó közigazgatási-területi egységeivel. A határokon átnyúló partnerségek szemszögéből figyelmet igénylő problémák az adminisztratív korlátokkal (adózás, vízumrendszer), valamint a helyi és regionális szint korlátozott kapacitásaival kapcsolatosak a színvonalas projektek meghatározását és kidolgozását illetően;

23. úgy véli, hogy a helyi és regionális közigazgatás reformjának most következő időszakát jellemző zsúfolt menetrendet ki kell egészíteni a folyamatos tapasztalatcserevel, annak érdekében, hogy át lehessen ültetni az uniós tagállamok helyi és regionális önkormányzatainak bevált gyakorlatait. Intenzívebbé kell tenni a tudás átadását célzó kapcsolatokat a helyi és regionális önkormányzatok közötti együttműködés egyedi formáin keresztül: intézmények és önkormányzatok testvérkapcsolatai, oktatás, tanulmányutak révén, illetve a moldovai helyi és regionális önkormányzatok nemzeti szövetségeinek az uniós területi önkormányzatok reprezentatív testületeiben tagként vagy megfigyelőként való részvételén keresztül. Bár újabban hasonló tevékenységekre eseti jelleggel már sor került, rendszeressé kell tenni ezeket, az intézményi kapacitások megerősítését és a bevált gyakorlatoknak a helyi és regionális hatóságok által való elsajátítását célzó széles körű programon keresztül. Emellett üdvözlendő azon kezdeményezés is, mely a moldovai és az uniós tagországokbeli helyi és regionális önkormányzatok együttműködési keret-megállapodásának kidolgozását tűzi ki célul, az új társulási megállapodás előírásai alapján;

24. bátorítja az Európai Bizottság Regionális Politikai Főigazgatósága és a Moldovai Köztársaságnak a regionális fejlesztési politika végrehajtásáért felelős hatósága (Építésügyi és Regionális Fejlesztési Minisztérium) közötti együttműködési megállapodás tárgyalását és aláírását, mely a regionális politikával és (a keleti partnerség keretén belüli) regionális együttműködéssel kapcsolatos párbeszéd előmozdítását, valamint a regionális fejlesztésre vonatkozó közigazgatási kapacitás megerősítését célozza nemzeti és regionális szinten;

25. ösztönzi az intézményi kapacitás megerősítését, valamint egy ikerintézményi kapcsolatra (twinning) vonatkozó program kidolgozását a Moldovában nemrég létrehozott regionális fejlesztési ügynökségek és uniós partnereik között, kiterjesztve ezt a nem kormányzati struktúrákra (Regionális Fejlesztési Ügynökségek Európai Szövetsége – EURADA), valamint a területi önkormányzatok szövetségeire is – ilyen pl. a nemrég létre-

hozott CALM (Moldovai Helyi Hatóságok Kongresszusa) –; javasolja annak a lehetőségnek a megvizsgálását, hogy a moldovai helyi és regionális önkormányzatok megfigyelői státuszt kapjanak a regionális politikával foglalkozó egyes uniós intézményekben (Régiók Bizottsága, Európai Gazdasági és Szociális Bizottság).

Kelt Brüsszelben, 2010. október 6-án.

*a Régiók Bizottsága
elnöke*

Mercedes BRESSO

A Régiók Bizottsága véleménye – Helyi és regionális önkormányzatok Grúziában és a Grúzia–EU közötti együttműködés fejlesztése

(2011/C 15/10)

A RÉGIÓK BIZOTTSÁGA

- úgy ítéli meg, hogy a politikai stabilitás, a gazdasági fejlődés és Grúzia lakosainak magas életszínvonala rendkívül fontos az EU számára, ugyanakkor a kölcsönös kapcsolatok erősítése még nagyobb jelentőséget kap az EU legutóbbi – a Grúziával közös tengeren osztozó Romániával és Bulgáriával való – bővítését követően, különös tekintettel az akkoriban megkezdett fekete-tengeri szinergiaprogramra,
- üdvözlöi a Grúziával kötött vízumkönnyítési megállapodás aláírását, mivel ez az EU nyitottságát jelzi a grúz polgárok felé,
- arra ösztönzi a grúz kormányt, hogy a Helyi Önkormányzatok Európai Chartájával összhangban módosítsa jogszabályait, és úgy alakítsa át regionális szintű kormányzati felépítését, hogy ez a fejlődés alapjaként szolgálhasson. Különösen fontos, hogy jogilag határozzák meg a régióknak az ország területi egységeiként betöltendő feladatait, illetve állapítsák meg a regionális hatóságok hatásköreit,
- annak lehetővé tételére szólít fel, hogy a központi kormányzat képviselői mellett a grúz helyi önkormányzati képviselők is minél korábbi szakaszban részt vehessenek az EU és Grúzia közötti kétoldalú kapcsolatokra vonatkozó egyezmények, jelentések és cselekvési tervek kidolgozásában,
- javasolja a keleti partnerség valóban „területi” dimenziójának kidolgozását, és ezzel összefüggésben arra ösztönzi az uniós tagállamokat és a partnerországokat – köztük Grúziát –, hogy írjanak alá többoldalú egyezményt, amely lehetővé teszi az európai területi együttműködési csoportosulás (EGTC) tevékenységét a keleti partnerség területén, ezen belül Grúziában is. Az EGTC segíthet az együttműködés és a határokon átnyúló kapcsolatok megerősítésében, a tapasztalatátadásban, valamint a grúz helyi és regionális önkormányzatok és a tagállamok között a közvetlen emberi kapcsolatok kialakításában.

Előadó: Jacek PROTAS(PL/EPP), a Varmia-Mazúri vajdaság közgyűlésének elnöke

I. POLITIKAI AJÁNLÁSOK

A RÉGIÓK BIZOTTSÁGA

Stratégiai kihívások az EU és Grúzia közötti kapcsolatokban

1. megerősíti, hogy az EU fő célja Grúziában olyan békés, biztonságos és stabil kormányzás ösztönzése, amely képes hozzájárulni a jószomszédi viszonyok és a stabilitás erősödéséhez a régióban, valamint kész osztozni az európai értékekben, illetve kölcsönös intézményi és jogi átjárhatóságot alakíthat ki a dél-kaukázusi régióban és az EU-val fenntartott kapcsolatokban;

2. megerősíti, hogy az EU és Grúzia közötti kapcsolatokban elsőbbséget élvez a demokratikus reformok, a jogállamiság és a „jó kormányzás” (*good governance*) támogatása, mind nemzeti, mind helyi szinten;

3. úgy ítéli meg, hogy a politikai stabilitás, a gazdasági fejlődés és Grúzia lakosainak magas életszínvonala rendkívül fontos az EU számára, ugyanakkor a kölcsönös kapcsolatok erősítése még nagyobb jelentőséget kap az EU legutóbbi – a Grúziával közös tengeren osztozó Romániával és Bulgáriával való – bővítését követően, különös tekintettel az akkoriban megkezdett fekete-tengeri szinergiaprogramra;

4. üdvözli a Grúziával kötött vízumkönnyítési megállapodás aláírását, mivel ez az EU nyitottságát jelzi a grúz polgárok felé;

5. megleléssel fogadja Grúzia bevonását az európai szomszédságpolitikába, az Európai Szomszédsági és Partnerségi Támogatási Eszközbe, illetve bekapcsolását a keleti partnerségbe, továbbá megjegyzi, hogy e kezdeményezés lehetőséget ad az EU és Grúzia viszonyának elmélyítésére;

6. kiemeli a keleti partnerség jelentőségét az európai szomszédságpolitikán belül. Egyetért az olyan célokkal, mint a jogállamiság és a jó kormányzás elveihez való hűség, a kisebbségek tiszteletben tartása és védelme, illetve a piacgazdaság és a fenntartható fejlődés szabályainak elfogadása;

7. örömmel fogadja, hogy az Európai Bizottság felkérte az RB-t a keleti partnerségben és különösen a *Demokrácia, jó kormányzás és stabilitás*, valamint az *Emberek közötti kapcsolatok* elnevezésű tematikus platformban való részvételre;

8. kiemeli, hogy az európai szomszédságpolitikát azért alakították ki, hogy a demokrácia, a jólét és a biztonság terének fokozatos kiterjesztésével átlépjék az Európát megosztó törésvonalakat;

9. arra szólítja fel az EU-t és Grúziát, hogy ikerintézményi programok, kiküldetések és más rendelkezésre álló támogatási programok segítségével hasznosítsák az új tagállamok által a társadalmi és gazdasági reformok során szerzett széles körű ismereteket és tapasztalatokat;

10. kiemeli, hogy az uniós fellépés megkettőzésének elkerülése érdekében szükség van a különféle kezdeményezések és programok összehangolására, illetve a működő programok és eszközök összekapcsolására;

11. a 2010. májusi helyhatósági választások fényében üdvözli a nemzetközi normáknak való megfelelés felé vezető úton elért haladást, de továbbra is vannak bizonyos kezelendő hiányosságok. Konkrétan: míg a választásokat általában véve átlátható, átfogó és szakértő módon szervezték, és több fontos előrelépés jelezte, hogy a hatóságok igyekeznek megszüntetni a korábbi hiányosságokat, továbbra is aggodalomra ad okot a szavazók mobilizálása, az egyenlő feltételek hiánya egyes jelöltekkel illetően, valamint a nem mindig egyértelmű határ a kormány állami finanszírozású tevékenysége és a pártpolitikai fellépés között;

Prioritások a helyi önkormányzatok fejlődése szempontjából

12. felhívja a figyelmet arra, hogy az önkormányzatok igen fontos szerepet játszanak az európai szomszédságpolitika céljainak grúziai megvalósításában. Ez a szerep elsősorban a helyi fejlesztéshez történő hozzájárulást, a helyi gazdasági körülmények javítását, az emberi jogok és az alapvető szabadságjogok tiszteletben tartását, a mobilitás megkönnyítését, valamint a kölcsönös kapcsolatok kiépítéséhez adott támogatást foglalja magában;

13. a tapasztalatcseré és a helyi és regionális szintű fejlesztés terén nyújtott segítség érdekében egyezmények megkötését, közvetlen együttműködések kialakítását, tapasztalatcserét és mobilitást ajánl a tagállami helyi és regionális önkormányzatok és a grúz önkormányzatok között;

14. hangsúlyozza, hogy a grúziai helyi önkormányzati szint megerősítése elsődleges feladat. Úgy véli, hogy több eszköz kellene elkülöníteni a helyi szintű adminisztratív kapacitás növelésére. A keleti partnerség keretein belül ez átfogó intézményfejlesztési programok (Comprehensive Institution Building Programmes – CIB) révén érhető el, amelyek a következőkből állnak: ikerintézményi együttműködés, magas szintű tanácsadás, képzések és csereprogramok a tisztviselők számára, gyakornoki programok, szakképzési ösztöndíjak. Nélkülözhetetlennek tartja továbbá, hogy támogassa Grúziát abban a folyamatban, hogy a területi önkormányzatok és a regionális fejlesztés kutatása területén kiépítse tudományos bázisát;

15. javasolja, hogy Grúzia az EU-tól kapott gyakorlati segítséggel korszerűsítse helyi önkormányzataiban az adminisztratív normákat, és növelje intézményi kapacitásukat. Ez a politikai párbeszéd a közvetlen emberi kapcsolatok, az ikerintézményi eszközök erősítésével és elmélyítésével, valamint a bevált gyakorlatoknak a politikai és társadalmi reformok megvalósítása mellett elkötelezett uniós és grúz partnerek közti átvételével érhető el;
16. arra ösztönzi a grúz kormányt, hogy a Helyi Önkormányzatok Európai Chartájával összhangban módosítsa jogszabályait, és úgy alakítsa át regionális szintű kormányzati felépítését, hogy ez a fejlődés alapjaként szolgálhasson. Különösen fontos, hogy jogilag határozzák meg a régióknak az ország területi egységeiként betöltendő feladatait, illetve állapítsák meg a regionális hatóságok hatásköreit;
17. örömmel fogadja, hogy a grúz hatóságok sok sikert értek el az új formában működő helyi önkormányzatok immár négy éves működése alatt. Sikerült kidolgozni az önkormányzati egységek finanszírozásának sokkal hatékonyabb és átláthatóbb formáját, továbbépíteni a helyi infrastruktúrát és támogatni a helyi közösségek aktívabb szerepvállalását. A sikerek ellenére azonban még jócskán akad tennivaló;
18. ösztönzi a grúz hatóságokat, hogy a jövőben, a grúz önkormányzatiság erősödésével fontolják meg alacsonyabb szintű önkormányzatok létesítésének lehetőségét, illetve a települések jelenlegi számának növelését. Az RB véleménye szerint a legalacsonyabb szintű önkormányzatok működése eredményesebb és gyorsabb megoldást kínál a helyi problémákra, jobban elkötelezi a lakosokat és nagyobb felelősségérzetet ébreszt bennünk a közös projektek iránt. Arra biztat továbbá, hogy fontolják meg a regionális szintű önkormányzatok létesítésének lehetőségét is;
19. meglelégedéssel veszi tudomásul, hogy a 2010-es helyhatósági választások után hatályba lépő új jogi megoldások a polgármester intézménye ellenében növelik a tanácsok mint helyi választásokon választott képviselői testületek szerepét;
20. ösztönzi a grúz hatóságokat, hogy javítsanak az önkormányzatokra és az ország regionális fejlesztésére szánt pénzügyi eszközök átutalásának mechanizmusán. Szorgalmazza, hogy a regionális fejlesztési minisztérium nagyobb mértékben vegyen részt e mechanizmusban, megszüntetve a pénzügyminisztérium kizárólagosságát, amely képtelen olyan jól alkalmazkodni a régiók szükségleteihez, mint egy speciálisan ezzel foglalkozó tárca;
21. megállapítja, hogy Grúziában pénzügyi decentralizációra van szükség. A helyi önkormányzatok többsége a kiadásainak több mint 90 %-át illetően a költségvetési támogatásoktól függ;
22. ösztönzi a grúz hatóságokat, hogy olyan változtatásokat hajtsanak végre a választási kódexben, amelyek független jelöltek részvételét is lehetővé teszik az ország helyhatósági választásain. Ez csökkenti az önkormányzatok átpolitizáltságát Grúziában, és lehetővé teszi a helyi vezetők részvételét;
23. javasolja Grúzia hatóságainak, hogy dolgozzanak ki olyan mechanizmusokat, amelyek lehetővé teszik a helyi önkormányzati képviselők fokozott részvételét a regionális fejlesztési stratégia, illetve egyéb, az egyes települések fejlesztésére vonatkozó állami dokumentumok kidolgozásában és végrehajtásában;
24. annak lehetővé tételére szólít fel, hogy a központi kormányzat képviselői mellett a grúz helyi önkormányzati képviselők is minél korábbi szakaszban részt vehessenek az EU és Grúzia közötti kétoldalú kapcsolatokra vonatkozó egyezmények, jelentések és cselekvési tervek kidolgozásában, különösen az európai szomszédságpolitika keretében és a nemzeti indikatív program előkészítése és végrehajtása során;
25. felszólítja a grúz kormányt, hogy dolgozzon ki mechanizmusokat a helyi önkormányzatokkal, a szociális partnerekkel és a civil társadalommal folytatandó párbeszédhez és konzultációhoz annak révén, hogy bevonja őket az EU-val folytatott együttműködés folyamataiba;
26. javasolja, hogy a projektek végrehajtásába vonják be a helyi és regionális önkormányzatokat a határokon átnyúló együttműködésre vonatkozó stratégiai dokumentum (Cross-border Cooperation Strategy Paper 2007–2013) négy alapvetően fontos területén:
- gazdasági és társadalmi fejlődés,
  - környezetvédelem, egészségvédelem és küzdelem a szervezett bűnözés ellen,
  - a határforgalommal kapcsolatos kérdések,
  - közvetlen emberi kapcsolatok.
- Ösztönzi a kisebb léptékű projektek keretében történő tevékenységeket, melyek közül a lakosság életszínvonalának emelését célzó projektek élveznek elsőbbséget;
27. kiemeli a helyi nem kormányzati szervezetek és a helyi médiák mint olyan testületek szerepét, amelyek a helyi önkormányzatok jogszerű működését, tevékenységének átláthatóságát, illetve munkájának valós eredményeit felügyelik és ellenőrzik. A médiák és a nem kormányzati szervezetek igen fontosak a helyi közösségek és önkormányzatok konkrét gondjainak elemzése, valamint a lehetséges megoldásokról és ezek végrehajtásáról szóló viták szempontjából is;
28. ajánlja az európai intézményeknek, hogy nagyobb támogatást nyújtsanak a helyi nem kormányzati szervezetek és a helyi médiák számára Grúziában;

A regionális fejlesztés prioritásai

29. üdvözlí, hogy az Európai Bizottság felismerte: a regionális fejlesztés és a mezőgazdaság támogatása fontos területe a nemzeti indikatív program keretében Grúzia számára a 2011 és 2013 közötti időszakban továbbra is nyújtandó, sőt megnövekedő segélyeknek;

30. üdvözlí, hogy Grúziában 2009-ben létrehozták a regionális fejlesztésért és az infrastruktúráért felelős minisztériumot, amely alapvetően fontos partner lett az EU számára;

31. elégedetten állapítja meg, hogy a grúz hatóságok a grúz gazdaság erősítése érdekében politikai prioritásként határozták meg a regionális fejlesztést. Az RB nagyra értékeli Grúzia erőfeszítéseit és sikereit ezen a téren. Felhívja ugyanakkor a figyelmet arra, hogy még sok a teendő, különösen ami az alulról felfelé irányuló megközelítés kialakítását illeti;

32. ösztönzi a grúz hatóságokat, hogy folytassák a 2008-as háború előtt megkezdett „Grúzia szegénység nélkül” programot, és fejlesszék tovább a legszegényebbeknek nyújtott egészségbiztosítási rendszert. A szegénység továbbra is komoly probléma Grúziában, amelyet az EU segítségével kellene megoldani;

33. ajánlja a grúz hatóságoknak, hogy az EU segítségével tevékenyen és határozottan vegyék fel a küzdelmet a munkanélküliség ellen, amely – különösen a vidéki területeken – továbbra is igen komoly problémát jelent. Javasolja továbbá, hogy hozzanak létre egy intézményt, amelynek feladata a munkanélküliség kutatása és leküzdése. Alapvetően fontos továbbá, hogy megoldják annak az eltérésnek a problémáját, amely az emberek készségei és képzettsége, valamint a munkaerőpiac valós igényei között fennáll;

34. felhívja a figyelmet arra, hogy folytatni kell a grúz mezőgazdaság reformjait és fejlesztését. Szorgalmazza, hogy a grúz hatóságok egyezzenek meg a grúz mezőgazdasági fejlesztési stratégia végső részleteit illetően és fogadják el a dokumentumot, továbbá növeljék az állami beruházásokat és ösztönözzék a mezőgazdasági magánberuházásokat. Ez feltétlenül szükséges, mivel a szegénységi küszöb alatt élő grúz állampolgárok legnagyobb csoportja a vidéki területeken lakik;

35. nagyra értékeli Grúzia erőfeszítéseit a statisztikai kutatások minőségének javítását, nevezetesen az új statisztikai törvény elfogadását illetően, amely statisztikai ügynökség létrehozását írja elő. Kéri az európai intézményeket és a tagállamokat, hogy nyújtsanak segítséget a joganyag végrehajtásában;

36. felszólítja az európai intézményeket és az uniós tagállamokat arra, hogy nyújtsanak segítséget Grúziának a statisztikai vizsgálatok előkészítése, lefolytatása és eredményeinek feldolgozása terén. Pontos és részletes regionális szintű adatok nélkül nem lehet eredményes a regionális politika és a regionális fejlesztés;

37. kéri, hogy az EU támogassa a grúz területrendezési terv elkészítését;

38. kiemelten fontosnak tartja a környezetvédelem problémáját Grúziában. A természeti erőforrások – a víz, az erdők, a tengerpart, a hegyek, a levegő és a többi elem – rendkívüli jelentőséggel bírnak az ország gazdasága szempontjából. Ajánlja, hogy Grúzia folytassa a természeti környezetre irányuló stratégia és a környezetvédelmi kódex kidolgozását. Ösztönzi, hogy Grúzia – az EU tevékeny segítségével – dolgozzon ki szakpolitikákat a természeti környezet védelmére és a fenntartható fejlődést illetően;

39. megjegyzi, hogy szükség van a grúz tudományos és gazdasági innováció támogatására. Javasolja, hogy az európai intézmények fordítsanak figyelmet erre a kérdésre;

40. arra ösztönzi a grúz hatóságokat, hogy regionális szinten folytassanak következetes politikát a helyi gazdaság élénkítése és a kis- és középvállalkozások fejlesztése érdekében. Ehhez segítséget jelenthetnek a helyi infrastruktúrákba történő beruházások és az alacsony kamatozású hitelek;

Regionális együttműködés

41. megjegyzi, hogy a regionális és a határokon átnyúló együttműködés nélkülözhetetlen eleme a közös problémák megoldásának pl. a vízgazdálkodás, a szervezett bűnözés elleni küzdelem, a közlekedés, a külföldi beruházások, az energia, a környezetvédelem és a klímaváltozás terén;

42. arra ösztönzi a grúz helyi önkormányzatokat, hogy tegyenek a grúz régiók régióközi együttműködésének felélénkítése, illetve nemzetközi együttműködési hálózatokban való részvételük érdekében. Ezzel összefüggésben ösztönzi a központi hatóságokat, hogy rendezzék az ország területi megosztottságának, a régió definíciójának és a regionális hatóságok kompetenciáinak kérdését;

43. elégedetten üdvözlí a dél-kaukázusi integrált határirányítás végrehajtásának megkezdését, valamint a kaukázusi természeti környezettel foglalkozó regionális központ új vezetését. Javasolja a dél-kaukázusi kábítószerek-ellenes program folytatását. E kezdeményezések igen fontos eszközei a regionális együttműködés és stabilitás támogatásának a dél-kaukázusi térségben;

44. javasolja a keleti partnerség valójában „területi” dimenziójának kidolgozását, és ezzel összefüggésben arra ösztönzi az uniós tagállamokat és a partnerországokat – köztük Grúziát –, hogy írjanak alá többoldalú egyezményt, amely lehetővé teszi az európai területi együttműködési csoportosulás (EGTC) tevékenységét a keleti partnerség területén, ezen belül Grúziában is. Az EGTC segíthet az együttműködés és a határokon átnyúló kapcsolatok megerősítésében, a tapasztalatátadásban, valamint a grúz helyi és regionális önkormányzatok és a tagállamok között a közvetlen emberi kapcsolatok kialakításában;

45. az európai bizottsági ajánlásokkal összhangban következetesen fel fog lépni egy olyan terv kidolgozása érdekében, amely alapján a tagállamokban és a keleti partnerség államaiban működő helyi és regionális önkormányzatok között rendszeres párbeszéd és szorosabb együttműködés alakulhat ki. Mindenekelőtt évente konferenciát szervez majd az említett önkormányzatok részére;

46. egyetért azzal, hogy az Európai Bizottság szorosabb és sokoldalú, az Északi Dimenziót és a fekete-tengeri szinergiát kiegészítő együttműködésre szólított fel. Az EU és Grúzia közötti kétoldalú kapcsolatok fejlesztésére való tekintettel ösztönzi az olyan többoldalú kezdeményezéseket, mint a fekete-tengeri szinergia és a keleti partnerség összehangolását az európai szomszédságpolitika keretében;

A nemzeti kisebbségek által lakott régiók különleges helyzete

47. örömmel veszi, hogy a grúz hatóságok elfogadták a nemzeti integrációs stratégiát, amelynek feladata többek közt a nemzeti kisebbségek által lakott régiók infrastruktúrájának fejlesztése. Ezen igyekezetek ellenére megjegyzi, hogy a nemzeti kisebbségek integrációja és jogi helyzete továbbra is aggodalomra ad okot Grúziában;

48. üdvözlöi a grúz hatóságok eddigi erőfeszítéseit az államnyelv ismeretének javítására a kisebbségek körében, valamint a grúziai hivatalos tantervben található iskolai tankönyvek kisebbségi nyelvre történő lefordítását. Komoly lépés ez az oktatási standardizáció felé az egész ország területén. Az ebben az irányban kifejtett tevékenységet határozottan folytatni és bővíteni kellene, tekintve, hogy a grúz nyelv ismeretének hiánya a kisebbségekhez tartozók körében továbbra is nagy problémát jelent;

49. javasolja, hogy az EU intézményei fordítsanak kiemelt figyelmet az etnikai vagy vallási alapú diszkrimináció eseteire Grúzia területén, és minden (technikai, tartalmi és pénzügyi) segítséget adjanak meg a kisebbségi jogok tiszteletben tartását és a kisebbségek társadalmi és állampolgári integrációja elmélyítését szolgáló jogi és intézményi megoldások megtalálása érdekében;

50. azt ajánlja az EU intézményeinek és a grúz ügyekben érintett egyéb nemzetközi szervezeteknek, hogy támogassák az olyan oktatási-tájékoztatási lépéseket, amelyek a grúziai nemzeti és vallási kisebbségek körében felhívják a figyelmet a jogi, politikai és állampolgári kérdésekre;

51. felszólítja a grúziai központi hatóságokat, hogy dolgozzanak ki megfelelő mechanizmusokat annak megelőzésére, hogy a kisebbségek képviselőit kizárják az ország társadalmi, politikai és közéletéből;

52. azt ajánlja a grúz hatóságoknak, hogy dolgozzanak ki olyan politikát, amelynek segítségével a kisebbségek valós problémáit megfelelő módon azonosíthatóvá, valamint gyorsan és hatékonyan megoldhatóvá válnak, az összes érdekelt fél – mindenekelőtt a központi hatóságok, az önkormányzatok, és a kisebbségek képviselői, valamint a civil társadalmi szervezetek, a magánszektor, a helyi közösségek és a nemzetközi szervezetek – aktív részvételével;

53. kiemeli, hogy alapvetően fontos, hogy a kormány, az önkormányzatok és nem kormányzati szervezetek közös felelősséget érezzenek, és hangolják össze fellépésüket a grúziai nemzeti és vallási kisebbségeket illetően;

A konfliktusok sújtotta régiók sajátos helyzete

54. Üdvözlöi az EU elkötelezettségét a 2008. augusztusi orosz–grúz háború befejezése és a következmények felszámolása mellett, valamint az EU grúziai megfigyelő missziójának (EUMM) létrehozását és a Grúziának a háború után nyújtott segítségét;

55. nagyra értékeli és kiemeli az EU ENSZ és EBESZ melletti aktív részvételét genfi tárgyalásokon, melyeket a konfliktus rendezési folyamatának platformjaként és párbeszédet lehetővé tevő fórumként indítottak 2008-ban;

56. üdvözlöi a NATO-és Grúzia demokratikus, intézményi és védelmi reformokra irányuló folyamatos együttműködését, melynek célja, hogy felkészítse Grúziát az esetleges NATO-tagságra, és erősítse a stabilitást a régióban;

57. kiemeli, hogy az EU továbbra is elismeri Grúzia területi integritását és határai sérthetlenségét, és határozottan támogatja a konfliktus békés rendezését;

58. ajánlja, hogy mind az EUMM, mind pedig az EU Dél-Kaukázus melletti különképviselője továbbra is szorosan kövesse nyomon, hogyan alakul a helyzet a konfliktusok sújtotta régiókban;

59. felszólítja Oroszországot, hogy tartsa tiszteletben az általa 2008 augusztusában aláírt, a konfliktust lezáró egyezményben foglaltakat, és vonja vissza haderőit a konfliktus kirobbanása előtt elfoglalt pozícióikba, illetve ne akadályozza az EUMM bejutását Abházia és Dél-Oszétia területére;

60. örömmel veszi, hogy a grúz hatóságok elfogadták és végrehajtják az országon belüli menekültekkel kapcsolatos, a 2009–2012 közötti időszakra vonatkozó állami stratégiát, amely a hazájukon belül lakóhelyük elhagyására kényszerült összes személyt felöleli;

61. nagyra értékeli azt a pozitív lépést, hogy Grúzia kormánya 2010 januárjában elfogadta az „Állami stratégia a megszállt területek ügyében: elkötelezettség együttműködés által” című dokumentumot, valamint változtatni szándékozik a „Jog a megszállt területeken” című dokumentumon, amellyel kapcsolatban az Európa Tanács igen komoly kifogásokat fogalmazott meg;

62. határozottan támogatja a legutóbbi konfliktus sújtotta régiók további támogatását. Úgy véli, hogy további eszközöket kell elkülöníteni különösen a menekültek és a hazájukon belül lakóhelyüket elhagyni kényszerült személyek megsegítésére, az épületek és az infrastruktúra rekonstrukciójára, valamint a helyi közösségek közötti párbeszéd és a bizalomépítő intézkedések támogatására;

Záró megjegyzések

63. kiemeli, hogy az átalakulás és a reformok kezdetét jelentő „rózsás forradalom” óta alig 6 év telt el, amely idő alatt Grúziát a háború és a gazdasági világválság hatásai is sújtották. Az idő rövidege és a felmerült nehézségek ellenére Grúzia komoly haladást ért el a demokrácia, a piacgazdaság és a fejlődés felé vezető úton;

64. felhívja a figyelmet arra, hogy a helyi önkormányzatokat és a regionális fejlesztést segítő uniós támogatás óriási jelentőségű Grúzia számára, hiszen az ország olyan régióban helyezkedik el, amely politikailag instabil, gyakori hatalomváltásoknak van kitéve, és a Szovjetunió megszűnése óta tucatnyi fegyveres konfliktus vagy robbanásig feszült helyzet tanúja volt. Nemzetiségi, nyelvi, vallási és történelmi szempontból Grúzia rendkívül széttagolt területen fekszik, ahol eddig nem alakultak ki európai típusú demokratikus hagyományok. Ezért mind az ott élők életszínvonalának emelése, mind a grúz demokrácia szempontjából alapvetően fontosak a helyi és önkormányzati struktúrák fejlesztésébe és megerősítésébe történő beruházások. A támogatás elősegíti továbbá az európai értékek népszerűsítését és azt, hogy a grúz polgárok bizalommal tekintsenek az EU-ra;

65. emlékeztet arra, hogy Grúzia politikai és gazdasági fejlődése alapvetően fontos az EU számára, hiszen az ország az EU közvetlen szomszédságában, az energiaellátási útvonalak szempontjából stratégiai térségben és politikailag instabil régiók közelségében fekszik. Az EU-nak prioritásként kellene kezelnie Grúzia arra irányuló erőfeszítéseinek támogatását, hogy közelebb kerüljön az EU-hoz.

Kelt Brüsszelben, 2010. október 6-án.

*a Régiók Bizottsága
elnöke*
Mercedes BRESSO

2011-es előfizetési díjak (áfa nélkül, rendes szállítási költségeket beleértve)

Az EU Hivatalos Lapja, L + C sorozat, kizárólag nyomtatott kiadvány	az EU 22 hivatalos nyelvén	1 100 EUR/év
Az EU Hivatalos Lapja, L + C sorozat, nyomtatott kiadvány + éves DVD	az EU 22 hivatalos nyelvén	1 200 EUR/év
Az EU Hivatalos Lapja, L sorozat, kizárólag nyomtatott kiadvány	az EU 22 hivatalos nyelvén	770 EUR/év
Az EU Hivatalos Lapja, L + C sorozat, havi DVD (összevont)	az EU 22 hivatalos nyelvén	400 EUR/év
A Hivatalos Lap Kiegészítő Kiadványa (S sorozat), közbeszerzés és ajánlati felhívások, DVD, heti egy kiadvány	többnyelvű: az EU 23 hivatalos nyelvén	300 EUR/év
Az EU Hivatalos Lapja, C sorozat – versenyvizsga-kiírások	a vizsgakiírás szerinti nyelv(ek)en	50 EUR/év

Az *Európai Unió Hivatalos Lapjának*, amely az Európai Unió hivatalos nyelvein jelenik meg, 22 nyelvi változatára lehet előfizetni. Az L (jogsabályok) és a C (tájékoztatások és közlemények) sorozatot foglalja magában.

Valamennyi nyelvi változatra külön kell előfizetni.

A 920/2005/EK tanácsi rendelet értelmében, amelyet a Hivatalos Lap 2005. június 18-i L 156. száma tett közzé, és amely előírja, hogy az Európai Unió intézményei nem kötelesek minden jogi aktust ír nyelven is megszövegezni, illetve ezen a nyelven kihirdetni, az ír nyelven kiadott Hivatalos Lapok értékesítése külön történik.

A Hivatalos Lap Kiegészítő Kiadványára (S sorozat – közbeszerzés és ajánlati felhívások) történő előfizetés mind a 23 hivatalos nyelvi változatot magában foglalja egyetlen többnyelvű DVD-n.

Kérésére az *Európai Unió Hivatalos Lapjára* történő előfizetéssel a Hivatalos Lap különféle mellékleteit is megkaphatja. Az előfizetők a mellékletek megjelenéséről az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* közölt „Az olvasóhoz” című közleménynek köszönhetően értesülnek.

Értékesítés és előfizetés

A különböző, térítés ellenében kapható kiadványokra – például az *Európai Unió Hivatalos Lapjára* – való előfizetés a Kiadóhivatal forgalmazó partnereitől szerezhető be. A forgalmazó partnerek listája a következő címen található:

http://publications.europa.eu/others/agents/index_hu.htm

Az EUR-Lex (<http://eur-lex.europa.eu>) közvetlen és ingyenes hozzáférést biztosít az Európai Unió jogához. Erről a honlapról elérhető az *Európai Unió Hivatalos Lapja*, valamint tartalmazza a szerződéseket, a jogszabályokat, a jogeseteket és az előkészítő dokumentumokat is.

További információt az Európai Unióról a <http://europa.eu> internetcímen találhat.

